

"Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry  
národnostných menšín"



**LIBER CRONICAE CSOTORTOKIENSIS  
LCCS. S. JACOB ANNO 1677**

SERVIAT s.r.o.

Špitálska 7

814 92 Bratislava

Anno Domini 1707 die 20 Iunii. Csötörtök varossaban levő Szent Jakab templomanak az ő eszközt inventalluk<sup>1</sup> mivel semmi laistum<sup>2</sup> nem existalt<sup>3</sup> rolla. Idén volt Csötörtek varossának fő birája Zacharias Bognar. Egyhaz biraja Maki Janos. Egyhazfi Mezei Marton, Nagy Janos öreg tanács Gyergyoi Mihály azon templomnak *p(ro) t(empore)*<sup>4</sup> administratora ez következő rend szerint.

Coram me Thoma Budaj m(anu)p(ropri)a<sup>5</sup>

Kehely: ezüsből aranyas numero	3
Kehely. rézből aranyas numero	1
Patenuła avagy tányérka ezüsből aranyos	3
Egy ablutiora <sup>6</sup> valo ezüsből csináltatott <sup>7</sup> aranyas kehely	1
Pacificalis kereszt ezüsből regi aranyas	1
Monstrantia <sup>8</sup> rezből reghi	1
Gyertya tarto fabol vesett	8
Ampulla czinből	4

<sup>1</sup> Leltározzuk

<sup>2</sup> Lajstrom, leltár

<sup>3</sup> Volt

<sup>4</sup> Ez idő szerint

<sup>5</sup> Előttem, Budai Tamás előtt sk.

<sup>6</sup> Lemosásra

<sup>7</sup> Sor fölött e két szó, utóbbi bizonytalan olvasat.

<sup>8</sup> Úrfelmutató

Tanyér czinből	1
Casula casula külöm külömfele de veressek	5
Casula regi ... szakadozott	2
Item <sup>9</sup> casula ... .. nem idevalo hanem ha repetáltatik <sup>10</sup> igassagoshan visszaadanak; sárga ... van rajta stolaval manipulussal	1
Casula regi fekete stolaval manipulussal	1
Stola az kasulakhoz verös	4
Manipulus veröss	5 zöld is ugy.
Stola fejr [ ... sza] <sup>11</sup> kadozott	2
Manipulus [ ... ]lott	2
***	
Alba regi szakadozott	1
Humerale	2
Alba ujszerü itten nem idevalo bizonyosan	1
Cingulus jo egyik tarka	3
Superpelliceum regi	1

<sup>9</sup> Szintén, megint (lat.)

<sup>10</sup> Visszakérik

<sup>11</sup> Az oldal alja elázott, egy foltban feloldódott a tinta.

Antependium ... regi	1	Purificatorium	8
Antependium regi szakadat materia	1	***	
Antependium regi	1	Corporale	3
Antependium fekete	1	Bursa	4
Hosszu oltarravalo lepedo	7	Palla feketeivel együtt <sup>13</sup>	6
Boldoghasszony oltarara valo antependium helyett valo rovid lepedő himszett	4	Zaszlo az cheheke <sup>14</sup>	5
Oltárfödni valo paraszt abrosz jo	1	Az templome	1
Silány alábvalo abrosz kőre valo	4	Missale az szakadozottal öszve	2
Keszkenyő külömb külömbfele szepek	14	Rituale	1
Kehelyre valo velum, fejár, egyik silany	2	Könyvek Kaldi és Kalarcz <sup>15</sup> numero	2
Item regi vont velum	1	Boldoghasszonyhoz valo gyolcz és patyolat köteny	6
Fekete velum	1	Veress köteny uj szep	1
Fátyol keszkenyő regi	1	Zöld kötöny	1
Csöngető mind ...ból	5	Födel <sup>16</sup> gyolcsból regi	1
Chrismale bätokbol <sup>12</sup>	1	Patyolatt	1
Kendözö kendő	7		

---

<sup>13</sup> Ti. a gyászpallával együtt

<sup>14</sup> Céheké

<sup>15</sup> ?

<sup>16</sup> Födél

---

<sup>12</sup> Bádogból

Fekete fatyol	1
Egy röff tarka török materia keszkenyö fonasa praedikello szekre valo famulus csinat	2
Keszkedö köre valo szakadozott csinat	1
Per modenere <sup>17</sup>	1
Temienező <sup>18</sup>	1
Temien tarto scatulla	1
<i>Pro communicantibus</i> <sup>19</sup> egy hoszu vászon.	
Ostyasütő vas	1
Portatile	2

-----  
*Accrevit*<sup>20</sup>

Patyolat keszkenyö zöld kék veres selyemel varva az közepiben kereszt	1
Fejir fatyol Boldogasszonyhoz valo négy rőfös	1

\*\*\*

---

<sup>17</sup> ?

<sup>18</sup> Tömjénező

<sup>19</sup> Az áldozók részére

<sup>20</sup> Szerzemény

## VESTES sacrae

Accrescentes ecclesiae ab anno 1678.

Relicta vidua quondam Stephani Csiszar obtulit pro ecclesia mantile 1.

Item vidua <sup>21</sup> nomine Agatha ablegavit quoddam mantile, quod apte communicantibus ad cancellos poni potest.

Item vidua relicta Stephani Asvany donavit ex syndone tenuiori cum fimbriis in utroque fine 1.

Generosus dominus Andras Szilvay stropholum ex patyolat 1.

Item dominus Szilvay simulacrum sancti 1 ex ligno deauratum.

---

<sup>21</sup> Üresen maradt hely az elhunyt férj nevének.

## A SZENT ÖLTÖZETEK

melyek az 1678-ik évtől kezdve kerültek a templomhoz.

Néhai Csiszár István özvegye felajánlott a templomnak 1 asztalkendő<sup>22</sup>.

... <sup>23</sup>-nek szintén az özvegye, név szerint Agátha ránk hagyott egy terítőt, amely alkalmas arra, hogy az áldozók számára az áldozórácsra terítsék.

Szintén özvegy Ásvány Istvánné ajándékozott egyet<sup>24</sup> vékonyabb gyolcsból, mindkét végén csipkével, 1 db.

Nemzetes Szilvay András adott 1 törülőkendőt patyolatból.

Szintén Szilvay úr [adományozta] egy szent faszobrát.

---

<sup>22</sup> Esetleg „kehelytörő kendő” is lehetne a *mantile*, ám a következő előfordulások egyértelművé teszik, hogy itt „abrosz” értelemben használták a szót.

<sup>23</sup> Üresen maradt hely az elhunyt férj nevének.

<sup>24</sup> Ti. asztalkendő

Anno 1708. die 6 Iunii Maki János csötörtöki egyház birája levén ennek előtt meghholt Pakán lakozo Asztalosné ... szerent vett föl bekei Nagy Jánosnétol az emlitet személy testamentoma szerent. Csötörtöki templomra fl 5 az az öt forintokat, és az Csákányi templomra hagyott testamentombeli hagyomant fl 5 az az öt forintokat oly condicioval hogy ha az csakanyi templom fog epülni az csötörtöki templom penziböl akkor beli egyház gondviselője tartozzanak az említett 5 forintot vissza fizetni.

Michael Gyergyoi parochus csütörtökiensis

Item Békei Nagy Janostol bekei templom ... .. anno 1767 vett volt föl a melyet jövendőben akkor beli egyház gondviselője tartozik meg fizetni.

*Idem qui supra*<sup>25</sup>.

---

<sup>25</sup> Ugyanaz, mint fent.

Anno 1763ia introitus ecclesiae Csötörtökiensis est sequens.

	Fl	x
1mo: Arenda pro duobus annis ex ecclesiae agris	60	
2do: Ab excellentissimo ac reverendissimo domino episcopo Nitriensi benevole	10	
3io: Ab aliis dominis terrestribus catholicis	48	1
4to: A remanentibus trabibus venditis	30	
5to: Marsupiale, paenale et arendae ab inquilinis	34	26
Summa perceptionis	183	27

Erogatio eodem anno

	Fl	x
1mo: Pro trabibus, asseribus, perticis et scalis in Szend	63	54
2do: Sumptus itinerales hinc inde per traiectus	11	15
3io: Operariis, sculptori, murariis etc. etc. in via ad ciffer	56	52
4to: Pro tegulis, candelis, thure, claviculis, smigmatibus etc.	32	50
5to: Missalis refectio, pro gossipio, farina pro hostiis, ampullis, olio et ligones	4	10
6to: Pro refectioe organi, fomite, calce, clavi ac Sancti Iacobi patrocinio	10	
7mo: Pro ampullis ex stanno, calice communicantium, sera in ianua ecclesiae, Poseniensi itineratione, pro <i>aldomas</i> operariorum et fenestra etc.	8	12
Summa erogationis	187	13

A városnál deszka 11 szál és 20 szál fenyő. Zakariásnál egy szál fenyő. Item vargánál egy szál fenyő.

\*\*\*

Az 1763. évben a következők a csötörtöki egyház bevételei.

	Ft	Kr
1.: Két év bérleti díj az egyház földjei után	60	
2.: Főexcellenciás és főtisztelendő nyitrai püspök úrtól jóakarólag	10	
3.: Más katolikus földesuraktól	48	1
4.: Eladott maradék gerendákból	30	
5.: Perselypénz, bírságpénz és bérleti díj a zsellérektől	34	26
A bevételek összege	183	27

Kiadások ugyanebben az évben

	Ft	Kr
1.: Gerendákért, deszkákért, lécekért és létrákért Szenden	63	54
2.: Úti költségek ide-oda a révnél	11	15
3.: Munkásoknak, a szobrásznak, a kőműveseknek stb. úton a cifferhez	56	52
4.: Téglára, gyertyára, tömjénre, szögekre, szappanra stb.	32	50
5.: A misekönyv javítására, pamutért, ostyához való lisztért, ampullákra, olajra és szalagokra	4	10
6.: Az orgona javítására, taplóra, tűzkőre, kulcsra és Szent Jakab ünnepére	10	
7.: Ónkancsócskákra, áldozókehelyre, a templomkapu zárjára, pozsonyi utazásra, a munkások <i>áldomására</i> , ablakra stb.	8	12
A kiadások összege	187	13

A városnál deszka 11 szál és 20 szál fenyő. Zakariásnál egy szál fenyő. Szintén a vargánál egy szál fenyő.

Hoc anno 1763 et 4to rationes ecclesiae Gombensis.

	Fl	x
Defacto siliginem vendidit syndicus 7 metretas pro 8 grossos	2	48
Ex arenda quotannis percepta a ternis ecclesiae titulae nonae pro florenis 4 x 30, habet	22	
Ecclesia Bekensis ruinata ex summa	204	
quam numeravi ipsemet hic diebus, expendit pro nova cruce	26	
In cassa igitur defacto manet	178	
Hospes Bek. Valko tenetur	10	
Parochus Baariensis pariter pater	60	
Interesse a 6 annis 7		
Habet ergo defacto Bekes	105 <sup>26</sup>	
Expendit in succursum ecclesianae	2	8
Gombensis habet	24	48
Ex his expendit 1mo pro porta caemeterii	3	30
Pro materia Rocheti	4	13
Pro sutura		21
Pro aditamento telae insuff.		36
Summa	8	40
Manet in cassa	16	8
Andreas Mocsonyoki Bekesensis in parata defacto habet	155	
Parochus Baimensis <sup>27</sup> tenetur	60	
Vidua Valkaiana in Beke tenetur	10	
Csötörtökiensis Georgius Valocsai tenetur	17	d 52

\*\*\*

<sup>26</sup> ?

<sup>27</sup> ?

A gombai egyház számadásai ezen 1763-ik és 4-ik évben.

	Ft	Kr
Az egyházi eladott 7 mérő kenyérbúzáat mérőnként 8 garasáért	2	48
Bérleti díjakból évente beszedve egyházi kilenced címén 4 ft 30 kroat, összesen	22	
A romba dőlt békei templom összesen	204	
melyet a napokban magam számoltam le; az új keresztre kiadva	26	
A kasszában így ténylegesen marad	178	
Valkó békei gazda tartozik	10	
A bár <sup>28</sup> plébános és atya	60	
7 évi kamat 6%-ra		
A békei [templomnak] tehát ténylegesen van:	105	
Kiadva egyházi segélynek	2	8
A gombai egyháznak van	24	48
Ebből kiadva a temető kapujára	3	30
Karing anyagára	4	13
Varratásra		21
A hiányzó szövet kiegészítésére		36
Összesen	8	40
A pénztárban marad	16	8
A békési Mocsonyoki Andrásnál készpénzben van	155	
A bajmi <sup>29</sup> plébános tartozik	60	
A békei Valkó-özvegy tartozik	10	
A csötörtöki Valocsai Görgy tartozik	17	52 d

\*\*\*

<sup>28</sup> Baariensis

<sup>29</sup> ?



	Fl	x
Latus	171	24
Item Taplo Tűzkő		7
1 szapú <sup>30</sup> mész		18
Sz(ent) Jakabi költség	6	36
Kúlcstúl és orgona pantyaitul		25
Aldozók kelhétül		24
Ajtó plehitül		24
Posoni utazásoktúl	4	12
Cin ampolnák is és tál is	2	12
Acsnak aldomás		30
Ablakok reparatiójátúl		39
Summa	20	47
Summa summarum	187	11

#### Anno 1764to perceptio

	Fl	x
1ma arenda zsöllerektül	2	11
Perselbúl	3	31
Item perselbúl	7	21
Item perselbúl	2	15
Item abbúl	2	48
Item abbúl	3	33
Summa	21	40
Erogatio ex hoc summa	Fl	x
Gyertyákirt és egyéb közonséges szükségekirt	21	4
A Városnál vagy két szál fenyő és 17 szál deszka		
Süli <sup>31</sup> Zakariásnál egy szál fenyő <sup>32</sup>		

\*\*\*

<sup>30</sup> Egnyolcad mérő

<sup>31</sup> ?

<sup>32</sup> E sor áthúzva

	Ft	Kr
Átvitel	171	24
Továbbá Taplo Tűzkő		7
1 szapú <sup>33</sup> mész		18
Szent Jakabi költség	6	36
Kúlcstúl és orgona pantyaitul		25
Aldozók kelhétül		24
Ajtó plehitül <sup>34</sup>		24
Posoni utazásoktúl	4	12
Cin ampolnák is és tál is	2	12
Acsnak aldomás		30
Ablakok reparatiójátúl		39
Összesen	20	47
Mindösszesen	187	11

#### Az 1764. év bevételei

	Ft	Kr
1. Arenda zsöllerektül	2	11
Perselbúl	3	31
Szintén perselbúl	7	21
Szintén perselbúl	2	15
Szintén abbúl	2	48
Szintén abbúl	3	33
Összesen	21	40
Kiadások ebből az összegből	Ft	Kr
Gyertyákirt és egyéb közonséges szükségekirt	21	4
A Városnál vagy két szál fenyő és 17 szál deszka		
Süli <sup>35</sup> Zakariásnál egy szál fenyő <sup>36</sup>		

<sup>33</sup> Avagy véka, egnyolcad mérő, a köből negyed része

<sup>34</sup> Azaz pléh, bádog

<sup>35</sup> ?

<sup>36</sup> E sor áthúzva

Anno 1765to usque ad annum 1766tum introitus & exitus ecclesiae  
Csötörtökiensis per Georgium Kálmány

	Fl	d
Intrada 1mo Ianuarii <i>csöngetyü pénzbul</i>	5	5
2do item ex persel	2	70
3tio 21 Decembris	5	42 ½
4to A spano excellentissimo comiti Aponyi pro lignis	8	
5to <i>Arendak a Gotlieb Vargátul</i>	3	85
6to <i>Sarú vargátul arendát pro 1764 &amp; 5 1</i>	6	
7mo <i>Büntetiss juhászoktól</i>	6	
Summa	37	2 ½
Erogatio	Fl	d
1mo Die 1a Ianuarii <i>olairt</i>		80
2do Die 3ia Ianuarii 5 sunt <i>viasz gyertyairt</i>	4	25
3io Pro sacris liquoribus		28 ½
4to Item pro fatigiis Tyrnavia latori		30
5to Die 3ia Aprilis 3 sunt 3 <i>szált</i>	2	70
6ta 13ia <i>ostyára való lisztirt in toto</i>		10
7mo 5ta Iunii 2 font <i>viaszgyertyat 2 par szevindelut</i>	3	96
8vo 16dik Novembris: 1 par <i>orgona szijirt</i>	1	25
9no 20 Novembris <i>szappanyirt</i>		10
10mo 22dik Novembris: <i>chorus ablakjaiirt</i>		20
11mo 25dik Novembris: 1 par <i>vánkosirt adtam</i>	1	
12mo 21ma Decembris: <i>restant<sup>37</sup> viaszgyertyakirt</i>	16	40
Item <i>az nap 7 fontirt</i>	5	95
Summa	37	29 ½

Posui *Koncz György varos biraia* mp.

\*\*\*

+

<sup>37</sup> ?

1765-től az 1766-ik évig a csütörtöki egyház bevételei és kiadásai Kálmány  
György által.

	Ft	d
Január 1-jén bejött csöngetyü pénzbul	5	5
2. szintén perselből	2	70
3. December 21-én	5	42 ½
4. Az excellenciás gróf Apponyi megyeispántól fára	8	
5. Arendak a Gotlieb Vargátul	3	85
6. Sarú vargátul arendát 1764 & 5 -re	6	
7. Büntetiss juhászoktól	6	
Összesen	37	2 ½
Kiadások	Ft	d
1. Január elsején olairt		80
2. Január 3-án 5 viasz gyertyairt	4	25
3. Szent folyadékokért		28 ½
4. Továbbá az ezt Nagyszombatból meghozó fáradozásaiért		30
5. Április 3-án három, 3 szált	2	70
6. 13-án ostyára való lisztirt összesen		10
7. Június 5-én 2 font viaszgyertyat 2 par szevindelut <sup>38</sup>	3	96
8. November 16-án: 1 par orgona szijirt	1	25
9. November 20-án szappanyirt		10
10. November 22-én: chorus ablakjaiirt		20
11. November 25-én: 1 par vánkosirt adtam	1	
12. December 21-én: hátralékban még <sup>39</sup> viaszgyertyakirt	16	40
Szintén az nap 7 fontirt	5	95
Összesen	37	29 ½

Kiállítottam: *Koncz György varos biraia* sk.

\*\*\*

+

<sup>38</sup> ?

<sup>39</sup> Kétes olvasat, *restant*?

Perceptio anno 1766 pro ecclesia Csötörtökiensi.

Ab excellentissimo ac illustrissimo domino pie defuncto comite Iosepho Illyeshazi	fl 20
Arendam ab agnis ecclesiae	fl 20

Erogatio parte Csötörtökiensis ecclesiae

	Fl	x
Quam ipse ex proprio feci: <i>ostya sütő vasért</i>	1	43
<i>Orgona szijért, ajtó sarokért és egy lakatirt padlásra</i>	1	
In festo Sancti Iacobi pro vino et cervisia	4	30
In variis negotiis uti rationibus datis et conscriptionibus civium	5	30
Pro indulgentiis Tyrnaviae	1	36
Sumptus in itinere pro organifica Nitriam	3	
Summa	15	2

\*\*\*

+

A csötörtöki egyház bevételei 1766-ban.

A kegyesen elszenderült főexcellenciás és nagyméltóságú gróf Illyesházy Józseftől	20 ft
Bérleti díj az egyház bárányaitól	20 ft

Kiadások a csötörtöki egyház részéről

	Ft	Kr
Amit én magám álltam saját pénzből: <i>ostya sütő vasért</i>	1	43
<i>Orgona szijért, ajtó sarokért és egy lakatirt padlásra</i>	1	
Szent Jakab ünnepén borra és sörre	4	30
Különböző ügyek, mint pl. a számadások és a polgárok összeírása alkalmával	5	30
Búcsúért Nagyszombatban	1	36
Útiköltség Nyitrára az orgonaépítőnek	3	
Összesen	15	2

\*\*\*

+

Ecclesia Gombensis in parato habet ut patet: fl 16 d 13.

Hoc anno ex arenda a terris accessere summa fl 7.

Summa fl 23 d 13

Erogatio ex his

1mo *rochetumhoz való csipkejiirt széles és keskeny* fl 1 d 13

*Kőcsőn adtam Vereckelyi Adamnak templom zsöllerjenek* fl 10<sup>40</sup>

Pro indulgentiis ecclesiae Tyrnaviae fl 12

Summa 13 d 13

In cassa maneret 10

Bekensis habet in parata ut patet fl 15 [...]

Kende Nicolaus debitum solvit fl 60

Valkó Martinus debitum solvit fl 10

Pro annis elapsis perceptit ex restante arenda fl 3 x 7 arenda

Pro hoc anno arendam perceptit totaliter a terris fl 8 d 25

Ex quibus ecclesiae parochi restantiam solvi d 50

Restantia apud viduam Georgii Valoczi sunt fl 17 d 52

---

<sup>40</sup> E sor áthúzza

A gombai egyháznak, mint kitetszik, készpénzben van: 16 ft 13 d.

Ebben az évben földbérleti díjból ehhez még 7 forintos összeg járult.

Összesen 23 ft 13 d

Kiadások ebből az összegből

1. *rochetumhoz*<sup>41</sup> *való csipkejiirt széles és keskeny* fl 1 d 13

*Kőcsőn adtam Vereckelyi Adamnak templom zsöllerjenek* 10 ft-ot<sup>42</sup>

A templom búcsújaiért Nagyszombatban 12 ft

Összesen 13 ft 13 d

A pénztárban maradt 10

A békei [egyháznak], mint kitetszik, készpénzben van: 15 ft [...]

Kende Miklós megadta tartozását, 60 ft

Valkó Márton megadta tartozását, 10 ft

Az elmúlt évekből hátralékos bérleti díjakért bevételezett 3 ft 7 [d]

Erre az évre összesen bevételezett 8 ft 25 d földbért

Amiből kifizettem 50 dénárt a plébános hátralékára

Válóczy György özvegyénél 17 ft 52 d kintlevőség van még

---

<sup>41</sup> Karing

<sup>42</sup> E sor áthúzza

1000<sup>43</sup>

1000<sup>44</sup>

Erogatio ex his.

Kiadások ebből az összegből

Ex fl 10

A 10 ft-ból

Pro variis sumptibus in ... ad matris fl 2

Különböző kiadásokra a ...<sup>45</sup> az anyaegyháznál, 2 ft

Item pro indulgentibus etiam fl 2

Továbbá búcsúkra szintén 2 ft

pro sumptibus ... .. 1

..... költségekre 1

restantiam ecclesiae ... dedi 1

A ...<sup>46</sup> egyház tartozására kiadtam 1 ft-ot

pro vino

borra

Summa erogationis fl 6 d 32

A kiadások összege 6 ft 32 d

In cassa manent fl 231 d 43

A pénztárban marad 231 ft 43 d

Apud me manet 369

Nálam marad 369

Ex his vice-archidiacono fl 1

Ebből az alesperes részére 1 ft

Ergo manet 268

Nálam marad tehát 268

\*\*\*

\*\*\*

+

+

<sup>43</sup> Föntebb áthúzott összegek

<sup>44</sup> Föntebb áthúzott összegek

<sup>45</sup> Egy szó kiolvasatlan

<sup>46</sup> *Perenti?*

Ab anno 1766 usque ad annum 1767mum qualisnam perceptio ecclesiae  
Csötörtökiensis facit, sequitur.

	Fl	d
1mo Ab excellentissima familia Illeshazyana ex pio legati	20	
2do Arendam a terris ecclesiae	20	
3io Ex <i>persele</i> levatum est per annum summatim	14	
4to A Georgio Holoczi pro pane		45
5to Arendam ab inquilinis ecclesiae	9	85
Summa perceptionis	64	9
Erogationis	58	35
Ergo in cassa manet	6	55
Ante fuere	155	
Konde solvit	60	
Arculario percepi	8	
Haec ratio data est per Georgium Kálmány Csötörtökiensis ecclesiae oeconomum. Cui successit pro anno 1767mo Andreas Baráth. Supremus vero in tota mea parochia inspector p. dominus Ioannes Késmárky inclyti comitatus Posoniensis iurassor ordinarius.		
In suma ecclesiae Bekensis prout coram iudicibus loci & iurassore comitatus ... est in currenti moneta	223	2
Adhuc restantia est apud viduam Georgii Valoczi	17	52
Haec ultimatum data est ratio per Andream Mocsonoky, cui pro anno 1767mo successit Michael Posvancz pro ... ecclesiae Bekensis		
Gomba		
In parato habet ut patet ex anno priori	16	1
Ex arenda accessere his	7	40
Summa	23	1
<i>Rochetumhoz erogatio széles és keskeny csipkeirt</i>	1	13
Szombatba bucsúirt	2	
Summa	3	13
In cassa manet	20	
Haec ratio est data pro Ioanne Dekány, qui etiam pro sequenti id est 1767mo anno manet & confirmetur.		
Ex his 20 sunt 10 fl apud Adamum Verebely in[...] ecclesiae Csötörtök, 10 vero apud me, quos hodie depuravi <sup>47</sup> id est 5tia Februarii ad cistam.		

<sup>47</sup> ?

Következik az, hogy az 1766-iktól az 1767-ik évig miféle bevételei voltak a  
csötörtöki egyháznak.

	Ft	d
1. Kegyes hagyatékából a főméltóságú Illésházy családtól	20	
2. Bérleti díj az egyház földjei után	20	
3. <i>Persele</i> ből befolyt az év során összesítve	14	
4. Holoczi Györgytől kenyérért		45
5. Bérleti díj az egyház zsellérjeitől	9	85
A bevételek összege	64	9
A kiadások összege	58	35
A pénztárban marad tehát	6	55
Azelőtt volt	155	
Konde kifizetett	60	
Felvettem az asztalos számára	8	
Ezt a számadást Kálmány György, a csötörtöki egyház számadója készítette. Őt az 1766-ik évre Baráth András követte. Plébániám egész területén pedig Késmárky János úr, híres Pozsony vármegye rendes esküdtje volt a főszámvevő.		
Összességében a békei egyháznál, amint a helyi bírák és a vármegyei esküdt előtt [kitűnt] <sup>48</sup> , érvényes pénznemben van:	223	2
Kintlevőség még Válóczy György özvegyénél	17	52
Ezt a végszámadást pedig Mocsonoky András készítette, akit az 1767-ik évre Posvancz Mihály követett a ... békei egyháznál.		
Gomba		
Mint kitetszik, készpénzben van az előző évről:	16	1
Bérleti díjból ehhez járult még	7	40
Összesen	23	1
<i>Rochetumhoz erogatio<sup>49</sup> széles és keskeny csipkeirt</i>	1	13
<i>Szombatba bucsúirt</i>	2	
Összesen	3	13
A pénztárban marad	20	
Ez a számadás Dekány András részére készült, aki a következő, azaz az 1767-ik évre is marad és megerősítést nyer.		
Ebből a 20-ból 10 ft Verebely Ádámnál van a csötörtöki egyház [...]nél, 10 pedig nálam, amit ma, azaz február 5-én befizettem <sup>50</sup> a pénzesládába.		

<sup>48</sup> Egy szó kiolvasatlan, vsz. értelme ez lehet

<sup>49</sup> kiadás

## Proventus parochi a communitate oppidi

Post binas visitationes, videlicet reverendissimi domini Calmanfy praepositi Posoniensis in hoc vices agentis et illustrissimi ac reverendissimi domini Ferdinandi Palffy pariter eodem officio delegato fungentis ex quo haec parochia denuo in manus Catholicorum devenit proventus plebani talis decretus est, videlicet floreni numero 80. Item pro lignis floreni numero 4. Item pro novo anno, ne pro extrema unctione aliquid in particulari ab ullo exigatur, floreni numero 3. Ex tritico cubulos Samarienses numero 50. Item tenetur oppidum duo iugera singulis annis semine plebani de terris eiusdem inseminare & arare, non tamen metere neque convehere, item similiter duo iugera de vernalibus itidem inseminare tempore araturae ipsum monere, ut nunc pro libitu parochi curet arari vel inseminari praedictos aliquos agros, quia autem agri sunt steriles, nisi curet parochus ipse finiari parum lucri habebit.

Praedictos 84 fl item alios 8 communitas in domos distribuit domatim ab aedituis colligendos, quando a[utem] sunt pauciores domus, tunc residuos florenos ex communi proventu educilii solent iudices plebano solvere, quoties autem aeditui aliquid ferunt de pecunia vel tritico, toties ad ipsum illis in *his* generali quietantia adnotet et sibi quoque ipse parochus in paribus apud se habitis donec complete expleans 84 floreni et praedicti 3 atque 50 cubuli tritici ne ex incuria vel oblivione ratio reddenda minus ad votum succedat. Pignora autem a solvere recusantibus per aedituos ea torta plebanus ad se non recipiat, sed ad procuratorem ecclesiae vel iudicem oppidi deferantur, ego hanc praxim induxi, ne parochus

---

<sup>50</sup> ?

## A plébános jövedelmei a mezőváros közösségétől.

Két vizitáció után (tudniillik az ebben helyettesítő főtisztelendő Kálmánfy úr, pozsonyi préposté és a nagyméltóságú és főtisztelendő Pálffy Ferdinándé után, aki szintén ezt a megbízotti tisztséget töltötte be), amióta e plébánia ismét katolikus kézre került, a plébános jövedelme a következőképp lett megszabva: tudniillik szám szerint 80 forintban, továbbá [tűzi]fára 4 forint; az újévre pedig, nehogy az utolsó kenetre bárkitől is külön be kelljen szedni valamit, 3 forint. Kegyérbúzából 50 samarjai köből<sup>51</sup>. Tartozik továbbá a mezőváros minden évben két holdat a a plébános magjával az ő földjein bevetni és felszántani, de learatni és behordani nem; továbbá hasonlóképpen két holdat tavaszi búzával bevetni, és szántás idején figyelmeztetni a mezővárost, hogy a plébános kívánsága szerint szántassa és vetesse be az említett földeket, melyek, mivel soványak, nem fognak elég hasznot hozni, ha a plébános nem gondoskodik ezek<sup>52</sup> befejezéséről.

A fent említett 84 forintot, s ugyanígy a többi 8-at a község házanként szétosztotta, hogy az egyházi<sup>53</sup> szedje majd be; amikor pedig szűkösebbek a háztartások, akkor a hátralevő forintokat a kocsma közös jövedelméből szokták kifizetni a bírók a plébánosnak. Valahányszor pedig az egyházi elvisznek valamit pénzben vagy gabonában, mindannyiszor nyugtával igazolja ezt, és a plébános is az ő számára a nála levő másolatokkal, mindaddig, amíg teljesen befolyik a 84 forint, az említett további 3 és az 50 köből gabona, nehogy gondatlanságból vagy

---

<sup>51</sup> *cubulus Samariensis*, vsz. azonos a pozsonyi mérővel (46,9 liter).

<sup>52</sup> Ti. a felszántás és bevetés

<sup>53</sup> Vagy „sekrestyés”, *aedituus*

molestetur, miserioribus vero potest condonare, aut iudices hortari, ne talibus imponant similia onera et pensiones.

NB. Notandum est autem bene, quod tempore praedictarum visitationum fu[er]it oppidum valde desolatum, unde cum melioratione oppidi aliis visitationibus successivis poterit etiam proventus meliorar[i].

feledékenységből a kiszabottnál kevesebből legyen számadás. Én azt a gyakorlatot vezettem be, hogy a fizetni vonakodóktól az egyháziak által kicsikart zálogokat ne vegye magához a plébános, hogy ne legyen ezzel terhelve, hanem ezt az egyházgondnokhoz<sup>54</sup> vagy a mezőváros bírójához vigyék; a szegényebbeknek pedig lehet adakozni, vagy a bírókat biztatni, hogy az ilyenekre ne rójanak hasonló terheket és befizetéseket.

Megjegyzés: erősen figyelembe kell azonban venni, hogy az említett vizitációk idejében a mezőváros erősen el volt néptelenedve, ami miatt a város talpra állásával más, későbbi vizitációk alkalmával a jövedelmeket is felül lehetne vizsgálni.

---

<sup>54</sup> *procurator ecclesiae*



Proventus parochi ex piis legatis gloriosae memoriae in subsidium  
Ferdinandus.

Gloriosae memoriae Ferdinandus sacratissimus moriens in praesentia  
celsissimi ac reverendissimi principis Georgii Szelepcheni archiepiscopi  
moderni tunc aulae cancellarii legavit multa millia quae camera Ungariae  
Posoniensi curavit dari in censum ut ea censu annuo illius summae  
pecuniariae pauperiores parochi in Hungaria subleventur pro tunc adhuc  
hic haeretici inerant praedicantes, in Csakany autem quae ad abbatiam  
Pilisiensem spectat, quamque abbatiam obtinebat tunc nominatus  
princeps dominus dominus archiepiscopus, adhuc cancellarius, erat  
parochus catholicus et quia in unico per exiguo pago aegre subsistebat,  
procuravit statim in primordio currentis subsidii eidem parochi dominus  
cancellarius centum florenos singulis annis proveniendos.

Postquam vero expulsis haereticis parochus Csakanyiensis huc in oppidum  
Csötörtök migravit, retenta Csakany ut filiali, auctum habens proventum  
ab oppido minutum est subsidium ipsi proveniens ex camera  
distributumque est in tres vicinos parochos, nempe Csötörtökiensem,  
Feliensem et Prukensem ad placitum domini domini archiepiscopi, modo  
plus modo minus alicui ex his datum, prout alicui ipsorum princeps magis  
favebat et merito maioremque vidit indigentiam huius *peraeque pro*  
alterius. Dominus reverendissimus abbas Andreas Peterffi olim plebanus

A plébános jövedelme a dicsőséges emlékezetű Ferdinánd hagyatékából  
való járadékból<sup>55</sup>.

A dicsőséges emlékezetű, szentséges Ferdinánd halálos ágyán, a  
főméltóságú és főtisztelendő Szelepcsény György herceg, mostani érsek,  
akkori udvari cancellár jelenlétében sok ezer [forintot] hagyott  
végrendeletileg, amit a Magyar Kamara fizettetett ki Pozsonyban  
járadékként, hogy e pénzösszeg járadékaival segítse évenként a  
szegényebb plébánosokat Magyarországon. Akkor itt még az eretnek  
prédikátorok voltak házon belül, Csákányban pedig (amely a pilisi  
apátságához tartozik, amely apátság akkor a nevezett hercegprímáshoz,  
akkor még cancellárhoz tartozott) katolikus plébános volt, és mivel  
egyetlen és kicsiny faluban alig volt megélhetése, a cancellár úr tüstént  
úgy rendelkezett, hogy a segély folyósításának indulásakor e plébánosnak  
minden évben száz forint utalandó ki.

Miután pedig a pogányok kiűztével a csákányi plébános ide, Csütörtök  
mezővárosba költözött, Csákányt filiaként megtartva, a mezővárostól  
magnövekedett jövedelemhez jutva csökkent a neki folyósított segély,  
melyet a kamara az érsek úr tetszésére bízva felosztott a három  
szomszédos plébános, azaz a csütörtöki, a féli ésa pruki között, közülük  
kinek-kinek hol többet, hol kevesebbet adva, amint a herceg kedvezni

---

<sup>55</sup> Vagy „segély”, *subsidium*.

Csötörtökiensis ob singularem favorem et benemerita eiusdemque laborum intuitu solus habuit annuatim praedictos fl 100, rursum succedente ipsi patre Michaelae Kis et parochiam Feliensem regente, nunc abbate, Andrea Radanay, ob diligentiam suam et operam zeliosorem in pellendis praedicatoribus haereticis duplam partem obtinuit ex praedicto subsidio plebano Csötörtökienese habente solum 33 fl. Denuo alia mutatione succedente parochorum ego huius loci parochus existens in Pruk vero quidam licenti[at]us praedicans conversus, in Fel vero pater Andreas Baksai et post ipsum pater Emericus Bochari intra 5 annos aliquando duplum habui id est medietatem, florenos scilicet 50, Feliensis 25, Prukensis totidem vel Feliensis 33, Prukensis licentiatus 17. Alias autem ego 40, Feliensis etiam aliter 40, Prukensis licenciatus 20, quandoque vero etiam seorsim ratione officii vicearchidiaconatus et intuitu plurium expensarum et fatigiorum, datum est mihi aliunde aliud quoque sub[s]sidium. Ne autem invidia fieret inter parochos standum est determinationi domini et principi archiepiscopi.

akart nekik és érdemüket vagy szükségüket megítélte. A főtisztelendő Péterffi András apát úr, egykor csötörtöki plébános kivételes kegyként és érdemei miatt, valamint munkálkodásaira való tekintettel egymagában megkapta az említett évi 100 forintot; majd Kis Mihály atya követte őt, aki a féli plébániát kormányozta, most pedig apát, [majd] Radanay András szorgalmáért és az eretnek prédikátorok elűzésében tanúsított fokozott buzgalmaért az említett segélyből két részt kapott, míg a csötörtöki plébános csak 33 forintot. A plébánosok újbóli változásának lezajlásával én lettem e hely plébánosa, Prukon pedig egy engedéllyel prédikáló megtért<sup>56</sup>, Félen pedig Baksai András atya, utána meg Bochari Imre atya; az utóbbi 5 éven belül időnként dupla részt kaptam, tudniillik 50 forintot, a féli huszonötöt, a pruki ugyanannyit, vagy pedig a féli 33-at, a pruki licenciátus<sup>57</sup> 17-et. Máskor pedig én 40-et, a féli is 40-et, a pruki licenciátus pedig 20-at, időnként pedig az alesperesi hivatal miatt és a több költségre és fáradozásra való tekintettel máshonnan is kaptam valami járulékot. Hogy azonban irigység ne támadjon, a plébánosok egymás között meg kell hogy tartsák a hercegérsek úr rendelkezését.

---

<sup>56</sup> *conversus*, vsz. volt protestáns lelkész.

<sup>57</sup> „engedélyes”

#### Proventus parochi ex filialibus parochiis.

In filiali ecclesia Csakaniensi tituli sancti Michaelis archangelis habet parochus a qualibet domo denarios 25 per annum, item medium cubulum tritici atque intuitu eiusdem habet originaliter supradictum subsidium ex Camera Regia.

Est item ibi domus parochialis cum terris et pratis nunc desolatis, in qua nunc est bone possessionatus subditus Martinus Olay, quem abbatiae mutato dominio poterit libere parochus occupare et obtinere aliquando.

Habet haec ecclesia suas terras libros, apparamenta altarium omnia prout extant scripta in missali illius ecclesiae vetustiori.

#### Ecclesia filialis Beke tituli omnium sanctorum.

Hinc pariter habet parochus a quavis domo per annum denarios 25 id est d. viginti quinque, et medium cubulum seu metretam tritici alias nihil.

Haec ecclesia habuit olim residentiam parochialem, habens sub se tres pagos videlicet Lak Paka et quendam alium nunc desertum, tempore haereticorum predicantium spectabat pro filiali huc in Csötörtök, postea vero opera comitis Nicolai Pálffy domini terrestris, et plebani Pakaiensis cesserat ad parochiam Pakaiensem, anno vero ab hinc tertio supplicantibus celsissimo ac reverendissimo principi archiepiscopo eisdem incolis denuo sunt restituti huic parochiae. Haec ecclesia pro nunc nulla apparamenta sacra habet, ipsa etiam ecclesia desolata manet, nisi quod anno praeterito 1678 aliquatenus summa cura et ursione, vix aliquantum reparata est sumptibus eiusdem templi in parte, ab incolis aegre extortis,

#### A plébános jövedelmei a filiálé-plébániákból.

A Szent Mihály arkangyal tiszteletére szentelt csákányi filia-egyházban a plébánosnak évi 25 dénár jár minden ház után, továbbá fél köből búza, illetve eredetileg erre való tekintettel jár neki a fent említett járadék a Királyi Kamarától.

Van pedig ott egy plébániaépület is, jelenleg elhagyatott földekkel és rétekkel; az épületben egy földekkel jól ellátott jobbágy, Olay Márton lakik; ha az apátság uradalmi jogviszonya megváltozna valamikor, a plébános szabadon átvehetné és megtarthatná őt.

A templomnak megvannak a saját földjei, könyvei, felszerelései, amint ezek fel vannak jegyezve e templom régebbi misekönyvében.

#### Béke filia Mindenszentek tiszteletére szentelt temploma.

Innen szintén házanként évente 25 azaz huszonöt dénár és fél köből avagy mérő búza jár a plébánosnak, más semmi.

E templomnak egykor volt plébániaháza, mivel három falu is tartozott alá, tudniillik Lak, Páka és egy harmadik, ami most néptelen; az eretnek prédikátorok idején filiaként ide, Csütörtökhöz tartozott, ám három évvel

ezelőtt lakosaik kérésére a nagyméltóságú és főtisztelendő hercegérsek úr ismét ehhez a plébániához csatolta. Jelenleg e templomnak nincs semmi hic erant etiam omnes haeretici, nunc vero duarum tantum domorum familia eadem haeresi est adhuc **irretisa**. Habet prata, terras arabiles bonas aliquot, quae in ecclesiae emolumentum elocari soleant aliis pro aedituo eiusdem loci speciatim scripta erunt in registro penes praedictum eundem aedituum.

#### Filialis tertia tituli Sanctae Elizabethae Hungaricae

Hic similiter uti a prioribus habet parochus a mediae sessionis domo loco denariorum 25 unum cubulum avenae et medium cubulum tritici ab integra sessione vero habet in duplo habet haec ecclesia pro quolibet anno duo iugera, quae communitas arat et excolit in utilitatem templi. Pagus fuit desolatus, sicut et ecclesia, quam modernus dominus archiepiscopus reaedificari suis cum partibus fecit, sicut et Csakaniensem et Feliensem pagumque redintegravit incolis gentis Croatica inductis; qui Germanice sciunt, recurrunt ad parochum Missendiensem, qui Hungarice, huc, qui vero non nisi Croaticam linguam norunt, ubi propius aliquem suae linguae parochum vel monachum haberi possunt, quamvis ego per Dei gratia in quavis lingua illis et aliis servire potui.

szent felszerelése, s maga a templom is üresen állna, ha a tavalyi, 1678-as évben nagy gond és sürgetés árán úgy-ahogy és részben fel nem újították volna a lakosoktól nagy nehezen kicsikart pénzből. Itt is mindenki eretnek volt, most azonban már csak két háznép maradt meg még mindig az eretnekségben. Vannak rétjei, valamennyi jó szántóföldje, melyet az egyházközség hasznára kamatra ki szoktak adni másoknak; ezek a helyi egyházfinál levő jegyzékben tételesen fel vannak jegyezve.

Harmadik filia: a Magyarországi Szent Erzsébet tiszteletére szentelt.

Itt az előzőekhez hasonlóan féltelek után házanként a 25 dénár helyett egy köből zab és fél köből búza jár a plébánosnak, egész telek után pedig ezek duplája; az egyháznak minden évben két holdnyi földet felszánt és megművel a község a templom hasznára. A falu elnéptelenedett, csakúgy, mint a templom is, melyet a mostani érsek úr részben újjáépíttetett; ugyanígy feltöltötte Csákány és Fél falvakat, horvát nemzetiségű lakosokat telepítve be. Akik németül tudnak, a missendi plébánoshoz fordulnak, akik magyarul, azok ide, akik pedig kizárólag csak horvátul tudnak, oda, ahol legközelebb saját nyelvükön tudó plébánost vagy szerzetest találhatnak; ámbár én (Isten kegyelméből) bármelyik nyelven szolgálatára lehetek nekik és másoknak is.

Proventus parochi ex stola

Ex stola proventus est aequalis tum ab oppidanus tum ab aliis in filialibus degentibus videlicet

A baptizmate	d 15
Ab introductione puerperae totidem videlicet	d 15
Ab introductione novae sponsae stropholum tortam et anforam vini.	
A copulatione et denunciatione pro d 60 non dant nisi	d 50
A funere hospitis	d 100
A funere hospitae	d 80
A funere pueri vel puellae	d 25
A sacro funebri	d 50
Pro extrema unctione in novo anno a communitate ut alias illam a vivis gratis administret	fl 3

In his autem semper ratio pauperiorum et miserabilium habenda est, ut ab iis quod sponte offerunt etiam minus acceptet parochus, vel satius est si *v(oluntar)io* condonet totum magis egenis, immo etiam etiam de suo alias juvet posse, memor quod magis Christo servit parochus, cuius animae ceu oviculae ipsi commissae sunt, pro retributione aeterna, quam ut ... suum temporale lucrum ab illis quaerat, hasque pensiunculas stolae potius ut spontaneas oblationes recipiat, quam ursione aliqua

A plébános jövedelmei stóladíjakkól

A egyenlő stóladíjak vannak megszabva a mezővárosiak és a többi filiákban lakók számára, úgymint:

Keresztelésért	15 dénár
Gyermekszületés bejelentéséért ugyanennyi, azaz	15 d
Új eljegyzés bejelentéséért egy zsebkendő, egy torta és egy demizson bor.	
Esketésért és a kihirdetésekért 60 d helyett nem fizetnek, csak 50 d-t.	
Idegen temetéséért	100 d
Idegen asszony temetéséért	80 d
Kisgyerek vagy kislány temetéséért	25 d
Gyászmiséért	50 d
Az utolsó kenetért újévkor a községtől, hogy egyébként az élőknek ingyen szolgáltatassa ki:	3 ft

Ezekben a dolgokban mindig szem előtt kell tartani a szegényebbek és elesettebbek szempontjait, hogy tőlük a plébános még annál is kevesebbet fogadjon el, mint amit maguktól felajánlanak, vagy még inkább az egészet is elengedje a szegényebbeknek, sőt, lehetőség szerint még segítse is őket sajátjából – emlékezve arra, hogy a plébános az örök jutalomért inkább Krisztust szolgálja (akinek ő lelkei mint báránycák lettek rábízva) mintsem saját múlandó hasznát keresse a híveken. Ezeket a

extorqueat, seu agnum a ditione seu turturem a paupere. Si autem postea parochiani ut spontaneas oblationes offerre neglexerint, nihil curet dominus parochus, immo etiam in aliis talimodo procedat, et quae ipsemet propria habet brevi in seipsum, familiam et continuo divertentes hospites totaliter consumat, et postea vadat ostiatim mendicatum pro suo pane quotidiano, vel vivat vento, quem hic copiosum facili negotio, continuo habere poterit ad nauseam. Quantum tamen fieri potest, rationem semper pauperum habendam esse immo et debere omnino et ego profiteor, sed ita, ne per hoc etiam alii pauperes sese confitentes exinde usum, consuetudinem, et tandem legem inducant, et sic parochi etiam ista misera stola annihilentur. Ergo sicut conniventia illa zelosa, ita etiam moderata et discreta esse debet, quia semper medium tenere beati! *Ne sit iurgium inter nos, sumus enim fratres.*<sup>58</sup>

---

<sup>58</sup> Más kéz írása az oldal alján.

csekély stóladíjakat tehát inkább mint önkéntes felajánlásokat fogadja csak el, minthogy bármi sürgetéssel csikarja ki akár a gazdagabbtól a bárányt, akár a szegénytől a gerlét<sup>59</sup>. Ha<sup>60</sup> pedig utóbb a hívek az önkéntes felajánlások módján kért stóladíjak befizetését elmulasztanák, semmit se törődjön ezzel a plébános úr, sőt, a többi dologban<sup>61</sup> is ilyen módon járjon el. Ha pedig így rövidesen teljes magánvagyonát felélte magára, háznépére és a folytonosan betérő vendégekre, utána járjon házról házra koldulni a mindennapi kenyeret, vagy éljen a levegőből, amelyet itt könnyűszerrel, bármikor bőségesen, sőt, a csömörig talál.

Amennyire azért ez lehetséges, magam is azt vallom, hogy mindig tekintettel kell lenni a szegényekre, sőt, kötelességünk is; ám úgy, hogy ezáltal a többiek, akik szegénynek csak mondják magukat, ebből ne csináljanak gyakorlatot, szokást, végül pedig törvényt is, ami miatt a plébános még ettől a nyomorúságos stóladíjtól is elesne. És amennyire buzogni kell a nagylelkűségtől, annyira mértéktartónak és diszkrétnek is kell lenni, mert a boldogok mindig megtalálják a középutat!

*Ne legyen veszekedés közöttünk, hiszen testvérek vagyunk.*<sup>62</sup>

---

<sup>59</sup> Valószínűleg nem konkrét díjról van szó, csak utalás a mózesi Törvény által megszabott templomi áldozatokra.

<sup>60</sup> Talán innentől fogva az okfejtés iróniába megy át.

<sup>61</sup> Valószínűleg a többi befizetésre utal.

<sup>62</sup> Más kéz írása az oldal alján.

### Proventus parochi a subditis ecclesiae.

Duo nunc sunt subditi actuales, qui hactenus solvebant a domibus quisque florenos 4 ambo vero fl 8 item tenentur duos messoros dare et duos falcatores, si opus sit, et hoc quidem magis benevole, quam ex debito, uti hactenus praxis obtinuit, si quid autem laboris praestiterint praeter et extra solutionem laborantibus evictus est dandus, uti aliis operariis.

Providendum est ut et in tertio fundo domus construatur, per aliquem qui pariter utilitati sit parochi et subditus perseverat. Uni nunc e subditis attributi sunt agri, numero 18 iugera, quovis anno 6 pro autumnalibus, 6 pro vernalibus seminibus, 12 pertinentes agri ad parochum, 6 ad ecclesiam, ita, ut ecclesiae ex illis 6 nonam solvat, et parochi, suo curru et iumentis quavis hebdomada una die serviat, in reliquis parochi agris excolendis, lignis convehendis, et aliis oportunitis negotiis. *Bonum esset si sic esset; sed nihil horum. A.*<sup>63</sup>

NB. Terra illa in agris Nemet Csukiensibus intra territorium Csötörtökiense hoc modo devenit in possessionem parochi Csötörtökiensis: Erant nimirum illo tempore novem domini terrestres comites et barones, qui hoc oppidum et vicinos pagos possidebant, et dum in reambulatione terrarum non possent convenire, omnes novem de his sex iugeribus

---

<sup>63</sup> Más kéz, utólag az üresen maradt fél sorba.

### A plébános jövedelmei az egyház jobbágyaitól.

Jelenleg két jobbágy van, akik eddig házaik után mindketten 4-4, azaz ketten együtt 8 forintot fizettek; kötelesek továbbá két aratót és két kaszást kiállítani, ha szükséges, és ez utóbbit inkább szívésségből, semmint kötelességből, amint eddig a gyakorlat mutatta. Ha a szolgáltatások megfizetése mellett és azon kívül valami munkát végeztek még el, a munkáról elismervényt kaptak, mint az egyéb munkások.

Gondoskodni kell róla, hogy a harmadik telken ház épüljön, ami révén a plébános további haszonhoz, a jobbágy létbiztonsághoz juthat. A jobbágyok egyikének van jelenleg föld kiutalva, szám szerint 18 holdnyi, ebből évente 6 hold őszi, 6 pedig tavaszi búza részére; 12 holdnyi tartozik a plébánoshoz, 6 a templomhoz, oly módon, hogy a templom felé erről a 6-ról fizeti a kilencedet, és a plébánosnak minden héten egy nap szolgálat szekeret és fogatot, a többi napon pedig a plébános földjeit műveli, fát hord be és más alkalmas tevékenységekkel szolgál. *Jó lenne, ha így lenne; ám ezekből semmi sincs meg. A.*<sup>64</sup>

Megjegyzés: a németcsuki földeken levő, csütörtöki területen belül eső föld a következőképpen került a csütörtöki plébános birtokába: abban az időben kilenc gróf és báró volt itt földesúr, akik birtokában volt ez a

---

<sup>64</sup> Más kéz utólagos írása, az üresen maradt fél sorban.

qualiter illos dividant vel ad quem spectare deberent, communi consensu applicuerunt illos parochiae Csötörtökiensi et ab illo tempore omnes hactenus plebani Csötörtökienses eosdem agros pacifice possederunt et possident.

1o. Gombae pariter unus inquilinus iam ab antiquo habebatur, qui parochio Csötörtökiensi annuatim titulo arendae a fundo solet tribuere fl 10, ab agris vero ecclesiae Gombensi titulo nonae fl 4 d 50, et sic constanter hactenus perseveravit. Modo inhabitat domum Iosephus Nagy inquilinus parochi<sup>65</sup>.

2do. Alter fundus modo accedere pariter incipit, totaliter eodem modo sub iure parochi et ecclesiae, sicut hic prior ex pio legato Evae Szelei, consortis Ioannis Dekány penes Ioannem Molnar ex parte Samariensi, ex altera versus Magyar Georgius Lovas vicinus est. Fundus nobilitaris legatus praesente me et aliis, ut infra patebit in paribus testamenti die 12a Novembris 1767mo quo ego die illo Antonius Bacsák parochus loci hic annotavi fusius infra verte duo folia.

mezőváros és a szomszédos falvak, és amikor nem tudtak megegyezni a földek határbejárásáról, tudniillik hogy ennek a hat holdnak kihez kéne tartoznia vagy felosszák-e, mind a kilencen közös egyetértésben a csütörtöki plébániához csatolták, és attól az időtől mindmáig minden csütörtöki plébános békében tartotta és tartja birtokban ezeket a földeket.

1. Gombán szintén van egy zsellér már régóta, aki telke után a csütörtöki plébánosnak bérleti díj címén évente 10 forintot szokott fizetni, a gombai egyház földjei után pedig kilenced címén 4 ft 50 dénárt, és eddig így mindig fenn tudta tartani magát. A házat jelenleg Nagy József zsellér lakja.

2. Ugyanekkor megkezdődött egy másik telek megszerzése is, ugyanígy teljesen a plébános és az egyház birtokjoga alá, amint ez az előbbi, mégpedig Szelei Éva, Dekány János özvegyének kegyes hagyatékából; ez a samarjai rész felől Molnár János [birtoká]val, a másik irányban, Magyar felől pedig Lovas Györggyel szomszédos. E nemesi telket az én és mások jelenlétében hagyták örökül, amint ez világos lesz az alábbi, 1767 november 12-ei végrendelet másodlatából, mely napon én, Bacsák Antal, e hely plébánosa bővebb feljegyzéseket is tettem, amelyekhez lapozz kettőt.

---

<sup>65</sup> Utána áthúzva „& ...”



### Proventus parochi ex decima et collectis.

Hic in oppido, item in Csakany et Beke, ubi decima solet colligi, parochi sedecima cedit, seu quarta quartae, ita, ut ubi ex decima capitulo veniunt 4 cruces seu manipuli illa quarta crux seu manipulus quartus est parochi reliquae tres capituli sunt.

Exempli gratia ex 160 crucibus colonus dat decimam domino archiepiscopo cruces 16 decimator archiepiscopi dat capitulo quamvis quartam crucem decime id est ex 16 dat cruces 4 capitulum seu capituli decimator dat parochi ex quavis quarta unam et sic ex sedecim crucibus decimae domino archiepiscopo manent cruces 12 capitulo 3, parochi una.

In universum ex omni decima potest huius loci haberi parochus prout est annus fertilior ex tritico cruces circiter 20 ex avena circiter 15 ex hordeo circiter sex vel octo, plus vel minus aliquanto, prout est fertilitas.

luxta universalem consuetudinem in Epiphania Domini moris est ut plebanus cum ludimagistro et scholaribus pueris spiritualibus canticis singulorum domos lustret, habitationes benedicat, et singulos de familia ad osculum pacis admittat, quodve tunc ea oblatis coligunt editui duae partes parochi cedunt, tertia vero est ludimagistri.

### A plébános jövedelmei tizedből és a [hívek] adományából

Itt a mezővárosban, s ugyanígy Csákányon és Békén, ahol tizedet szoktak szedni, a plébánosnak tizenhatod jár, avagy a negyed negyede, és pedig úgy, hogy ahol a tizedből a káptalannak jár 4 kereszt<sup>66</sup> avagy marok, ott a negyedik kereszt avagy marok a plébánosé, a többi három a káptalané.

Például 160 keresztből a jobbágy 16 keresztet ad tizedként az érsek úrnak, amiből az érsek tizedszedője 4-et ad a káptalannak, amelyek egyikét a káptalan vagy a káptlan tizedszedője a plébánosnak adja, és így a tizenhat keresztnyi tizedből az érsek úrnak 12 kereszt marad, a káptalannak 3, a plébánosnak egy.

Általában tehát az itteni plébánosnak egy termékenyebb évben minden tizedből juthat: búzából körülbelül 20 kereszt, zabból körülbelül 15 kereszt, árpából körülbelül hat vagy nyolc, amennyire jó a termés az évben.

Az általános szokás szerint Vízkeresztkor úgy járja, hogy a plébános a tanítóval és az iskolás gyerekekkel vallásos énekeket énekelve körbejár minden házat, házszentelést tart, és a háznép minden tagját békecsókra bocsátja; s ami adományt ekkor összegyűjtenek a sekrestyések, abból két rész a plébánosnak jár, a harmadik pedig a tanítóé.

---

<sup>66</sup> Ti. búzakereszt, *crux*.

Item in dedicatione ecclesiae, item in indulgentiis, seu potius in memoria seu festo dedicationis ecclesiae, item in die Paschatis, Pentecosten, Nativitatis in templo sit offertorium a populo singulis accedentibus ad altare ad osculum pacis et quod obtulerint pariter in tres partes dividitur, quarum duae sunt parochi, tertia ludimagistri, exinde etiam mendicos participes faciat parochus qui fuerint circa ecclesiam.

Quod vero tali tempore vel alias aeditui colligunt cum tintinabulo in bursula, totum spectat ad ecclesiam pro olio in lampade ardente ante venerabile, item pro candelis, thure et aliis minoribus templi necessitatibus frequenter occurrentibus.

NB. Notandum bene, quod in literis capitularibus et oppidanis in Nemet Csuk nominentur tria tantum iugera item *Pap uttyanal egy hold masfel holdakban ket hold*, cum hic sint 4 *pap uttyanal* duo, in Nemet Csuk 6 hoc ad eo, qua[e] sunt nimis longae terrae in latitudine quidem non aliter essent computandae, nisi 1. 2. 3. respectu a longitudinis ex 1 fiunt 2, ex 2 fiunt 4, ex 3bus 6, hae terrae in Nemet Csuk et in Balvan Kő nunc subdito parochi applicatae reliquas idem subditus [sub]ditus *excolit* pro parochus [...]

Továbbá a templom felszentelésénél, a búcsúnál avagy inkább a templom felszentelésének ünnepén és arról megemlékezve, szintúgy húsvét, pünkösd és karácsony napján legyen adakozás a hívek részéről; miután mindenki az oltárhoz járult békecsókra, a felajánlásokat ugyanúgy három részre osztják, melyekből kettő a plébánosé, a harmadik a tanítóé, s utána a templom körül levő koldusoknak is juttasson ebből a plébános.

Amit pedig akár ilyenkor, akár máskor a sekrestyések gyűjtenek a csengettyűs persellyel, az teljes egészében a templomé olajra az Oltáriszentség előtt égő lámpához, továbbá gyertyára, tömjénre és egyéb, a templom számára gyakran felmerülő kisebb kiadásokra.

Megjegyzés: fontos megjegyezni, hogy a káptalani és városi levelekben szerepel: csupán három holdnyi németcsuki földek; továbbá a *Pap uttyanal egy hold masfel holdakban ket hold*, ámbár itt is van 4 [hold], a *pap uttyanal* kettő, Németcsukon 6; ez amiatt, mert alakjuk túlonúl hosszúkás, nem számítandó, csak 1 – 2 – 3-nak, így 1 hossznyiból lesz 2, 2-ből lesz 4, 3-ból 6; ezek a földek Németcsukon és Bálványkőn jelenleg a plébános jobbágyához lettek csatolva, mivel a többit is ugyanez a jobbágy műveli meg a plébános számára.

### Proventus parochi ex propria industria.

Potest parochus ex intertentione pecorum et cultura agrorum habere aliquam utilitatem, item ex bona cura duorum hortorum, qui adsunt. Verum quia talis economia multas curas et sollicitudines complectit, et cogit maiorem familiam intertenere, ubi rara est concordia imo plerumque invidia, rixa, rancor, discordia, quae in domo meras spinas repraesentant, et parochus continuo precibus instanti, et spiritualibus functionibus occupatissimo, magnum et incredibilem damnum et dispendium causant, a Deo avertunt et mundo mancipatum efficiunt, sicut et crebrae conversationes et familiaritates cum saecularibus et convivia, cum tamen in munere apostolico constituti nos debeamus esse, a mundo segregati et electi sic dicitur apostolis vos non estis de mundo, sed ego elegi vos de mundo, ideo enim suadet apostolus esse sine uxore, ut talis non sit sollicitus de iis, quae sunt mundi, sed quae sunt Dei, at quanto iniquius est, si sine uxore existens et totaliter Deo dedicatus mundoque renuncians adhuc Deo neglecto implicet se curis et negotiis saecularibus, talibus intentus, a Deo alienatus vivat, sicut populus sic sacerdos, alias si economus est sacerdos ad quod sunt aliunde ipsi pro victu et amictu ordinati proventus, nisi ut aliis, saecularibus curis ex necessitate deditis, ipse pro omnibus interea Deo famuletur et serviat sine curis aliis. Per alios vero videlicet famulos, si id faciat, cum ipse

### A plébános saját maga megtermelte jövedelmei.

A plébánosnak befolyhat némi bevétele állattartásból és földművelésből, továbbá a két, birtokában lévő kert jó megműveléséből is. Ám mivel az ilyen gazdálkodás sok gonddal és aggodalommal jár, és nagyobb háznép fenntartására kényszerít, ahol ritka az egyetértés, sőt inkább az irigység, veszekedés, vita, széthúzás van, amelyek a házat merő túskebokorrá teszik, és a plébános számára, aki folyton imádkozni igyekezne és igen elfoglalt lelki feladataival, hihetetlenül nagy kárt és veszteséget okoznak, elfordítják Isten felől és a világhoz láncolják, csakúgy, mint a sűrű beszélgetések és érintkezések világi személyekkel, és a vendégségek, pedig apostoli feladatunkban tevékenykedve a világtól elkülönülve és kiválasztva kéne lennünk; így mondja az apostoloknak: „nem a világból valók vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból”<sup>67</sup> – ezért tanácsolja ugyanis az apostol, hogy feleség nélkül legyünk, hogy ilyen állapotban ne foglalkoztassa mindaz, ami a világhoz tartozik, hanem ami az Istenhez. Ám annyival igazságtalanabb dolog lenne, ha feleség nélkül élve és teljesen az Istennek szentelve, a világra nemet mondva, mégis elhanyagolná Istent, világi gondokba és ügyletekbe gabalyodna, és ilyenekre figyelve Istentől elidegenedve élne. Amilyen a nép, olyan a pap is, ha a pap gazdálkodást folytatna, olyan javakért, amikre máshonnan is

---

<sup>67</sup> Jn 15,19: Ha a világból valók volnátok, a világ szeretné a magáét, de mivel nem a világból valók vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gyűlöl titeket a világ.

parochus in laboribus externis praesens esse non possit famuli ut mercenarii lente, pigre laborant, ita, ut plus absummant una cum solutione iis debita quam quod lucrentur; si autem fuerint cognati ipsi magna utentes praesumptione ordinarie sibi appropriant res domini et cognati sui, ita, ut etiam alios proventus, qui pro sua persona ordinati, pauci sunt, facile exhauriant non ut per economiam augeant. Multo proinde melius est etiam aliquam penuriam pati et quo ad mundum et corpus minus provisum esse crucem Christi tollere, mortificationem eius iugiter circumferre, quam<sup>68</sup> si mundum quis licet universum lucraretur, ac per hoc animae suae detrimentum patiat, quam enim dabit homo commutationem pro anima sua? Melius autem est, ut aliquae terrae sint colono ecclesiae applicatae, quarum intuitu reliquas ille colat pro parochia sine cura illius. Terrae autem et agri, quos oppidum plebano colit, in primis sunt duo iugera vulgo *Hosszu földekben* penes viam Samariensem in superiori parte oppidi, item *masfel holdakban* ultra crucem iuxta viam vulgo *masfél holdakban, képen follül, Szent Örsebet irant* sunt bona tria vel etiam quatuor iugera, est enim per totam longitudinem illa terra duplo latior, quam aliorum vicinorum, in his residuum quod oppidum non colit, potest parochus per subditum suum curare coli, vel ei aut alteri elocare iusto pretio. Item pro tertio anno *Kaposztas foldekben* sunt tria iugera cum prato in valle ex iisdem terris procedente, cum huius terrae residuo quod remanet ab aratris oppidanorum pariter potest parochus facere uti cum paulo ante nominatis. Sunt insuper 6 iugera vulgo *Nemet Csukon*, spectantia ad parochum, sed ea sunt contigua simul, tendunt longitudine Samariam, versus vel Gutor. Item vulgo *Balvan Künel* alia 6 iugera longitudine *Czakany* versus porrecta, ex quibus tria iugera sunt trans viam Eberhadiensem misera versus [...], A[...]*dom allat masfel hod*, quae nunc

---

<sup>68</sup> Vs. *quod* helyett

megvan neki élelemre és ruhára rendelt jövedelem - hacsak nem azért, hogy másoknak [segítsen], akik a szükség miatt ki vannak szolgáltatva a világi gondoknak, ő maga eközben is mindenkiért az Istennek segédkezzen és szolgáljon egyéb gondok nélkül. Ha pedig más szolgálók révén végzi el ezt, amikor a plébános nem tud jelen lenni a kinti munkáknál, a szolgálók béresek módjára kényelmesen, tunyán dolgoznak, úgyhogy fizetésükkel együtt többet élnek fel, mint amennyi haszon származik tőlük. Ha pedig saját rokonai lennének, rendszerint nagyvonalú feltételezéssel élve magukénak tekintik uruk és rokonuk javait, annyira, hogy kevéske egyéb, személyének járó jövedelmeit is könnyedén felszippantják, semmint takarékosan szaporítanák azt. Ezért hát sokkal jobb akár még némi szükségét is szenvedni és a testi és világi dolgokban kevésbé ellátva Krisztus keresztyét felvenni, önsanyargatását állhatatosan körülhordozni; hiszen ha valaki az egész volágot megnyeri is, de ezáltal lelke kárt szenved, mit adhat az ember cserébe lelkéért<sup>69</sup>? Jobb pedig hát, ha valamennyi földet az egyház jobbágyához rendelnek, amelyekre való tekintettel a többit is ő műveli meg a plébános számára, ám úgy, hogy a plébánosnak ne legyen ezzel gondja. A földek és szántóföldek pedig, melyeket a város művel meg a plébánosnak: elsősorban két hold, közönséges nevén *Hosszu földekben* a samarjai útnál, a mezőváros felső részén; továbbá *masfel holdakban* a kereszten túl, az út mellett, közönségesen *masfél holdakban, képen follül, Szent Örsebet irant* van három vagy inkább négy jó hold, ugyanis az a föld teljes hosszában kétszer olyan széles, mint a szomszédosak; ezeken a maradékot, amit a város nem művel meg, a plébános megműveltetheti saját emberével, vagy méltányos áron kiadhatja azt neki vagy másnak. Továbbá harmadik éve a *Kaposztas foldekben* van három hold egy réttel a völgyben, mely a földekből indul ki;

---

<sup>69</sup> Mt 16,26

Ioannes Meczel excolit, item donec oppidan[...]deriat tres *Kurta földek* dictus, illic est media terra *Fel hold* iuxta [...].

ennek a földnek a városbeli ekéktől érintetlenül hagyott részével szintén megteheti a plébános, amit a kevéssel fentebb nevezettekkel. Van még ezen felül 6 hold, közönségesen *Nemet Csukon*, melyek a plébánoshoz tartoznak, ám ezek mind szomszédosak egymással, hosszukban Samarja vagy Gutor felé nézve. Azután a közönségesen *Balvan Künel* másik 6 hold, hosszukban *Czakany* felé nyújtózva, melyből három hold az éberhardi úton túl [... ..] *allat*<sup>70</sup> *masfel hold*, melyet most Meczel János művel meg, illetve, amíg a városbeliek [...] három, *Kurta földek*nevű, s van ott egy fél [holdnyi] föld, *Fel hold* a [...] mellett.

---

<sup>70</sup> = „alatt”

Anno 1693 et 4 controversiam moverunt circa pratum in territorio Bekensi motore parcho Andrea Zöllej cum perillustri domino Ioanne Jokay, qui usus est hoc prato, deventum ad vicarium generalem tunc temporis reverendissimum dominum, dominum Stephanum Dolnj, qui re ponderata pratum ad parochum pertinere decedit. Quod constat et ex visitatione reverendissimi Stephani Illyes. Ratio autem cur parcho adscripsere pratum hunc resumpta est ex synodo Pazmaniana, in qua apparet in Béke fuisse parochiam, parochia autem solet terris muniri pro sustentatione parochi; quae terrae absente parcho ecclesiis applicari solent. Praenominata parochia Bekensis vero multis annis vacabat parcho, unde et nunc filialis est in Csötörtök, sicque parochus potest absque ullo remorsu conscientiae usuare.

1693-94-ben pert indítottak egy Béke területén fekvő rétért; a felperes Zöllej András plébános volt, az alperes a nemes Jokay János úr, aki azt a rétet használta. Az ügy az akkori általános helynök úr, Dolnj István úr elé került, aki az ügyet mérlegelve úgy döntött, hogy a rét a plébánoshoz tartozik. Ez kitetszik a főtisztelendő Illyes István vizitációjából. Az indoklást, hogy miért a plébánosra írták a rétet, a Pázmány-féle zsinatról vettük kézhez; ebben az áll, hogy Békén plébánia volt, a plébániáknak pedig szokott földbirtoka lenni a plébános eltartására, ezeket a földeket pedig plébános híján a templomhoz szokták rendelni. Mivel pedig az említett békei plébánia sok éve plébános nélkül állt, amiért jelenleg is Csütörtök filiája, így a plébános bármi lelkipurdalás nélkül használhatja azt.

Anno 1767mo die 12a Novembris.

Testamentum seu ultima voluntas Evae Szellei, consortis Ioannis Dekány Gombae.

Alioquin improlis. Hic in originali habetur.

*Atyának és Fiúnak és Sz[ent] Léleknek nevében. Amen.*

*En Szellei Eva látván ezen gyarló életemnek e betegségemben való veszedelmit, ajánlom lelkemet az én Istenemnek kezébe, testemet pedig én anyámnak a földnek. A többit pedig e szerint rendelem.*

*1mo. Ezen házamat fundussal együtt örököszen hagyom az plebanus uram keze alá a templomhoz, valamint tőlem folyu<sup>71</sup> az harmadik szomszéd keze alatt vagyom, úgy ezt is olyan joggal óltalmazhass[..] minden ellenkezők ellen.*

*2do. A zálagos hűtvösöm által ki váltot földeket, mivel úgy is pénze többire benne volna, ugyan azon hűtvössömnek Dekány Janosnak hagyom.*

*3io. Még az hűtvösöm él, ebben az közben maradgyon meg az András öcsémmel együtt, s' magátúl ötet else eresze. Azonban*

*4to. Hogy az Anyaszentegyház protectiója melyet meg maradhasson békével ebben az házban holtig minden villongás és turbatio nélkül; és plebanus uram oltalmazhassa úgy mint a templomat magát hozzá tartozandójaival együtt; tehát köteles leszen hűtvösöm minden esztendőn két hold földet bé vetnyi, és annak termését eképpen kiadnyi.*

---

<sup>71</sup> ?

1767 november 12-én.

Szellei Évának, Dekány János hitvesének testamentuma avagy végakarata Gombán.

Egyébként gyermektelen. Itt megvan eredetiben.

*Atyának és Fiúnak és Sz[ent] Léleknek nevében. Amen.*

*En Szellei Eva látván ezen gyarló életemnek e betegségemben való veszedelmit, ajánlom lelkemet az én Istenemnek kezébe, testemet pedig én anyámnak a földnek. A többit pedig e szerint rendelem.*

*1mo. Ezen házamat fundussal<sup>72</sup> együtt örököszen hagyom az plebanus uram keze alá a templomhoz, valamint tőlem folyu<sup>73</sup> az harmadik szomszéd keze alatt vagyom, úgy ezt is olyan joggal óltalmazhass[..] minden ellenkezők ellen.*

*2do. A zálagos hűtvösöm által ki váltot földeket, mivel úgy is pénze többire benne volna, ugyan azon hűtvössömnek Dekány Janosnak hagyom.*

*3io. Még az hűtvösöm él, ebben az közben maradgyon meg az András öcsémmel együtt, s' magátúl ötet else eresze. Azonban*

*4to. Hogy az Anyaszentegyház protectiója<sup>74</sup> melyet meg maradhasson békével ebben az házban holtig minden villongás és turbatio<sup>75</sup> nélkül; és plebanus uram oltalmazhassa úgy mint a templomat magát hozzá*

---

<sup>72</sup> telek

<sup>73</sup> ?, talán „tőlem fogva”, azaz tőlem számítva a harmadik szomszéd

<sup>74</sup> védelme

<sup>75</sup> háborgatás

5to. Egyik hold leszen Berek alatt, melynek szomszédgya napkelett felöl Csiba Imre ur, másik felöl Molnar Janosne; ennek termését egészben adgya a templomnak. A másik pedig körtvélfával egyfelöl szomszédgya Molnár István, másfelöl Győri Ferenczné, ennek termését egészben plebanusnak, szentmisékre szeginy lölkömirt, ezt pedig míg él maga meg munkálodgya, holta után pedig marad eképpen a fundus melyet mind a két föld, a mint hattam mar, tudni illik egyik templomé, másik plebanussé, aszerint s anyi mίsekre, amint meg böcsültetik a föld.

6to. Marhákbúl az András ötsémre légyen a kis csikó, és egy tehén; a többi az uramé, ugymint lovak, két tehény és sörtéssek s. v. melyekbül egy fejir sortés és ha a tehény meg borjazik, annak is a borja légyen a Kata leányé, és a vállamot is néki hadgyom Katának.

7mo. Költségre hogy légyen és takarításomra, tehát a mostanyi borjut adgya el az hűtvösöm, a két him tinót pedig tarcsa magának.

Ez az én utolsó rendelésem, és akaratom külömben sem légyen hanem így, amint böcsületes bizonságok és testamentáriusok előtt élő és eszes szóval el rendeltem. Én

Szelei Eva

L(ocus)S(igilli)

Mi előttünk Bacszak Antal plebanus mp.

Baráth Andras Csötörtöki egyház atya mp.

Hatala István Csötörtöki iskola mester

mp.

Actum anno 1767 die 12 Novembris.

tartozandójaival együtt; tehát köteles leszen hűtvösöm minden esztendőn két hold földet bé vetnyi, és annak termését eképpen kiadnyi.

5to. Egyik hold leszen Berek alatt, melynek szomszédgya napkelett felöl Csiba Imre ur, másik felöl Molnar Janosne; ennek termését egészben adgya a templomnak. A másik pedig körtvélfával egyfelöl szomszédgya Molnár István, másfelöl Győri Ferenczné, ennek termését egészben plebanusnak, szentmisékre szeginy lölkömirt, ezt pedig míg él maga meg munkálodgya, holta után pedig marad eképpen a fundus melyet mind a két föld, a mint hattam mar, tudni illik egyik templomé, másik plebanussé, aszerint s anyi mίsekre<sup>76</sup>, amint meg böcsültetik a föld.

6to. Marhákbúl az András ötsémre légyen a kis csikó, és egy tehén; a többi az uramé, ugymint lovak, két tehény és sörtéssek s. v. melyekbül egy fejir sortés és ha a tehény meg borjazik, annak is a borja légyen a Kata leányé, és a vállamot is néki hadgyom Katának.

7mo. Költségre hogy légyen és takarításomra<sup>77</sup>, tehát a mostanyi borjut adgya el az hűtvösöm, a két him tinót pedig tarcsa magának.

Ez az én utolsó rendelésem, és akaratom külömben sem légyen hanem így, amint böcsületes bizonságok és testamentáriusok<sup>78</sup> előtt élő és eszes<sup>79</sup> szóval el rendeltem. Én

Szelei Eva

(pecsét helye)

---

<sup>76</sup> misékre

<sup>77</sup> temetésemre

<sup>78</sup> tanúk

<sup>79</sup> értelme, tudata birtokában



*Mi előttünk Bacsák Antal plebanus mp.*

*Baráth Andras Csötörtöki egyház atya mp.*

*Hatala István Csötörtöki iskola mester  
mp.*

Actum anno 1767 die 12 Novembris.

Proventus ludimagistri undequaque.

Hic in oppido habet scholae magister a quovis domo denarios 25 et quartam partem unius cubuli, similiter a quavis domo.

In Csakany a quavis domo habet d 10 et quadrantem tritici.

In Beke<sup>80</sup>

Praeterea in oppido hic pro directione horologii ludimagister habuit ante fl 10 et 50 libras ex macello nunc loco 10 florenorum dant 7 a quolibet pulsu pro nundinis habet pintam vini.

A pulsu campanarum pro defuncto habet d 12

A funere habet d 15

Si cantet sub sacro funebri d 10

Offertorii et collectae tertiam partem, excepta communione. Habet praeterea ab oppido annuatim curus lignorum 4. Item a quolibet discipulo singulis quatuor temporibus d 25 et loco eius, quod tempore haereticorum mendicantibus quotidie coquebant domatim ordine, nunc quavis septimana habet indultum ut bis, 1 semel possit per discipulos pro se cantationem peragere domatim, et eiusmodi collectam si mendicantes pauperes non habet sibi applicate, item ad quasvis nuptias et caetuum convivias, circa finem epularum si prius non vocatur, moris est ut accedat cum cantoribus et post duas tres canciones a singulis convivis habet spontaneam oblationem. Singulis item solemnibus festivitatibus cantatione scholarium collectam habet.

---

<sup>80</sup> Üresen maradt

A tanító mindenhonnan származó jövedelmei.

Itt a mezővárosban a tanító minden házból 25 dénárt kap, és egynegyed köbölt<sup>81</sup>, hasonlóképp minden házból.

Csákányban minden házból 10 dénárt kap és egynegyed köből búzát.

Békén<sup>82</sup>

Ezenkívül itt a mezővárosban az óra igazítására a tanító korábban 10 ft-ot kapott és 50 font [húst] a mészérszékből; most a 10 ft helyett 7-et adnak, és minden, vásárra szóló harangozásért egy pint<sup>83</sup> bort.

Elhunytért való harangozásért 12 d

Temetésért kap 15 d

Ha énekel a gyászmisén 10 d

A hívek felajánlásából és perselypénzből egyharmad részt, az áldozás után. Kap még a várostól évente 4 szekér fát, továbbá minden kántorböjt idején minden tanítványától 25 dénárt, és ahelyett, hogy az eretnekek idején a koldusoknak minden nap sorban főztek a házaknál, most pedig engedélye van arra, hogy minden héten egyszer-kétszer<sup>84</sup>, diákjai révén

---

<sup>81</sup> Ti. búzát

<sup>82</sup> Üresen maradt a folytatásra kihagyott hely.

<sup>83</sup> 1.5 liter

<sup>84</sup> Bizonytalan a szöveg értelme, de leginkább erre lehet gondolni; szó szerint „kétszer 1 egyszer” (az olvasat biztos).

A sponso item in copulatione habet 1 pintam vini, nullas discesit sine licentia plebani et sine substituo interea aliquo loco sui.

Novus ludimagister ab oppidanis non conducitur, nisi ad placitum parochi, si videlicet plebanus iudicat eum fore aptum et hilem ac bonum constantem catholicum.

Non constat ad vota quorundam popularium haeresi addictorum ipsorum ordinarias et familiares cantilenas licet in se malae non sint ut citius consuetudo et memoria sectarum aboliatur, sed quae ex praescripto parochi habet in libris et concionalibus catholicis.

\*\*\*

In ecclesia semper canit sub sacro ad pulpitem in sanctuario tempore feriali ab evangelio usque ad Sanctus vel usque ad elevationem et inde post pausam usque ad finem communionis sub elevatione tamen seu immediate post semper genu flectendo debet canere, concionem de elevatione et venerabili sacramento, qua finita reliquas stando cum cantoribus caeteris discipulis in sanctuario flectentibus et cum silentio orantibus.

Diebus vero festivis et dominicis immediate post praefationem decantatam ad sanctus flectit ad pulpitem ludimagister etiam cum aliis cantoribus ad maiorem reverentiam recitandum in retro existente populo et genu flexi cantant (cum modica pausa ad elevationem) usque dum Pater noster intonare incipiat celebrans. Item flectit et flectendo cantat Agnus Dei, idem facit dum sub sacro communis populi peragitur vertendo

saját számra házanként regöltessen<sup>85</sup>, és az így gyűjtött adományokat, ha nincs koldus szegény, saját maga használja fel. Szokás még az is, hogy minden menyegzős lagzin, a vacsora vége felé, ha előbb nem szólítják, fellép énekeseivel és két-három ének után minden vendégtől önkéntesen felajánlott adományokat kap. Az iskolás énekkarral minden nagy ünnepen is gyűjtést tarthat.

A vőlegénytől az esküvő napján 1 pint bort kap. Nem léphet ki a plébános engedélye nélkül és anélkül, hogy közben ne lenne már helyette valaki.

Új tanítóval nem köthetnek szerződést a mezővárosiak<sup>86</sup>, csak a plébános beleegyezésével, tudniillik ha a plébános is úgy ítéli meg, hogy az illető alkalmas és rátermett lesz, illetve jó és megbízható katolikus ember.

Nem helyénvaló, hogy a köznép egyes eretnek tagjainak kívánságára azok rendes és megszokott énekeit énekeljék; noha ezek önmagukban nem rosszak, mégis, hogy a szekták<sup>87</sup> megszokott volta és emlékezete gyorsabban elenyésszen, inkább azokat énekeljék, amelyeket a plébános ír elő a katolikus énekeskönyvekből.

\*\*\*

A templomban a szentmise alatt mindig ő énekel, a szószéknél, a szentélyben; ünnepnapokon az evangéliumtól kezdve egészen a Szent vagy-ig vagy az úrfelmutatásig, utána pedig a szünetet követően az áldozás végéig; az úrfelmutatás alatt vagy rögtön utána mindig térdet hajtva kell énekelnie az úrfelmutatásról és az Oltáriszentségről szóló

---

<sup>85</sup> *cantationem peragere*, „éneklést folytasson le”

<sup>86</sup> Azaz a csallóközcsütörtökiek

<sup>87</sup> = protestáns felekezetek

et faciem ad meridiem ut possit altare et ad cancellos communicantem sacerdotem aspicere.

Non permitatur autem ad aliquod instantiam in retro existenti superiori more canere, ne magis videatur populum oblectare et aures eorum demulcere quod Deum praesentem devotis hymnis glorificare, imo praestat ut quod in sanctuario agitur actu et aste<sup>88</sup> per celebrantem et concinentem chorum, exemplari devotione ob oculos posita in retro stante plebe incrementum fervoris et pietatis accipiat, atque reverentia, et glorificatio Dei melius sic propagetur in adstantes. Neve praeterea cum saepe ad latus indiget sacerdos in sacris ceremoniis opera magistri et scholarium, hoc emolumento careat ob longinquam eiusdem distantiam. Neve sanctuarium remaneat prorsus vacuum unico sacerdote ad altare cum ministro et aedituo stante, quod non parum minuerit festivam in ecclesia solennitatem.

\* a templomi szertartás ünnepélyes volta.

---

<sup>88</sup> ?

éneket, amely végeztével a többi éneket már állva énekelje az énekesekkel, miközben a többi tanuló a szentélyben térdepelve csendben imádkozik.

Ünnep- és vasárnapokon pedig a tanító közvetlenül az énekelt prefáció<sup>89</sup> után a szószékhez térdel a többi énekessel, hogy nagyobb tisztelettel énekeljenek a hátrébb levő nép körében, és térdet hajtva énekelnek (kis szünettel az Úrfelmutatásnál) egészen addig, míg a celebráns<sup>90</sup> el nem kezdi a Miatyánkot. Szintén térdet hajt és térdepelve éneklí az Isten bányát; ugyanezt teszi a nép szentáldozása alatt, arccal dél felé fordulva, hogy láthassa az oltárt és a kancellusnál<sup>91</sup> áldoztató papot.

Nem szabad azonban, hogy egyesek kérésére hátra menve<sup>92</sup> magas hangon énekeljen, nehogy úgy tűnjön: inkább a népnek akar tetszeni és fülüket cirógatni, mintsem a jelen levő Istent dicsőíteni áhítatos himnuszokkal; sőt az a helyesebb, ha ami a szentélyben történik a celebráns és az éneklő kórus cselekményei és ... által, az a hátul álló nép szeme előtt számára az áhítat példajaként növelje a hitbuzgalmat és a tiszteletet, és így annál inkább Isten dicsőítésére gyűljanak a jelenlevők. S mivel ráadásul a szertartások alatt a papnak gyakran szüksége van rá, hogy oldalán segédkezzék a tanító és az iskolások, emiatt sem jó, ha a nagy távolság miatt<sup>93</sup> e segítségtől elesik. Amúgy se maradjon teljesen üres a szentély, úgy, hogy csak egyetlen pap álljon az oltárnál a ministránszal és a sekrestyessel – ettől nem kis mértékben \*

---

<sup>89</sup> A misekánont bevezető hálaadó imádság, amely a Szent vagy előtt hangzik el.

<sup>90</sup> A szentmisét bemutató pap

<sup>91</sup> „áldoztatórács”, a szentélyt elválasztó korlát, amely előtt letérdepeltek az áldozók.

<sup>92</sup> Ti. a hívek közé

<sup>93</sup> Ti. ha nincsenek fent a szentélyben

Consuetudines certis temporibus huius parochiae speciales.

In adventu quotidie solitum est dicere sacrum cantatum hora quinta usque ad sextam, hora vero quarta maiori campana pulsatur pro praeparatione, quo tempore parochus poteris audito primo pulsu dicere matutinum vel aliis precibus vacare si matutinam pridie absolvisset.

In festo nativitatis de nocte hora undecima compulsatur ut sit tempus pro dicendo matutino decantando illud alternatim cum scholae magistro et scholaribus dum autem incipit Te Deum laudamus cantari denuo compulsatur pro solenni sacro circa duodecimam sacro finito a duodecima usque ad primam, inde usque ad secundam noctis fit concio, reliquum tempus usque ad quintam insummit parochus confessionibus audiendis luminibus ardentibus interea in pluribus locis tum denuo compulsatur pro sacro in aurora quod tantum lectum esse potest sub illo plerique communicant, paulo ante confessi post hoc sacrum de breviario aliquas horas absolvit, atque iterum adventa[n]tibus ad confessionem prompte satisfacit usque ad horam octavam, ubi demum tertio compulsatur pro tertia missa solenni qua finita sit 2da concio post prandium hora 2da fit tertia concio et ea finita imediate cantantur vesperae.

Praesepe ad festa natalitia solet parari quod durat usque ad completum festum Epiphaniae in altari. Post colectam solitam fieri ad festum Epiphaniae peractam, vesperi iudex oppidi ex antiqua consuetudine solet excipere parochum cum magistro, scholaribus et edituis ad coenam.

Ad nuptialia convivia maxime primo nubentium potest ire parochus et prima tantum die usque dum choreas dicere obtenta licentia incaeperint, et tum de servanda honestate, pace et sobrietate data admonitione discedere.

E plébánia saját szokásai bizonyos időkbén.

Ádventban minden nap énekes misét szokás mondani reggel öttől hatig; négy órakor pedig félreverik a magyharangot az előkészülethez; ekkor a plébános az első harangszó hallatán el tudja mondani a matutinumot vagy van ideje más imádságra, ha a matutinumot előző nap már elmondta.

Karácsony ünnepén este tizenegykor harangoznak, hogy legyen idő a matutinum elmondására; ezt felváltva énekli a tanítóval és az iskolásokkal, míg el nem kezdik énekelni a Téged Isten dicsérünk-et; ekkor újra harangoznak az ünnepi szentmisére. Tizenkét óra körül, a mise végeztével, tizenkét órától egy óráig, majd utána éjjel két óráig hitszónoklat<sup>94</sup> van, az öt óráig hátralevő időt pedig gyóntatásra használja fel a plébános, miközben sok helyen lámpákat gyújtanak. Akkor újból harangoznak a hajnali szentmisére, ami csak csendes mise lehet; ezen igen sokan szentáldozáshoz járulnak azok közül, akik kevéssel előtte meggyóntak. Ezután a szentmise után breviáriumból elmond néhány hórimádságot, majd ismét készségesen eleget tesz a gyónásra érkezőknek egészen nyolc óráig, amikor is végre harmadszorra is harangoznak, a harmadik, ünnepi szentmisére. Ennek végeztével következik a második hitszónoklat, majd ebéd után, 2 órakor a harmadik, amely végeztével rögtön el is éneklik a vesperást.

Karácsony ünnepére jászlat szoktak készíteni, amely egészen Vízkereszt végéig megmarad az oltárnál. A Vízkeresztkor szükösösen megtartott adakozás után este a mezőváros bírása régi szokás szerint vacsorára szokta vendégül látni a plébánost a tanítóval, az iskolásokkal és a sekrestyésekkel.

---

<sup>94</sup> *concio*

Cavenda vero est frequentior convivalis conversatio cum parochianis et aliis maxime saecularibus, quia praeterquam quod sensuali vita spiritualem quam profitetur in se subverteret, etiam aliis cum arctam viam, in vitam praedicare teneatur, contrario epulonis exemplo scandalo esset, sibi que factis contradiceret.

Diebus dominicis nunquam hinc ex oppido itur in filiales ad solennia ibi celebranda, nisi id faceret post prandium tertia quavis dominica

\*\*\*

ad catechismum faciendo, sed vadit in festis celebribus minus solennibus tantum, item in adventu etiam die aliqua feriali maxime ante festa Natalitia proxima, pro confessionibus excipiendis, et ibidem communicandis, iis praesertim, quibus non ita commodum est huc accedere, uti senibus, languidis, servis, ancillis, matribus familias, item in quadragesima similiter ante Pascha. Praeterea in diebus rogationum processionaliter ad eas accedere solitum est, prima die in Csakany, 2da in Beke, si ecclesia fuerit reparata vel in Sanctae Elizabeth, tertia die domi, peragendo litanias, preces et celebrando missam ordinatam et solitam, addendo etiam aliquam brevem exhortationem de oportunitate et utilitate earundem precum; et alias per annum pro sua devotione diebus ferialibus pluries potest parochus ad celebrandum ad aliquam filialium transire praesertim quando aliquis infirmus ibi esset communicandus et mature eo vocaretur. Item in festis titularibus praedictarum ecclesiarum filialium vel quando innibi indulgentiae essent solenniter promulgatae et participandae uti earundem similium indulgentiarum occasione vel alia ex antiqua a primordio consuetudine magnus confluxus hominum sit feria 3tia Pentecostes ad ecclesiam Sancta Elizabeth. Et olim fiebat ad festum Sancti Michaelis in Csakany.

Esküvői lakodalmakra leginkább első házassulók esetében tud elmenni a plébános, és pedig csak az első napon, amíg megadják az engedélyt a táncmultság megkezdésére. Ekkor, figyelmeztetve arra, hogy őrizzék meg a tisztességet, békét és józanságot, távozik.

Óvakodni kell ugyanis a multságok gyakoribb látogatásától, amelyeken a plébániai hívek és mások, különösen világiak vannak jelen, mert azon kívül, hogy az érzékies élet megrontja benne a lelkit, melyről tanúságot tesz, lakomajáróként mások számára is botránnyá lesz: miközben az életre vivő keskeny ösvényt kell tanítania, maga mond tetteivel ellent önmagának.

Vasárnapokon sosem megy el innen, a mezővárosból, hogy a filiákban mutasson be szertartásokat, hacsak nem ebéd után, a harmadik vasárnapokon teszi ezt,

\*\*\*

hogy hitoktatást tartson; inkább csak a népesebb és kisebb ünnepeken megy el a filiákba, illetve adventben is, valamelyik közvetlen karácsony előtti hétköznapon, hogy gyóntasson és áldoztasson, különösen azokat, akiknek nem olyan egyszerű ide eljutni, mint az öregeknek, gyengélkedőknek, szolgálóknak, szolgálóleányoknak, családanyáknak; ugyanígy van Nagyböjtben, Húsvét előtt. Ezekon kívül még a kereszttjáró napokon<sup>95</sup> szokás körmenetileg kimenni ezekhez<sup>96</sup>, első nap Csákányban, a másodikon Békére, ha a templom fel lenne újítva, akkor ott, avagy a Szent Erzsébet-kápolnában;

---

<sup>95</sup> *dies rogationum*, az áldozócsütörtök előtti hétfő-kedd-szerda.

<sup>96</sup> Ti. a filiákba

In festis Natalitiis et Paschalibus non vero in Pentecosten moris esset una aliqua die celebri et ordinarie tertia, in Csakany peragi solennia, et aliqua similiter postmeridie in Beke fieri concionem, quo tempore sicut et alias semper quando die festo ad celebrandum vel concionandum vadit parochus ad aliquam filialem, tenentur ipsi ordine hospites loci, prandium providere. Idcirco autem rarius iter maxime ad sacrum celebrandum dies festivus in filiales quia ibi sunt paucae domus ubique et hinc atque aliunde pauci eo conveniunt huc autem tanquam ad meditulum omnibus undique et semper est commodissimum convenire, et quia etiam respective ad oppidum exiguum quid solvunt parochus, quamvis hoc non esset curandum, si alius respectus salutis animarum congruentior adesset, et iustitiae nihil obesset aliqua ex parte respectu horum qui plus contribuunt in sustentationem parochi.

Quovis die dominico per annum nisi pergeret aliquando in filialium aliquam post meridiem pro faciendis catechismis quando non esset gravibus negotiis rationabiliter occupatus et excusatus plebanus hic in domestica ecclesia prima hora pomeridiana curat maiori campana pulsari, post quem pulsus facit catechismum usque ad horam 2dam tum vero compulsatur omnibus campanis et celebrantur vesperae, et decantantur intersertis hymnis Hungaricis temporis vel festo congruis.

Aliis vero festis celebribus fiunt tantum vesperae hora 2da vel in diebus longissimis hora tertia in primis vero diebus magnarum solennitatum uti Nativitate, Paschate Pentecosten

\*\*\*

a harmadik napon otthon<sup>97</sup> végezve el a litániákat, imádságokat és mutatva be a szokásos és elrendelt misét, hozzáfűzve valami rövid buzdítást ezen imádságok alkalmas voltáról és hasznáról. Ám az év folyamán, hétköznapokon máskor is átmehet a plébános saját áhítat céljából a filiák egyikébe, különösen amikor valamely beteget ott kell megáldoztatni, és még időben hívják. Ugyanígy az említett templomok védőszentjeinek ünnepén, amikor ott ünnepélyes búcsút hirdetnek ki, és (amint a hasonló búcsúk alkalmával az ősrégi szokás szerint lenni szokott) nagy tömegben odaözönlenek az abból részesülni akarók Pünkösdkeddjén a Szent Erzsébet-kápolnához, és egykor így volt ez Csákányban is Szent Mihály ünnepén.

Karácsony és Húsvét ünnepén (de nem Pünkösdkor) szokás volt az egyik (általában harmadik) ünnepnapon, hogy Csákányban tartsák meg az ünnepi szertartásokat, és hogy Békén, szintén délután, hitszónoklat legyen. Ilyen alkalmakkor, amint egyébként mindig, amikor ünnepnapon a plébános misézni vagy hitszónoklatot tartani megy valamelyik filiába, a helyi gazdák kötelesek sorban ebédre vendégül látni. Ünnepnapokon pedig azért utazik ritkábban valamelyik filiába misézni a plébános, mert ezekben összességében kevés ház van, és innen<sup>98</sup>, illetve máshonnan kevesen mennek el oda; ide azonban, mint a környék szívébe, mindig, mindenhol és mindenkinek igen kényelmes eljönni, és mivel a város méretéhez képest viszonyítva igen kevés az, amit a plébánosnak fizetnek, noha ezzel nem kellene törődni, ha egyébként a lelkek üdvének tekintetében így alkalmasabb, és az igazság sem szól ellene: ezt a szempontot nézve azokra való tekintettel is így alkalmas, akik többel járulnak hozzá a plébános eltartásához.

---

<sup>97</sup> Azaz Csallóközcsütörtökön

<sup>98</sup> Ti. a városból, Csütörtökből

ante vespas fit concio, etiam post meridiem. In festis quadragesimalibus extra dominicas cantatur completorium. Item quando mane esset die festo in filiali domum rediens post meridiem si pauci fuissent in concione domestici potest eam breviter post vespas dictas repetere ad altare per modum brevis exhortationis. Ad sacrum cantatum duo pueri ministrant quando est eorum abundantia duo praeferunt faces et ex edituis unus thuribulum Asperges me, ad minus in maioribus festis et dominicis praemittitur sacro.

Ad evangelium donec dicit celebrans Dominus Vobiscum et sequentes, modicum campana mediana datur signum; similiter ad Sanctus et elevationem.

Edituus sacrista immediate post suplicationem<sup>99</sup> calicis exit tintinabulo ad faciendam collectam, ut ad finem sacri eandem perficiat et prius in precibus homines ac celebrantem non turbet et ne si primo post sacrum colligat, plurimi audito sacro qui discedunt eleemosynam non dent.

Pridie dominicae Palmarum, Rami olivarum seu frondis arborum processionaliter introducuntur sequenti die benedicendae et distribuendae quo die finita benedictione ramorum et processione circa ecclesiam intra caemeterium incaepo sacro incipit etiam Passio decantari per scholae magistrum et per aliquos ex choro sibi adiunctos finita celebrans etiam passione legendo ad altare usque ad eam partem quam debet in tono evangelii dicere poterint stando ad altare expectare finem passionis per chorum cantatae lingua vernacula, si autem nimium tempus prolongaretur et celebrans tantum legendo prosequeretur missam sit admonitus prius ladimagister, ut ad elevationem modicum cesset a cantu,

---

<sup>99</sup> ?

Az év folyamán bármely vasárnapon (kivéve, ha néha délután valamely filiába megy katekézist tartani), amikor a plébános nincs komoly ügyekben igazoltan elfoglalva és ezáltal kimentve, itt, saját templomában délután egykor félreverti a nagyobbik harangot; a harangozás után délután 2 óráig katekézist tart, ekkor meg minden haranggal harangoztat és vesperást tart, magyar nyelven énekelve közben az évközi időnek vagy az ünnepnek megfelelő énekeket.

Egyéb nagy ünnepeken csak vesperás van 2 órakor, vagy amikor leghosszabbak a nappalok, három órakor; Karácsony, Húsvét és Pünkösd nagy ünnepein viszont az első ünnepnapon

\*\*\*

vesperás előtt van a hitszónoklat, délután is. A nagybőjtre eső ünnepeken vasárnapokat leszámítva kompletóriumot énekelnek. Amikor pedig korán lenne ünnepnapon a filiában, hazatérve délután, ha kevesen voltak a hitszónoklaton az itteniek, a vesperás elmondása után, még az oltárnál egy rövid buzdítás erejéig vissza lehet térni rá. Az énekes miséken két fiú ministrál; ha sokan vannak, ketten fáklyát visznek elöl, és az egyik sekrestyés tömjénezőt. Legalább a nagyobb ünnepeken és a vasárnapokon szenteltvízhintés előzi meg a szentmisét.

Az evangéliumnál, amikor a celebráns azt mondja, hogy „Az Úr legyen veletek!” és a többit, a középső harangot halkan megszólaltatják; ugyanígy a Szent vagy-nál és az úrfelmutatásnál.



ne populus intendat plus ad cantum, quam ad elevationem Venerabilis Sacramenti.

In maiori hebdomada sancta die Mercurii Iovis et Veneris post meridiem in templo canitur matutinum tenebrosus, si autem contingeret parochum esse nimis occupatum, tunc ad minus ludimagister canit Lamentationes Jeremiae Hungarice, quas canit etiam cum matutinum cantaretur suis locis quas parochus interea latine recitat et in conclusione fit strepitus seu fragor per pueros scholares in templo.

Die Iovis sancto, post meridiem fit ante matutinum tenebrosus ablutio pedum, seliguntur ad id scholares pueri, qui eo die mane confessi communicarunt qui fuerint capaces finita ablutione in sanctuario dantur illis ad mensam hostiae cuique aliquot ovis et aliter confectionaliter pistae, et vinum addendo cuique Agnum Dei.

Die Veneris sancto hora octava omnibus congregatis in ecclesia primo canitur passio interea parochus confessionibus audiendis dat operam finita passione sollenniter peragit parochus caeremonias ut in missali extant, ideo autem prius cantata est passio ut scholae possit intentus esse ad

\*\*\*

officiantem et responsoria decantare passionem vero ipse officians tantummodo legit licet alia clare dicenda cantando perficiat. Die Iovis sancto tres hostias maiores consecrat unam tunc summam aliam pro die Parasceves servat tertiam locat in monstrantiam, quae pro minori capacitate monstrantiae huius modernae debet esse minor, caeteris solitis eamque nunc in sepulchrum defert usque dum resurrectio fiat. Post meridiem non solet esse concio sed tantum mane finitis caeremoniis.

A sekrestyés egyházi közvetlenül a kehely följánlása<sup>100</sup> után kimegy a csengettyűvel perselyezni, hogy a szentmise végére be is fejezze azt, ám előtte ne zavarja az imádságban az embereket és a celebránst; s nehogy, ha csak a mise végén látna neki, a nagy többség a misehallgatás után távozóban már ne adjon perselypénzt.

Virágvasárnap avagy a pálmák vasárnapja előtti napon körmenetileg hozzák be, amit majd másnap megszentelnek és szétosztanak<sup>101</sup>; ezen a napon a barkaszentelés és a körmenet (amely a templom körül, a temetőkertben belül zajlik) végeztével a szentmisével együtt az énekes passió is kezdetét veszi. Ezt a tanító és még a kórusból néhányan adják elő, s miután véget ért, a celebráns a passiót mondhatja is az oltárnál állva addig a részig, amit az evangélium tónusában kell felolvasni; az oltárnál várja a végét az anyanyelven énekelt passiónak<sup>102</sup>. Ha viszont túlságosan elhúzódik ez, és a celebráns onnantól csak éneklés nélkül folytatja a misét, figyelmeztetni kell előtte a tanítót, hogy az úrfelmutatásnál egy kicsit szüneteltesse az éneket, nehogy a nép jobban figyeljen az éneklésre, mint a Tisztelendő Oltáriszentség felmutatására.

Nagyhéten szerdán, csütörtökön és pénteken dél után a templomban eléneklik a *matutinum tenebrosus*ot, ha pedig úgy esik, hogy a plébános túlságosan elfoglalt, akkor legalább a tanító elénekli Jeremiás siralmait magyarul, amelyeket saját helyükön akkor is elénekelne, amikor a matutinumot éneklük; a plébános közben latinul recitálja ezeket, lezárásként pedig az iskolás fiúk kereplőznek a templomban.

---

<sup>100</sup> Kétes olvasat

<sup>101</sup> Ti. a barkákat

<sup>102</sup> E mondat értelme nem világos az eredetiben sem, mintha két mondat keveredne. Sajnos a lejegyző alig használ írásjeleket, így a mondathatárok sem mindenhol egyértelműek.

Die sabbati sancto igne et caereo Paschali benedictio ante benedictionem fontis, prophetias ad altare in cornu epistolae solum legendo perficit et tum benedicit fontem baptizmalem habitis recentibus liquoribus sacris pro quibus adhuc die Mercurii debet mittere ante magnum diem Iovis Tyrnaviam vel Ponium, si tamen casu quo die sabbati sancto adhuc eis careret omittit tunc infusionem olei crizmalis et catechuminum sed ubi primum habuerit recens benedictum tum statim infundit et miscet cum aqua more solito.

Media nocte fit resurrectio et si est benignius tempus absque pluvia de nocte cum Venerabili Sacramento fit processio intra oppidum per plateas si lutum vel aliud impedit fit tantum intra caemeterium colucentibus facibus.

Notandum vero est quod donec Venerabile Sacramentum est in sepulchro nec nocte nec de die sinatur sine custodibus unus ex aedituis semper adsit praeter caeteros noctibus vero quo vel plures decuriones cum suis armati excubant prae foribus ecclesiae et ad huius rei curam gerendam ~~dux~~ iuratus<sup>103</sup> oppidi debet praemoneri ipsa autem media nocte sicut et in processione corporis Christi cum sua tota cohorte vexillo et timpano idem dux *miser*<sup>104</sup> debet adesse.

Item quia isti hactenus erant adhuc *et nunc* plerique frigidi catholici ubi aliquo hinc solennis processio instituenda est iudicem debet praemonere parochus et iudex domatim pridie sub mulcta verbi gratia est debet iubere ut e singulis domibus sub crucis vexillo compareat ad minus unus de familia in processio, ne, nisi iter sit longinquum uti verbi gratia in Tal vel alio quo pro libitu et spontanea minusque devotione pergi solet.

---

<sup>103</sup> Más, későbbi kéz húzta át az előző szót és szúrta be ezt.

<sup>104</sup> Az iménti kéz margóra írt, vsz. irónikus megjegyzése.

Nagycsütörtök napján, dél után a *matutinum tenebrosum* előtt lábmosás van, amire iskolás fiúkat választanak ki; ők aznap korán meggyónva megáldoznak, aki már teheti. A lábmosás után a szentélyben az oltárnál mindegyik kap néhány bárány- és egyéb alakra sült ostyát, és hozzá bort **Isten báránya**.

Nagypénteken nyolc órakor mindenki összegyűlik a templomban; először eléneklik a passiót, ezalatt a plébános gyóntatással foglalkozik, majd a passió végeztével a misekönyv szerint ünnepélyes formában megtartja a szertartásokat. Ezért hát a passiót először éneklik, hogy az énekkar figyelhessen az officiánsra<sup>105</sup> és énekelhesse a válaszokat; maga az officiáns pedig csak felolvassa<sup>106</sup> a passiót, bár a többi, ami az ő szövege, énekelve mondja el. Nagycsütörtökön a plébános három nagy ostyát változtat át; egyet akkor elfogyaszt, egy másikat félretesz Húsvétra, a harmadikat pedig elhelyezi a monstranciába. A mostani, kisebb befogadóképességű monstrancia miatt ez utóbbinak kisebbnek kell lennie, a többi renes méretű. Ezt most a szent sírba teszi, ott lesz egészen a feltámadásig. Délután nem szokott lenni hitszónoklat, hanem csak korán, a szertartások végeztével.

Nagyszombaton a tűzszentelés és húsvéti kenyérszentelés a keresztelőkút előtt zajlik, a prófétákat az oltárnál, az olvasmányos pulpitról olvassa fel, csak mondva, és ekkor szenteli meg a keresztelőket az új folyadékokkal. Ezekért még Nagycsütörtök előtt, szerdán el kell küldetni Nagyszombatba vagy Pozsonyba, és ha valami okból mégsem érkeznének meg nagyszombatig, akkor elhagyja a krizma és a katekumenek olajának beleöntését, ám amint csak megjön a friss szentelt folyadék,

---

<sup>105</sup> Karvezető, vagy a zsolozsma vezetője.

<sup>106</sup> Tehát nem énekl

Sumptus tempore indulgentiarum et tempore festi ecclesiae titularis quo die fit etiam memoria dedicationis ipsius ecclesiae facit iudex ex parte oppidi quorum sumptuum tamen tertiam partem, vel plus aut minus sustinet etiam parochus. Quando vero tali tempore impetratur licentia aeducillii in aemolumentum ecclesiae, ex eo aemolumento etiam ecclesiae ex parte administrari potest potus, non tamen totaliter.

In solennitate magna Corporis Christi non fit processio propter nundinas laurinenses, quo multi opifices confluunt, sed die dominico infra octavam 7 curribus afferi debent frondes viriles unum currum frondium ferunt aeditui, duo pro ecclesia ornanda, 4 currus ferunt ii, 4 hospites per parochum designati ante quorum domus plebanus vult facere stationem cum Venerabili duobus curribus vero iudex ex parte communitatis curat adferri pro duabus plateis iisdem frondibus consitiendis mane die dominico quod praestant aeditui et subditi ecclesiae seu peragunt. Hora octava post compulsum claudi debent portae oppidi per ~~duo~~ *duo iuratum cursorem* oppidi curet parochus lustrari ambas plateas hora septima matutina utrum sint mundatae a faecibus ante singulas domos et ubi non esset sic factum sub certa mulcta curet mundari et protervos puniat. Primo omnium oppidani a singulis domibus cum vexillo proprio et tympano armati procedunt sex decuriones cum vaivoda et suis, hos sequitur caetus cothurnariorum et reliqui eo ordine, quo qui prius seu posterius procurarunt vexillum suum nempe post cothurnarios, sutores, hos sequuntur sartores istos textores hos iterum fabri ferrarii hos item rotarii post hos pannificum caetus vadit, ultimo sed coriarii et pileatores cum tempore habitis vexillis procedent pannifices, ultimate caetus hos sequitur alter tympanista cum fidicinibus subinde sonantibus, quo cantu continuo sequitur sequitur magister cum scholaribus, dicens hymnum Lauda Sion Salvatorem et Pange lingua, aut sacris solemniis unum versum

rögtön beleönti és elkeveri a vízzel a szokott módon.

A feltámadás éjjelre esik, és ha enyhébb és száraz az idő, éjjel körmenet van a Tiszteletreméltó Oltáriszentséggel a városon belül, az utcákon; ha sár vagy más akadálya van ennek, akkor csak a temetőn belül, fáklyafény mellett.

Meg kell azonban jegyezni, hogy amíg a Tiszteletreméltó Oltáriszentség a sírban van, sem éjjel, sem nappal nem szabad őrizet nélkül hagyni: másokon kívül az egyik sekrestyés mindig legyen ott, éjszaka pedig akár több tizedes<sup>107</sup> telepedjen le fegyveres embereivel a templomkapu előtt. E dologra a mezőváros ~~tisztartójának~~<sup>108</sup> esküdtjének kell hogy gondja legyen, figyelmeztetve arra, hogy éjfélkor is (amint van ez az úrnapi körmenet alatt is) egész egységével ott kell hogy legyen *szegény*<sup>109</sup> zászlóval és dobbal.

Továbbá, mivel ezek korábban még langyos katolikusok voltak és *most is azok!*<sup>110</sup>, amikor ünnepi körmenetet kell szervezni, a plébánosnak előre figyelmeztetnie kell a bírót, hogy előző nap házanként járva bírság terhe alatt meg kell parancsolnia, hogy minden házból legalább egy valaki jelenjen meg a háznépből a körmeneten, hacsak nem nagyon hosszú az út ide – nehogy úgy legyen, mint például Tálon<sup>111</sup> vagy máshol, ahol csak kedvük szerint és maguktól, és kevesebb áhítattal szoktak részt venni ezeken.

<sup>107</sup> Vagy „felügyelő”, „tíznagy” (*decurio*).

<sup>108</sup> *dux*, máshol *officialis*, a (legtöbbször a mezővárosiak közül kikerülő) tisztartó a földesúr bizalmasa is volt egyben.

<sup>109</sup> Az iménti kéz margóra írt, vsz. irónikus megjegyzése.

<sup>110</sup> Szintén későbbi kéz szúrta be

<sup>111</sup> Máriatál, ma Marianka/Máriavölgy.

latine alterum Hungarice, immediate vero officiantem cum Venerabili sub umbella praedunt octo pueri ornate induti, habentes bini et bini versus in stationibus post evangelium decantatum dicendos, ex quibus duo primi et minores reliquis ferunt candelas duo alii tintinabula duo tertii rosas in stropholis, duo maiores postremi unus thuribulum, alter naviculam cum thure. In stationem veniendo deposito Venerabili statim sit thurificatio tum dicitur evangelium post hoc versus declamant duo ex pueris tum dicitur versiculus et oratio post hanc iterum incensatio et benedictio

\*\*\*

tempore benedictionis exploditur mortarium et immediate ad partem stantes 6 sclopetarii similiter explodunt, qui tres et tres utraque parte umbellam circumdant, eosque procedit dux *keservit*<sup>112</sup> oppidi qui dirigit processionem et ipse debet informari ubi nam statio prima fiat et ubi ultima, ut sciat disponere ordinem post processionem fit concio et ea finita benedictio solennis cum Venerabili quod tum reconditur. *A processióban egyház biro palczaval jarion eleb utolb minden fele szorgalmatossan kenyszeritvén sueg le vetelre és terdhaitasra vagy terdeplesre ahol valaki allana az szentseg előtt avagy processzióban elo jaro fegyveres legenyek meg őket le nem vennék amint neha chelekedtek. Azt*<sup>113</sup> *most nem cselekszik, de ezen ceremoniacskakot el nem követhettük, mivel mindenek, csak vannak a mint vannak, hanem a processio, kinek alat valo oltárokhoz az uczakon most is continuatitak, mert a cebeliekis ugy el fogytak, hogy kiben egy személy vagyon, kiben eppen senki nincsen. több afféle azonkippen.*

---

<sup>112</sup> Más kéz más tintával, némileg bizonytalan az olvasat (*keseriit?*).

<sup>113</sup> Innentől megint a későbbi kéz!

A búcsú és a templom védőszentjének ünnepe (amely napon a templom felszenteléséről is megemlékeznek) költségeit a mezőváros részéről a bíró fedezi; e költségek harmadát azonban, vagy annál valamivel többet vagy kevesebbet, a plébános állja. Amikor pedig ilyen időben italmérési jogot kap az egyház hasznára, az egyház hasznának egy részéből fel lehet szolgálni italt, ám nem az egészből.

Úrnapja nagy ünnepén a győri vásár miatt nincs körmenet, mert sok mesterember utazik el oda; de az ünnep nyolcada vasárnapján 7 szekére zöld lombot kell hozniuk, a sekrestyéseknek egy szekér lombot, kettőt a templom díszítésére; 4 szekérrel hoznak ők, négyet a plébános által kijelölt gazdák, akik háza előtt a plébános körmeneti állomást akar állítani az Oltáriszentségnek, és két szekérrel a bíró hozat a község részéről, hogy ezzel a lombbal beborítsanak két utcát. Ezt vasárnap kora reggel az egyházfik és az egyház jobbjai végzik el avagy teszik meg. Nyolc óraker, harangozás után a ~~tisztartónak~~ *a városi futárnak* be kell zárnia a város kapuit; reggel hétkor a plébános küldjön valakit, aki bejárja mindkét utcát, hogy minden ház elöl eltakarították-e a szennyet, és ahol nem tettek így, bizonyos bírság terhe alatt takaríttassa el, a makacskodókat pedig büntesse meg.

Mindenekelőtt a városiak vonulnak fel, minden egyes házból, saját zászlóikkal és dobokkal felszerelve; a hat tizedes, a vajda és övéi, őket a csizmadiák céhe követi és a többiek olyan sorrendben, ahogy előbb vagy később lett saját zászlajuk, vagyis a csizmadiák után a vargák, őket a szabók követik, azokat a takácsok, majd a kovácsok, majd a bognárok; ezek után a posztósok céha vonul, végül utoljára a szűcsök és a kalaposok, zászlajuk megszerzésének időrendjében pedig a posztókészítők<sup>114</sup> jönnek.

---

<sup>114</sup> Így! Talán tévedés

Végül e céheket egy másik dobos követi, citerásokkal. Ezt folyamatosan énekkel kíséri a tanító az iskolásokkal, a Dicsérd Sion Megváltódat és a *Pange lingua* himnuszokat énekelve, vagy más ünnepi szent énekeket, egyik versszakot latinul, a másikat magyarul. Az Oltáriszentséget vivőt közvetlenül a baldachin alatt nyolc, díszbe öltözött fiú veszi körül, akik közül kettő-kettő egymás felé fordul az állomásokon; itt az énekelve felolvasott evangélium után ezek válaszolnak, közülük a két első és a többi<sup>115</sup> kisebb gyertyát visz; két másik csengettyűt, a harmadik pár rózsaszirmot kosarakban, végül a két legnagyobb egyike tömjénezőt, a másik tömjéntartót visz tömjénnel. Az állomásokhoz érve leteszik az Oltáriszentséget, rögtön ezután tömjéneznek, majd felolvassák az evangéliumot, ezután pedig válaszos verset mond elő két fiú; azután imádságot<sup>116</sup> és fohászt mondanak. Ezután ismét füstölés és áldás; az áldás alatt elsütik a mozsárágyút, és az oldalt álló hat muskétás rögtön elsüti puskáját; ők hárman-hárman mindkét oldalról körülállják a baldachint, utánuk jön a mezővárosi tisztartó *keservit*<sup>117</sup>, aki irányítja a körmenetet, és akivel tudatni kell, hogy van az első és hol az utolsó állomás, hogy el tudja rendezni a sorrendet. A körmenet után hitszónoklat van, ennek végeztével pedig ünnepélyes áldás az Oltáriszentséggel, amelyet aztán a helyére tesznek vissza. *A processióban*<sup>118</sup> *egy haz biro palczaval jarion eleb utolb minden fele*<sup>119</sup> *szorgalmatossan kenyszeritvén sueg le vetelre*<sup>120</sup> *és terdhaitasra vagy terdeplesre ahol valaki allana az*

---

<sup>115</sup> *reliqui* lenne, helyette (vsz. tévesen, többes sz. részes v. határozó i esetben) *reliquis* áll, ám úgy nem értelmezhető a szó.

<sup>116</sup> *versiculus*

<sup>117</sup> Más kéz más tintával, némileg bizonytalan az olvasat (*keseriit?*).

<sup>118</sup> körmenet

<sup>119</sup> mindenfelé

<sup>120</sup> süveglevételre

*szentseg előtt avagy processzióban elo jaro fegyveres legenyek meg őket*<sup>121</sup>  
*le nem vennék amint neha chelekedtek.*

*Azt*<sup>122</sup> *most nem cselekszik, de ezen ceremoniacskakat el nem követhettük, mivel mindenek, csak vannak a mint vannak, hanem a processio, kinek alatt való oltárokhoz az uczakon most is continuatitak, mert a cehebeliekis úgy el fogytak, hogy kiben egy személy vagyon, kiben eppen senki nincsen. több afféle azonkippen.*

---

<sup>121</sup> Ti. a süvegüket

<sup>122</sup> Innentől megint a későbbi kéz!

### Triplex proventus ecclesiae

Primo ex agris optimum esset si pro parte ecclesiae inseminari possent et excoli procurante edituo.

2do quovis festis et dominico die collecta fit a fidelibus in templo tinnienti marsupio more solito per edituum sacristam.

Tertio ex legatis vel alias sponte oblati.

Praeterea anno 1769 die 11 Augusti feria proxima post festum Sancti Laurentii postquam a sua maiestate Romanorum imperatore et rege Hungariae Leopoldo primo mediante celsissimo ac reverendissimo principe Georgio Szelepchenyi archiepiscopo Strigoniensi et huius oppidi terrestri domino ego parochus pluribus vicibus Viennam eam ob rem proficiscens ultimate literas privilegiales attulissem et inhibitorias fori hebdomadarii Nagymagyariensis quod abusu quaedam in praeiudicium huius vicini oppidi ab aliquot ab hinc annis coaluerat et die dominico tempore divinorum officiorum celebrari consueverat, et ut hic quovis die Iovis iuxta priora antiqua privilegia praedictum forum una cum pecorumlibera venditione continuetur hoc postquam peregissem sine sumptu et oppidanorum sollicitudine iudex et duodecim iurati convenientes manu porrecta omnes meae praetensioni annuerunt et consenserunt, se et suos posteros obligantes quod si praedictae nundinae hebdomadae hic invaluerint uti obtenta gratia regiae Maiestatis declaravit in literis allatis se perpetuis temporibus in futurum daturos singulis annis ex proventu oppidi sex florenos ecclesiae pro candelis id est 2 fl pro Nativitate, 2 fl pro Paschate 2 alios florenos pro Pentecostes festo. Praedicti vero iudex et iurati fuere Michael Makki Kovách procurator ecclesiae iuratus Georgius

Makky iuratus primarius et reliqui Ioannes Meczel Wolffgangus Vermes Georgius Kluchovski Mészáros Ioannes Horvat senior Ioannes Horvat iunior Nicolaus Bekó Petrus Balas Iacobus Iro Stephanus Barbely Ioannes Kovach Georgius Kovach omnes iurati, excepto Wolfgango Vermes Franciscus Horvat dux oppidi et ceteri plures.

Ab anno 1679no huius loci consuetudo in hocce libro non est continuata, praesertim quoad cehalistas quo ordine progrediantur. Modo vero anno 1759, cum ego actualis parochus indignus huius oppidi Antonius Bacsák requisitus fuisset quoad ordinem in processionibus procedendi, reperi ex scriptis pie defuncti parochi Georgii Nyarai pro tunc etiam vice-archidiaconi, quod nempe 1mi cothurnarii, 2di sutores, 3ii sartores, 4ti textores 5to fabri ferarii, 6ti rotarii et si plures fuissent, uti non sunt modo, et si miseri nec ecclesiae nec parochus utiles, qui sacra celebrari non curant praeter textores et sartores, quos vix adigere valui proprio sacro celebrari tempore processionis theophoricae, quae ut ut antea semper die dominico infra 8vam Corporis Christi fieri solebat propter nundinas laurinenses; modo tamen nempe anno 1759 die 17 Iunii terminavi et decrevi ultimatim pro ipso festo Corporis Christi in futurum semper debere esse, quia tunc et debet esse si ratio ponderosa non intercedat, uti modo nulla, cum cehalistas omnes possint et decent comparere, neque ipsos nundinae aut quidquam impedit. Ergo fiat 2dum dispositionem Sanctae Matris Ecclesiae. Prandium ab oppido datur parochus ludi magistro et aedituis. Interim iudicarem melius fore, si parochus pro prandio pecuniam potius acceptaret, nempe imperialem id est fl 1 et d 50, ludirectore vero medium imperialem uti in Epiphania Domini consuevit esse et sibi prout vult prandium procurat honeste. Haec scripsi die 18a

Iunii die Lunae infra 8vam Corporis Christi anno millesimo septingentesimo quinquagesimo nono.

Antonius Bacsák

parochus pro tempore oppidi

Az 1679-ik évtől már nem folytatták e könyvben a szokások leírását, különösen ami arról szólna, hogy milyen sorrendben vonultak a céhbbeliek. Most azonban, 1759-ben, amikor engem, e mezőváros jelenlegi, méltatlan plébánosát megkérdeztek, hogy milyen rendben szoktak vonulni a körmeneten, megtaláltam a kegyesen eltávozott Nyarai György plébános (és akkor alesperes is) írásai között, hogy tudniillik 1. a csizmadiák, 2. a vargák, 3. a szabók, 4. a takácsok, 5. lakatosok, 6. bognárok és utána, ha még többen lennének – mint ahogy most nincsenek, aki pedig igen, azok szegények és a plébánosnak nem jelentenek jövedelmet, mert nem mondatnak misét, leszámítva a takácsokat és a szabókat; őket is alig tudtam rávenni, hogy saját misét mondassanak a szentségi körmenet idején. Ez, korábban bármennyire is Úrnapja nyolcadának vasárnapján szokott mindig lenni a győri vásár miatt, most (tudniillik 1759 június 17-én) végül mégis úgy határoztam és döntöttem, hogy a jövőben mindig magán az ünnepen, Úrnapján kell hogy legyen, mivel akkor kell lennie, ha nem jön közbe valami súlyos ok, amint most nem is jött, mivel a céhbbeliek mind jelen tudnak lenni és illő is, hogy ott legyenek, és nem akadályozza őket sem vásár sem más egyéb. Legyen tehát az Anyaszentegyház rendelkezése szerint. A mezőváros ebédet ad a plébánosnak, a tanítónak és a sekrestyéseknek.

Közben úgy ítélt meg, hogy jobb lesz, ha a plébános ebéd helyett inkább pénzt kap, konkrétan birodalmi pénzben, azaz 1 ft 50 dénárt, a tanító pedig fél birodalmi forintot, amint ez Vízkeresztkor lenni szokott, és maga gondoskodik megfelelő ebédről. Ezeket június 18-án, hétfőn írtam, Úrnapja nyolcadán, az Úr ezerhétszázötvenkilencedik évében.

Bacsák Antal

a mezőváros jelenlegi plébánosa

<i>Spontaneae oblationes pro ecclesiae huius Csötörtökiensis refectione 1678</i>	<i>fl</i>	<i>d</i>
<i>Celsissimus ac reverendissimus princeps archiepiscopus Georgius Szelepcheni dedit in reparationem caemeterii</i>	24	
<i>Sophia Gerchák obtulit</i>	1	50
<i>Nicolaus Lovasz a Turcis puer captus olim, et profugus serviens dominae viduae Ladislai Forgách relictæ rixando, casu laetale vulnus alteri conservo dedit ideoque iterum hinc profugus in oppido Szencz non diu post peste extinctus est, cuius pecunia hic inventa venerunt ecclesiae applicati</i>	13	50
<i>Ego parochus his addidi</i>	3	
<i>ita ut hac pecunia capella rotunda pro defunctis in caemeterio reparetur alia vice dedi</i>	5	
<i>item quandoque minutim unum duos fl vel plures denarios in certis occurrentiis</i>		
<i>Ioannes Kovach dedit pro reparatio<sup>123</sup>caemeterii</i>	6	
<i>Georgius Meszaros</i>	1	20
<i>Wolfgangus Vermes</i>	3	20
<i>Michael Trombitas Varga</i>	11124	
<i>Et omnes reliqui hospites minutim per aliquos grossos contribuerunt.</i>		
<i>1680</i>		
<i>Ollay János fia</i>	3	27
<i>Consors Michaelis Szano</i>	3	25
<i>Zyarto Janos</i>	7	25
<i>Anno 1692 Pesten megh halvan it valo Trombitas Pal hagyot szent egyházra tiz forintokat id est 10</i>	10	
<i>Santa Marton taborban menven</i>	1	
<i>Horvat Miko ugyan oda menven</i>		50
<i>Die 16 Novembris Feher Janos voki hagyot szent egyházra</i>	1	70

<i>Önkéntes adományok e csütörtöki templom felújítására 1678</i>	<i>ft</i>	<i>d</i>
<i>A nagyméltóságú és főisztelendő Szelepcsény györgy hercegek a temető felújítására adott</i>	24	
<i>Gerchák Zsófia felajánlott</i>	1	50
<i>Lovász Miklós, akit régen, gyerekkorában elrabolt a török, és Forgách László özvegyének szökött szolgája, egyszer veszekedés közben szolgatársát halálosan megsebesítette, így ismét, ide szökve Szencz mezővárosban nem sokkal ezután pestisben meghalt. Pénzét itt találták meg és az egyháznak adták –</i>	13	50
<i>Ezeket megtoldottam én, a plébános</i>	3	
<i>Más alkalommal adtam még annyit, hogy a temetőben az elhunytak kör alakú kápolnáját felújíthassák:</i>	5	
<i>továbbá alkalmanként és apránként egy-két forintot vagy több dénárt bizonyos felmerülő költségekre</i>		
<i>Kovach János adott a temető felújítására</i>	6	
<i>Mészáros György</i>	1	20
<i>Vermes Farkas</i>	3	20
<i>Trombitás Varga Mihály<sup>125</sup></i>	11126	
<i>És az összes többi gazda is apránként, néhány garasonként adakozott.</i>		
<i>1680</i>		
<i>Ollay János fia</i>	3	27
<i>Szano Mihály hitvese</i>	3	25
<i>Zyarto Janos</i>	7	25
<i>1692-ban Pesten megh halvan it valo Trombitas Pal hagyot szent egyházra tiz forintokat azaz 10</i>	10	
<i>Santa Marton taborban menven</i>	1	
<i>Horvat Miko ugyan oda menven</i>		50
<i>November 16-án Feher Janos voki hagyot szent egyházra</i>	1	70

<sup>123</sup> Így, reparatione helyett

<sup>124</sup> ?

<sup>125</sup> Esetleg „Trombitás Mihály varga”, nem eldönthető egyértelműen, hogy kettős vezetéknevéről van szó vagy foglalkozásnevéről.

<sup>126</sup> ?



### Specialis anotatio.

Anno 1759 ara nova maior ab admodum reverendo domino Lipusi ante sex aut 4 annos curata incolorata est pro tunc parochi hic agente Antonio Bacsák inspectore ecclesiae Georgio Kálmány et alii varii defectu interni et quidem periculosi reparati sunt cum magnis calamitatibus et miseriis ob defectum sumptuum, quos vario modo comparare coactus est idem parochus. 1mo benevole contribuere oviculi seu fideles 2do quia his non sufficientibus nec erga interesse pecunia aquiri potuit, coactus est idem parochus ecclesiae agros ad duos annos futuros nempe pro 1760 et 61 exarendare cum difficultate et magna suasionem oppidanis rursum ita et illo pretio, quo ipso anno currenti nempe 1759 sunt exarendati iisdem in suma pecuniaria non vero ut alias fuit erga 4tam crucem, quia parum hoc modo accessit ecclesiae. Experto Crede Ruperto et sic reparatio interna ecclesiae facta est.

Iam<sup>127</sup> adveniente me huc pro parochia ista procreatio frumenti ta[m] sterilis erat hicce praesertim, ut inde vix aliquid sperare potu[i]. Quin tamen oppidani quasi benevole in pecunia loco 4tae crucis in terra ecclesiae quavis pro suo frustillo 5 grossos, seu d 25 obtul[erunt] grossi lubens acceptari. Sunt autem frusta agri huius 52 ergo 1758 per grossos 5 seu denarios 25 percepi fl 13. Tamen melius in parato, quam excipiendo 4tam et dein exalcati cruces vendere et consumere iudicavi sic optimum fore.

Igitur rursus 1759 exarendavi in grossis 8 partim, partim in 7 partim in 6, prout nempe terrae erant maiores iam minores, praesertim ex parte

---

<sup>127</sup> Esetleg „1mo”

### Külön megjegyzés.

1759-ben az igen tisztelendő Lipusi úr által 4 vagy hat évvel azelőtt beszerzett oltárt lefesttette az akkori itteni plébános Bacsák Antal, Kálmány György egyházi inspektor közreműködésével; ki lett javítva még sokféle és bizony veszélyes más hiányosság is, ám a forráshiány miatt nagy vesződésegek és nyomorúság árán. E költségeket különböző módokon próbálta meg előteremteni ugyanezen plébános: először juhockái, avagy a hívek adakoztak jóakaratólag; másodszor pedig, mivel ez nem volt elég, és kamatra sem tudott pénzkölcsönt szerezni, ugyane plébános kénytelen volt az egyház földjeit a két következő évre, azaz 1760 és -61-re bérbe adni a mezővárosiaknak, de csak nehezen és nagy rábeszélésre, és olyan áron, amelyen folyó évben, azaz 1759-ben lettek kiadva számukra, készpénzért, nem pedig, mint egyébként lenni szokott, a gabonakereszték negyedéért, mivel így nem folyt be elegendő bevétel az egyház számára. És így *Crede Rupert kivitelezésében*<sup>128</sup> megvalósult a templom belső felújítása.

Már amikor megérkeztem ide, akkor olyan csekély volt a terméshozam a plébánia számára, különösen itt, hogy alig remélhettem valamit is innen; pedig a mezővárosiak jóakarólag még arra is hajlandóak voltak, hogy a gabonakereszték negyede helyett pénzben is fizessenek az egyház földjei után, saját földdarabkája után ki-ki 5 garast avagy 25 dénárt. E föld (1758-ban)<sup>129</sup> 52 darabkából áll így hát 5 garasokkal avagy 25 dénárokkal számolva 13 forint bevétel lett.

---

<sup>128</sup> *experto Crede Ruperto*, némileg bizonytalan az értelme.

<sup>129</sup> Az évszám a sor elején áll, nem biztos, hogy a mondathoz tartozik, vsz. előre leírták, és „körülfolyta” a mondat.

oppidi, ex quibus in summa prodivit illo anno circiter, ut computatum est, fl 20 d [30].

Eodem anno 1759 rursus coactus exarendare pro duobus annis propter internum instructionem templi et et incolorationem arae aequae ut prius nempe pro 8 iam 7 iam sex grossis unum frustillum, ergo ad semel duplicatum lucrum percepi fl 40 d [60].

Quem usum ad beneplacitum dominus successor servare aut mutare poterit si melior spes aeconomizandi affulgeat. NB. Mutatio autem ista ideo valet, ut expertus sum ne praescriptio fiet a colo[nis]. Uti ego vix inducere illos ad istum modum valui, quia tenent sua iura putantes in ipsis totum consistere, et sua ipsa mutari cont[ra] illorum voluntatem, ut agnoscant illa sub parochi potestate.

Ám úgy gondoltam, legjobb lesz, ha inkább készpénzben kapom meg, mintsem a gabonakeresztek egynegyedében, melyeket aztán még ki kell csépelni és eladni vagy felhasználni.

Így aztén 1759-ben ismét bérbe adtam a földeket részint 8, részint 7, részint 6 garasért, aszerint tudniillik, hogy nagyobbak vagy kisebbek-e, elsősorban a város felé esőeket<sup>130</sup>; ezekből, mint kiszámoltam, abban az évben körülbelül 20 forint és [30] dénárnyi összeg származott.

Ugyancsak 1759-ben a templom belső felújítása<sup>131</sup> és az oltár festése miatt ismét kénytelen voltam két évre bérbe adni a földeket, és megint úgy, mint korábban, tudniillik földdarabonként hol 8, hol 7 garasért, tehát egyszerre kétszeres bevételt, 40 ft [60] dénárt írtam jóvá.

Ezt a gyakorlatot<sup>132</sup> az utódom tetszése szerint fenntarthatja vagy változtathat rajta, ha remény mutatkozik a jobb gazdálkodásra.

Megjegyzés: változtatni ezen azonban amiatt fontos, amint tapasztaltam, nehogy elbirtokolják<sup>133</sup> a földdarabokat a jobbágyok – aminthogy én magam is alig tudtam erre<sup>134</sup> rávenni őket, mivel ragaszkodnak jogaikhoz, azt gondolva, hogy teljesen rendelkeznek azok<sup>135</sup> felett, és akaratuk ellenére kellett meggyőzni őket, hogy elismerjék, a plébános rendelkezik azokkal.

---

<sup>130</sup> Szó szerint „elsősorban a város részéről”, ez azonban másképp nehezen értelmezhető, mint a fenti megoldás.

<sup>131</sup> *instructio*, akár „átépítés” is lehet.

<sup>132</sup> Vagy „hasznót” (*usus*), azaz a bérleti díj nagyságára vonatkozik.

<sup>133</sup> *ne praescriptio fiet* – a *praescriptio passiva* olyan hosszan tartó használat, amely a tulajdonosi jogot elévültté teszi.

<sup>134</sup> Ti. az előrehozott bérbe vételre

<sup>135</sup> Ti. a plébánia föld-darabkái

Anno 1722 die 10 mensis Maii inito universali computu

	Fl	d
cum ecclesiae Csótórtókiensis curatore Ioanne Maki, mansit restantiarius eidem ecclesiae	45	
Admodum reverendus dominus Antonius Pesti plebanus Nagy Magyariensis	5	
Franciscus Zacharias	6	
Michael Boghnár	6	
Zacharias <i>Defalcati pro installatione fl 3 residui duo assignati apud Staphanum Szabo. ???? est.</i>	2	
Georgius Stefl cum interesse extractusque	17	
Summa	81	
NB. Steffl dedit unum scrinium asseribus pro fl	10	
Idem dedit <b>suile</b> unum ligneum	3	
Restantia adhuc	4	
Item Ioannes Maki pro superpelliceo, restantia fl	6	
Item apud Michaelem Bognár loco Mezei	5	
Adhuc manet restantiarius	2	5
<i>Kurtas terras axarendavi sequentibus hoc modo, ut anno 1760 cum autumnali inseminare possint, et demetere sequenti 1761 iterum cum vernali inseminare, et demetere valebunt. 1762 non enim acceptarunt omnes, sed sequentes aliorum quoque [...]runt</i>		
1. Georgius Valocsai pro una		80
2. Michael Valocsai pro 1		80
3. Georgius Kálmány pro 5 terris	4	
4. Stephanus Posvancz pro 4	3	20
5. Andreas Holocsi pro 1		80
6. Iosephus Mezei pro 1		80
7. Franciscus Petrovski pro 1		80
8. Perillustris dominus Georgius Késmárki iudex nobilium pro 1		80

9. Mathias Posvancz pro 1		80
10. Stephanus Nagy pro 1		80
11. Franciscus Holocsi pro 1		80
12. Andreas Zalka pro duabus	1	60
13. <del>Georgius Nagy</del> loco huius <i>Pek Ferencz</i>		80
14. Georgius Posvancz pro 1		80
15. Ioannes Nagy pro 6 terris	4	80
16. Michael Pus pro 1		80
17. Michael Holocsi pro 1		80
18. Georgius Barát <sup>136</sup> pro 2	1	60
19. Andreas Baráth pro 4 terris	3	20
20. Stephanus Holocsi pro 1		80
21. Ioannes Kálvi pro 1		80
22. Georgius Holocsi pro 1		80
23. Ioannes Holocsi pro 1		80
24. Stephanus Sill pro 1		80
25. Stephanus Iró pro duabus	1	60
26. Ioannes Valoczi pro duabus	1	60
27. Ioannes Valocsai pro duabus	1	60
28. Paulus Sill pro 1		80
29. Franciscus Valint pro 2bus	1	60
30. Ioannes Holocsi pro 1		80
31. Iuvenis Ioannes Posvancz pro 2bus	1	60
32. Ioannes Holocsi pro 1		70
Summa	40	60

<sup>136</sup> ?

1722 május 10-én, az összegző számadás kezdetekor

	Fl	d
Amikor a csütörtöki egyház gondnoka Maki János adós maradt ugyanezen egyháznak	45	
Az igen tisztelendő Pesti Antal, nagymagyari plébános	5	
Zacharias Ferenc	6	
Bognár Mihály	6	
Zacharias <i>Levonva a beiktatásért 3 forintot, a többi kettőt Szabó Istvánhoz vezették át.</i> <sup>137</sup>	2	
Stefl György a kamattal együtt kivonva	17	
Összesen	81	
NB. Steffl adott egy deszkaszekrényt 10 ft értékben	10	
Ugyanő adott egy fa[...]t	3	
Még tartozik	4	
Továbbá Maki János egy karingért, maradt még	6	
Azután Bognár Mihálynál, Mezei helyett	5	
Még adós maradt	2	5
A kurta földeket bérbe adtam az itt következőknek, oly módon, hogy 1760-ban bevethetik őszi búzával, és le is arathatják; a következő évben, 1761-ben bevethetik tavaszival és learathatják. 1762-re nem fogadták ezt el mindannyian, ám a következők más [...] is.		
1. Valocsai György egy darabért		80
2. Valocsai Mihály egy darabért		80
3. Kálmány György 5 földért	4	
4. Posvancz István 4-ért	3	20
5. Andreas Holocsi egy darabért		80
6. Mezei József egy darabért		80
7. Petrovski Ferenc egy darabért		80
8. Nemes Késmárki György szolgabíró úr egy darabért		80

<sup>137</sup> Utána egy kiolvasatlan kifejezés, s...um est

9. Posvancz Mátyás egy darabért		80
10. Nagy István egy darabért		80
11. Holocsi Ferenc egy darabért		80
12. Zalka András kettőért	1	60
13. <del>Nagy Gergely</del> helyette <i>Pek Ferencz</i>		80
14. Posvancz György egy darabért		80
15. Nagy János 6 földért	4	80
16. Pus Mihály egy darabért		80
17. Holocsi Mihály egy darabért		80
18. Barát <sup>138</sup> György 2-ért	1	60
19. Baráth András 4 földért	3	20
20. Holocsi István egy darabért		80
21. Kálvi János egy darabért		80
22. Holocsi György egy darabért		80
23. Holocsi János egy darabért		80
24. Sill István egy darabért		80
25. Iró István kettőért	1	60
26. Valoczi János kettőért	1	60
27. Valocsai János kettőért	1	60
28. Sill Pál egy darabért		80
29. Valint Ferenc 2-ért	1	60
30. Holocsi János egy darabért		80
31. Ifjabb Posvancz János 2-ért	1	60
32. Holocsi János egy darabért		70
Összesen	40	60

<sup>138</sup> ?

Anno 1722.

Erogatio

	fl	d
Die 16 Iunii fabro lignario pro portula ad turrim cum assere		30
Eodem fabro pro cardinibus et reliquis necessariis		35
Die 24 Iunii pro 15 asserebus ad turrim et ecclesiae necessitatem	1	65
Die 29 Iulii pro 3 bus noviter factis templi clavibus	2	55
Die 18 Iulii pro reparatione serae templi		30
Die 28 Iulii nuncio Posonium pro clavi misso		15
Die 10 Augusti pro installatione domini plebani, domino Pesti defalcata fl	3	
Die 31 Augusti murario a culina et cubiculo familiae <b>dierum</b> pro 4 diebus	2	
Item murario pro 8 diebus	4	
Pro fornace dedi felti <sup>139</sup> libras 5 pro d 10		50
Item pro clavis ad portas lib 5 pro d 10		50
Item pro porta cubiculi seu camerae arculario dati		60
Pro nova sera cum clavi	3	50
Die 4 Septembris pro portis et lignis fenestrarum ad familiae cubiculum <i>Kiss Mihál</i>	1	
Summa	17	40

<sup>139</sup> Talán *feltri* helyett

1722.

Kiadások

	ft	d
Június 16-án az ácsnak a toronyba vezető kis ajtóért, deszkával együtt		30
Ugyanennek az ácsnak a sarokpántokért és a többi szükséges dologért		35
Június 24-én 15 deszkáért a toronyhoz és a templom szükségletére	1	65
Szeptember 29-én három, a templom számára újonnan csináltatott kulcsért	2	55
Október 1-jén a templom zárjának javításáért		30
Október 2-án a kulcsért Pozsonyba küldött futárnak		15
Október 10-én a plébános úr beiktatásáért Pesti úrnak levonva 3 ft	3	
Október 31-én a kőművesnek a konyháért és a háznép szobájáért <sup>140</sup> 4 napra	2	
Szintén a kőművesnek 8 napért	4	
A kemencéért <sup>141</sup> 5 font nemezt <sup>142</sup> adtam, fontját 10 dénárral számolva		50
Ugyanígy a kapukhoz való kulcsokért 5 font 10 dénárjával		50
Továbbá a szoba avagy kamra ajtajáért az asztalosnak adtam		60
Egy új zárért kulccsal	3	50
November 4-én <i>Kiss Mihál</i> családja szobájának ajtajaiért és az ablakhoz való fáért	1	
Összesen	17	40

<sup>140</sup> Egy szó kiolvasatlan

<sup>141</sup> Vagy tűzhelyért, *fornax*

<sup>142</sup> Kétes olvasat, *felti*, talán *feltrum* helyett; gyakori, hogy kimaradnak betűk.

Anno 1729. <i>Holocky Mihal egyház bírása számadása három esztendőről; kezéhez jövetel</i>		
<i>Zab ára kész pénz</i>	88	60
<i>Szalmáért</i>	4	
Omissa annotatione proventuum et erogationum ecclesiae tempore oeconomiae Michaelis Holocsy factarum ob deperditarum consummationum per frequentes mutationes parochorum, unice hic apponendum venit, quod propter maiorem erogationem quam proventus fuerint illorum annorum, praenominatus oeconomus ab ecclesia recipiendos habuerit fl 2 d circiter 60, quos tamen se rehabere nolle fassus, et professus est praesente me et Georgio Walbcsey <sup>143</sup> oeconomus ecclesiae actuali anno 1748 24 Ianuarii. Itaque ut pium legatum inter caeteros proventus reputandi erant. Anno autem 1742 die 8va 8bris oeconomus pro tunc Georgio Baráth censuram proventuum et erogationum instituit pro tempore perillustris dominus Iosephus Farkas in praesentia perillustris domini Georgii Késmárky, Georgii Valocsaj pro tempore iudicis loci et Michaelis Holocsy iurati. Ab 1740 1a Xbris usque diem [...] suprafatum.		
Perceptio		
Pecunia marsupialis inventa	38	76 ½
Ex multis variis percepti	15	46 ½
Ex variis debitis	13	85
Ex oblationibus	24	48
Suma	92	56
Erogatio		
Pro exedra nova	46	28 ½
Pro dealbatione templi et reparatione portarum	28	29 ½
Pro variis necessitatibus ecclesiae universim	6	40
Summa	93	44 ½
Supererogavit igitur oeconomus de proprio		88 ½

\*\*\*

<sup>143</sup> ?

Az 1729. évben <i>Holocky Mihal egyház bírása számadása három esztendőről; kezéhez jövetel</i>		
<i>Zab ára kész pénz</i>	88	60
<i>Szalmáért</i>	4	
Miután az egyház jövedelmeinek és kiadásainak Holocsi Mihály gazdálkodása idején készült feljegyzései (a gyakori plébánosváltás miatt elveszett összesítések okán) elmaradtak, egyedül annyit kell itt megjegyezni, hogy mivel ezekben az években több volt a kiadás, mint a bevétel, a nevezett templomgazdának járt volna 2 ft és körülbelül 60 dénár. Ám ő az én és Walocsaj György jelenlegi templomgazda jelenlétében 1748 január 24-én azt nyilatkozta és jelentette ki, hogy ezt nem kéri vissza. Így hát ezt az összeget a többi bevétel között mint kegyes hagyatékot kell feltüntetni. 1742 október 8-án pedig, amikor a templomgazda Baráth György volt, nemes Farkas József (a nemes Késmárky György úr, Valocsaj György akkori bíró és Holocsy Mihály esküdt jelenlétében) elkészítette a bevételek és kiadások számbavételét 1740 december 1-jétől a fent mondott napig.		
Bevételek		
Perselypénz	38	76 ½
Különböző bírságokból bevételezve	15	46 ½
Különböző adósságokból	13	85
Felajánlásokból	24	48
Összesen	92	56
Kiadások		
<i>Az új teremért<sup>144</sup></i>	46	28 ½
A templom kimeszeléséért és a kapuk javításáért	28	29 ½
Az egyház különböző szükségleteire mindösszesen	6	40
Összesen	93	44 ½
A templomgazda tehát sajátjából túlköltekezett		88 ½

\*\*\*

<sup>144</sup> Esetleg szoba, *exedra*.

Debita ecclesiae activa quae pro tunc computata sunt utpote: Pium legatum admodum reverendi domini Georgii Zilinyi parochi huius oppidi ab oppidanis precipiendum; rite perceptum est anno 1747	24	
Caetera vero debita ob dispersionem hominum partim in fumum abiere simpliciter, partim vero memorata vide inferius.		
Anno 1743 sub admodum reverendo domine Ioanne Petrovsky coepit sed propter mutationem parochiae mansit etiam in fieri pro signo <b>loci</b> . Anno 1744 die 25 lunii sub admodum reverendo domine Ioanne Horvath erat pro signo posteriori in fieri sed et sic remansit forte propter obitum illius. Anno 1746 die 17 Martii transiit de non esse ad esse praesente domino per illustri iudice nobilium Georgio Kesmarky praesentibus item Paulo Syll iudice loci Michaelae Holcsy etc. Censura proventuum et erogationum [...]orum a die 8va 9bris anni 1742 usque ultimum anni 1743 ut sequitur:		
Perceptio.		
1o ex censu ab agris ecclesiae pendendo atque per plures annos ab oppidaneis non percepto, ex legatis item et variis mulctis, iuxta ac fieri licuit accuratam revisionem et supputationem specificationum oeconomi ecclesiae Georgii Barath adinventi sunt	128	3 ½
2o Ex pecunia marsupiali	39	44 ½
3o ex oblationibus signanter pro icone Beatae Virginis	18	62 ½
Summa	186	10 1/1
Errogatio.		
1o Pro variis ecclesiae necessitatibus rite examinatis	81	02
2o Pro nova icone Beatae Virginis eleganter facta	68	62
Summa	149	44
Mansere igitur in cassa ecclesiae	36	66 ½
Debita ecclesiae activa, ea, quae supra memorata sunt	--	--

\*\*\*

Összeszámlásra kerültek az egyház akkori aktív kintlevőségei, úgy mint: Be kell vételezni az igen tisztelendő Zilinyi Györgynek, e mezőváros plébánosának a városiaktól a kegyes adományokat; 1747-ben rendben bevételezve	24	
A többi adósság pedig az emberek szétszóródása miatt részben egyszerűen füstbe mentek, részben pedig lásd alább feljegyezve.		
1743-ban az igen tisztelendő Petrovsky János alatt megkezdődött [ti. a számadások vezetése], ám mivel ő plébániát váltott, félbe is maradt [...]. 1744 június 25-én az igen tisztelendő Horváth János úr alatt későbbi [...]re, de így is maradt, talán az ő halála miatt. 1746 március 17-én végre létrejött a nemlétből, a következők jelenlétében: a nemzetes Késmárky György szolgabíra, továbbá Syll Pál helyi bíró, Holcsy Mihály stb. Következik 1742 szeptember 8-ától fogva 1743 utolsó napjáig a bevételek és kiadások számbavétele.		
Bevételek.		
1. Az egyház földjei után járó földbérből (melyet a városiak több éven át nem fizettek be), továbbá hagyatékokból és különböző bírságokból, a templomgazda Baráth György lehetőség szerint pontos összesítése és számítása szerint fellelhető:	128	3 ½
2. Perselypénzből	39	44 ½
3. Felajánlásokból, jelesen a Boldogságos Szűz képéért	18	62 ½
Összesen	186	10 1/1
Kiadások.		
1. Az egyház különböző, szabályosan megvizsgált szükségleteire	81	02
2. A Boldogságos Szűz új, ízléses képéért	68	62
Összesen	149	44
Az egyház pénztárában maradt tehát	36	66 ½
Az egyház aktív kintlevőségei, azok, melyekről fentebb megemlékeztünk	--	--

\*\*\*

Anno ut supra 1746 die 17 Martii instituta est censura proventuum et erogationum a 1a Ianuarii anno 1744 usque ad praelibatum anni 1746 diem 17 Martii factarum ab ecclesiae oeconomio Georgio Barath praesente perillustri ac generoso domino inclyti comitatus Posoniensis iudice nobilium Georgio Késmarky, Syl Paulo et iuratis oppidi ut supra.	fl	d
Perceptio.		
1o In cassa ecclesiae apriori censura remanserant	36	66 ½
2o Ex censu ab agris ecclesiae debito in anno 1744	4	6
3o Pecunia marsupialis importabat	54	66
4o Ex mulctis et piis legatis universim percepti sunt	17	09
5o Ex censu duorum inquilinorum ecclesiae pro anno 1745 pendendo percepti sunt	6	50
NB. Hi duo inquilini fundo ecclesiae degentes uti reliqui tres annue hactenus solvebant singuli fl 5 quos ab immemorabile tempore percipiebat dominus parochus loci, uti patet ex visitatione Ioannis Jelenfy facta autem nescio quo iure, conventionem inter dominum admodum reverendum Ioannem Horvath parochum loci et oppidanos anno 1744 praenominatorum duorum inquilinorum census ab anno 1745 percipit ecclesia.		
Summa	118	91 ½
Errogatio		
1o Pro vestium lotionibus	1	50
2o Pro novo chrismate	1	80
3o Pro candelis et facibus	25	
4o Pro casula nova cum appertinentiis	13	
5to Pro armario novo ad sacristiam spectans	18	70
6o Pro variis indigentibus ecclesiae minutioribus	37	04
Summa	97	04
Quibus expensis detractis a summa perceptionis superiore remansere	21	93
E quibus florenis adinventi sunt in cassa ecclesiae solummodo	11	57
Convictus est igitur oeconomus in	10	36

\*\*\*

A fenti 1746-odik évben március 17-én Baráth György templomgazda elkészítette az 1744 január 1-jétől egészen az említett 1746-ik év március 17-éig történt bevételek és kiadások számbavételét. Jelen voltak: a nemes és nemzetes Késmarky György úr, a híres Pozsony vármegye szolgabírája, Syl Pál és a mezőváros esküdtjei mint fent.	ft	d
Bevételek.		
1. Az egyház pénztárában a korábbi számadásból megmaradt	36	66 ½
2. Az egyház földjei után járó földbérből 1744-ben	4	6
3. Perselypénzből befolyt	54	66
4. Bírságokból és kegyes hagyományokból mindösszesen bevételezve	17	09
5. Az egyház két zsellérjének földbéréből az 1745. évre számítva befolyt	6	50
NB. Ez a kettő, az egyház telkén lakó zsellér, amint a három másik is, eddig évente 5-5 forintot fizetett emberemlékezet óta a helyi plébános úrnak, amint ez kitetszik a Jelenfy <sup>145</sup> János úr által végzett egyházlátogatásból; azonban egy (nem tudom, milyen jogon kötött) megállapodás alapján, amely az igen tisztelendő Horváth János plébános és a városiak között jött létre 1744-ben, az említett két zsellér földbéréét 1745-től fogva az egyház kapja meg.		
Összesen	118	91 ½
Kiadások		
1. A ruhák mosásáért	1	50
2. Új krizmáért	1	80
3. Gyertyákért és fáklyákért	25	
4. Egy új miseruháért tartozékokkal együtt	13	
5. Egy új szekrényért a sekrestyébe	18	70
6. Az egyház különböző apróbb szükségleteire	37	04
Összesen	97	04
Amely kiadásokat a korábbi bevételi összegből levonva megmaradt	21	93
Amely forintokból egyház pénztárában fellelhető csupáncsak	11	57
A templomgazda tehát adós maradt	10	36

\*\*\*

<sup>145</sup> Kétes olvasat



	fl	d
De hac autem summa convictionis fl 10 d 36 tum propter fidelia servitia tum laudabilem sedulitatem in oeconomia ecclesiae exercitam unanimitate censorum condonati sunt eidem oeconomio	4	36
Perceptis itaque qui sufficiebantur fl 6 remansere in cassa	17	57
Debita activa ecclesiae.		
Perceptis atque inter legata superius recensitis fl 2 d 26 ½ ex fl 12 pro ecclesia legatis testamentaliter a Francisco Szarka remansere in debito apud Franciscum Bitera	9	73 ½
Caetera vero debita memorabuntur inferius.		
Anno 1748 die 22a Ianuarii censuratae sunt rationes inspectoris ecclesiae pro tunc Georgii Walocsay super proventus perceptos, et erogationes factas ab anno 1746 die 17 Martii usque ad annum et diem paulo supra memoratum, ut sequitur.		
Perceptio.		
1o In cassa ecclesiae ut supra	17	57
2o Ab inquilinis duobus de censu eorum annuo	13	
3o Ex multis et variis oblationibus	17	51 ½
4o Ex frumento de agris ecclesiae percepto	19	
5o Ex debitis Biteriano supra memorato, atque Francisci Biro de quo infra uberius hic percepti sunt	10	20
Summa	77	28 ½
Huic accedit pecunia nollaris	60	16
Facitque summa universalis perceptionis	137	44 ½
Errogatio.		
1o Pro candelis et facibus erogati sunt	23	66 ½
2o Pro turribulo aereo novo	4	
3o Pro novo superpellitio	4	95
4o Pro umbellae reparatione aliisque minutioribus	31	69
Summa	64	30 ½

\*\*\*

	ft	d
A 10 ft 36 dénáros adósság összegéből egyrészt hű szolgálataiért, másrészt az egyház gazdálkodásában végzett szorgos munkájáért az ellenőrök egyhangú szavazatával ugyane templomgazdának elengedtek	4	36
Bevételezve tehát a még hiányzó 6 ft-ot, a pénztárban megmaradt	17	57
Az egyház aktív kintlevőségei.		
Bevételezve és a fentebb, a hagyatékok között számba véve 2 ft 26 ½ dénár a 12 ft-ból, melyet a templom számára hagyott végrendeletileg Szarka Ferenc; Bitera Ferencnél van még	9	73 ½
A többi adósságról lentebb emlékezünk majd meg.		
1748 január 22-én ellenőrzésre kerültek az akkori egyházi ellenőr, Walocsay György számadásai, melyeket 1746 március 17-e és a kicsivel fentebb említett év és nap közötti bevételekről és kiadásokról készített, a következőképpen.		
Bevételek.		
1. Az egyház pénztárában a fentiek szerint	17	57
2. A két zsellértől éves földbérük után	13	
4. Bírságokból és különböző felajánlásokból	17	51 ½
4. Az egyház földjeiről betakarított gabonáért	19	
5. A fent említett Biter-féle adósságból, illetve Biro Ferencéből (melyről bővebben majd alább) bevételezve	10	20
Összesen	77	28 ½
Ehhez járul még a perselypénz	60	16
A bevétel teljes összege kitesz	137	44 ½
Kiadások.		
3. Gyertyákért és fáklyákért kiadva	23	66 ½
2. Egy új bronz tömjénezőért	4	
2. Egy új karingért	4	95
4. A baldachin javításáért és más apróbb dolgokért	31	69
Összesen	64	30 ½

\*\*\*

	fl	d
Quibus ex universali summa extractis remanent in cassa	73	14
His [ex] intusque non inventis convictus est inspector ecclesiae in	1	44 ½
Debita activa ecclesiae Sancti Iacobi		
Ex legato pio Francisci Szarka supra memorato apud Andream Bitera remanserunt in debito	1	
Ex pio legato Annae Mitkovics fl 13 tenetur adhuc Franciscus Biro	9	
Pro anno 1747 ab oppidanis hospitibus quorum in usum a longo tempore dati sunt agri ecclesiae restant proxima vere per inspectorem ecclesiae percipiendae metretae Szamarienses 52. Solutae sunt.		
1o Hic annotandum venit ad perpetuam rei memoriam, quod usque ad annum 1747 exclusive a quovis frusto in seminato agrorum ecclesiae in frusta 52 divisorum ecclesia perceperit unum quadrantem frumenti, a modo autem usque ad tempus quo melior circa eosdem agros oeconomiae modus affulserit, perpensis perpendendis statutum est a dominis censoribus ut a quovis frusto ecclesia percipiat unam metretam Szamariensem id est quadrantes 2 cum ea insuper cautione, quod si quis eam metretam unam dare renuerit, frustum agri quod possidet ab eo auferat, et tradat alteri.		
2o Ut autem etiam prodigalitas de exiguis proventibus ecclesiae fieri solita arceatur, statutum est 2do ut inspector ecclesiae pro certa parte anni necessarias candelas ad semel accipiat a ceroplasta una cum consignatione libras candelarum contestante cum subscriptione nominis ceroplastae.		
3o Quod si supplicatio fiat V. G. ad Vallem Marianam inspector ecclesiae domino admodum reverendo parochi pro die praestabit		50
Ludi magistro pro die itidem singula		25
Ipsimet inspectori cum edituis duobus liberum erit consummere universim quolibet die durante processione		25
Pro vexiliferis et virginibus iconem Beatae Vlriginis portantibus non expendet plus quam quod congruum visum fuerit habita retione personaruque quandoque plures quandoque pauciores esse solent.		
Idem servari et observari potest cum proportione, si supplicatio processerit ad Sanctum Antonium, ad Sanctum Petrum minime autem observabitur id in diebus rogationum ut perperam fiebat hactenus; neque etiam si occasione indulgentiarum processio instituta fuerit ad Gombensem Csákányiensem vel Sanctae Elisabethae ecclesiam.		

\*\*\*

	ft	d
Ezeket a teljes összegből levonva a pénztárban marad	73	14
Mivel ez teljes egészében nem található meg, az egyházi ellenőr elmarasztalandó	1	44 ½
A Szent Jakab-templom aktív kintlevőségei		
Szarka Ferenc fent említett kegyes hagyatékából Bitera Andrásnál maradt adósságként	1	
Mitkovics Anna 13 ft-os kegyes hagyatékából Biro Ferenc még tartozik	9	
1747-re a mezővárosi gazdáktól, akiknek már hosszú ideje használatba lettek adva az egyház földjei, be kell szednie jövő tavasszal az egyházi ellenőrnek 52 samarjai mérő restanciát. Beszolgáltatva.		
1. Itt meg kell jegyezni a dolog örök emlékezetére, hogy egészen 1747-ig kizárólag az egyház 52 darabra osztott földjeinek minden egyes, bevetett darabja után az egyház a gabona egynegyedét kapta; mostantól azonban egészen addig, amikor e földekkel kapcsolatban jobb gazdálkodás módja reménye ragyog fel, mérlegelve a mérlegelendőket, azt a döntést hozták a számvevő urak, hogy az egyház minden földdarab után egy samarjai mérőt, azaz két fertályt kapjon azzal a kiegészítő biztosítékkal, hogy ha valaki megtagadná e mérő beszolgáltatását, attól vegyék el az általa használt földdarabot, és adják másnak.		
2. Hogy pedig a pazarlást, amely az egyház csekély jövedelmeiből is meg szokott esni, kiküszöböljük, az a döntés született, hogy az egyház ellenőre az év egy bizonyos részére szükséges gyertyákat egyben vegye át a gyertyaöntőtől, feljegyezve, hogy hány font gyertyáról van szó, és a gyertyaöntő nevét tanúsító aláírással.		
3. És ha könyörgő ájtatosság van például Máriavölgyben, az egyház inspektora biztosítson az igen tisztelendő plébános úrnak naponta		50
A tanítónak szintén minden napra		25
Az ellenőrnek a két sekrestyével együtt a körmenet ideje alatt szintén szabad lesz összesen naponként elfogyasztani		25
A zászlóvivőknek és a Boldogságos Szűz képét hordozó lányoknak ne adjanak ki többet, mint ami illőnek tűnik létszámukhoz; hol többen, hol kevesebben szoktak lenni.		
Ugyanezt kell szem előtt tartani és betartani arányosan, ha könyörgő körmenetet vezetnek Szent Antalhoz vagy Szent Péterhez; ám a legkevésbé sem a kereszthár napok esetén, amint ez eddig helytelenül volt, és akkor sem, ha a búcsú alkalmával rendeznek körmenetet a gombai, csákányi vagy a Szent Erzsébet-templomhoz.		

\*\*\*

4o Quidquid inspector ecclesiae perceperit et errogavit id diligenter in suo registro annotabit de eoque dominum plebanum loci illico informabit et et dominus plebanus apposita die et mense annotare possit, secus pro legitima erogatione tempore censurae non acceptabitur.		
5o Inspector ecclesiae modo quo potuerit optimo conveniet cum lotrice habita ratione vestium ita ut si frustatim solvere cogeret ab una alba plus non praestet quam d 2 et ½ id est polturam unam vel cruciceros duos.		
Acta sunt haec anno et die ut supra in praesentia dominorum:		
perillustris domini Georgii Késmárky, inclyti comitatus Poseniensis iudice nobilium substituto Georgii Lippusy parochi oppidi Csütörtök perillustris domini Iosephi Bánfy excellentissimi ac illustrissimi domini comitis Pauli Balassa provisoris Michaelis Holocsy pro tempore iudicis oppidi perillustris domini Michaelis Rigo spectabilis domini Zsitkovszky provisoris Ioannis Tajker, Georgii Barath iuratorum		
Anno 1750 die 19 Ianuarii censuratae sunt inspectoris ecclesiae Georgii Walocsay rationes proventuum et erogationum annorum 1748 et 1749 hic breviter et summatim appositorum.		
Perceptio.		
1o Marsupiale universim importavit	43	77
2o Poenalites	4	50
3o Pia legata	5	50
4o Census inquilini pro anno 1748 et 49	7	85
5o Ex oeconomia quasi industrialis provenere	11	44
6 Apriori autem censura paratae pecuniae mansit	13	14
Summa	146	20
Erogatio.		
1. Umbella renovata constitit	7	10
2. Oleum pro lampade	2	½
3. Sepulchrum Christi et figura resurgentis Domini	19	95
4. Candelae et faces	36	00
5. Pro expensis minutioribus	25	36
6. Pro pacificali renovato	10	33 ½
Summa	100	81

\*\*\*

4. Amit csak bevételez és elkölt az egyház inspektora, azt gondosan jegyezze fel saját nyilvántartásába, és rögtön tájékoztassa róla a helyi plébánost, hogy a plébános a nap és hónap hozzáfűzésével azt feljegyezhesse, másképp nem fogják szabályos kiadásként elfogadni az ellenőrzés idején.		
5. Az egyház inspektora a tőle telhető legelőnyösebben állapodjon meg a mosónővel, feljegyzést készítve a ruhákról, úgy, hogy ha kénytelen darabonként fizetni, egy alba után ne adjon ki többet mint 2 ½ dénárt, azaz egy poltúrát vagy két krajcárt.		
Mindezeket a fenti évben és napon a következő urak jelenlétében végeztük el: nemes Késmárky György, híres Pozsony vármegye alszolgabírája Lippusy György, Csütörtök mezőváros plébánosa nemes Bánfy József úr, az excellenciás és méltóságos Balassa Pál gróf intézője Holocsy Mihály, a mezőváros akkori bírása nemes Rigo Mihály, a tekintetes Zsitkovszky úr intézője Tajker János, Barath György esküdtek		
1750 január 19-én ellenőrzésre kerültek az egyház inspektora, Walocsay György számadásai, melyeket az 1748. és 1749. évek itt röviden és összegzően feltüntetett bevételeiről és kiadásairól készített.		
Bevételek.		
1. A perselypénzből összesítve befolyt	43	77
2. Bírágópénzek	4	50
3. Kegyes hagyatékok	5	50
4. A zsellér földbére 1748-49-re	7	85
5. Az iparkodó gazdaságból befolyt	11	44
6. Az előző ellenőrzésből maradt készpénzben	13	14
Összesen	146	20
Kiadások.		
1. A baldachin felújítása került:	7	10
2. Lámpásba való olaj	2	½
3. Krisztus sírja és a feltámadó Úr szobra	19	95
4. Gyertyák és fáklyák	36	00
5. Kisebb kiadásokra	25	36
6. A pacifikálé felújítására	10	33 ½
Összesen	100	81

\*\*\*

	fl	d
Detracta itaque erogatione de summa perceptionis remansere paratae pecuniae	45	39
Quia tamen de duobus florenis in quibus convictus est inspector ecclesiae intuitu fatigiorum suorom domini censores remiserunt	1	76 ½
remansere paratae pecuniae	43	62 ½
Huc accedunt siliginis metretae venales 36		
Item tritici mixti metretae 12		
Cuius proventus originem ut benevolus lector intelligat notandum venit hic quod siquidem oppidani hospites ex protervia non acceptaverint benignum s[t]atutum (vide illud in censura anno 1748 habita) censorum idcirco coegi eos ad 4tum manipulum iuxta morem visitationis Jekusiana <sup>146</sup> praestandum; qua modalitate et occasione pro parte ecclesiae anno 1749 perceptae sunt cruces universim 40 de quibus provenere siliginis metretae praeter partem trituratoris 36 mixti tritici metretae 16 hordei metretae 2 qui usus et deinceps continuandus erit, nisi melior et utilior modus oeconomiae affulserit.		
Debitum ANDreae Pitera et Francisci Biro vide in priori censura annotata. Censurata autem sunt haec omnia coram me perillustri domino domino Georgio Késmárky ordinario iudice nobilio mp. Georgio Lippusy Parocho loci mp. perillustri domino Blasio Méhes, excellentissimi domini domini comitis domini Balassa provisore perillustri domino Michaeli Rigo Georgio Barath, Michaeli Holocsy iuratis.		

\*\*\*

	ft	d
Levonva tehát a kiadásokat a bevétel összegéből készpénzben megmaradt	45	39
Mivel pedig a két forintból, amellyel adós maradt az egyház inspektora, az ellenőr urak fáradozásaira való tekintettel elengedtek	1	76 ½
készpénzben maradt még	43	62 ½
Ehhez járul még 36 mérő eladó kenyérbúza		
Továbbá 12 mérő vegyes gabona		
Hogy ennek a bevételnek eredetét megértse a jóakarató olvasó, meg kell itt jegyezni, hogy mivel a városi gazdák pimaszul visszautasították az ellenőrök kegyes rendelkezését (amit láss az 1748-as év ellenőrzésénél); emiatt arra kényszerítettem őket, hogy a Jelensivizitáció által leírt módon a kévék negyedét szolgáltatassák be. Ily módon az egyház 1749-ben mindösszesen 40 gabonakeresztet vételezett be, amelyből a cséplő részét (36) levonva 16 mérő vegyes búza és 2 mérő árpa származott. Ezentúl ezt a gyakorlatot folytatjuk, amíg nem ragyog fel valami jobb és nagyobb hasznot hajtó gazdálkodási mód reménye.		
Pitera András és Biro Ferenc adósságait lásd az előző számbavétel feljegyzéseinél. Mindezeket pedig számba vették előttem: nemes Késmárky György úr, rendes szolgabírá sk. Lippusy György, helyi plébános nemes Méhes Balázs, az excellenciás Balassa gróf úr intézője nemes Rigo Mihály Barath György, Holocsy Mihály esküdtek.		

\*\*\*

<sup>146</sup> ?

Anno 1752 die 3 Ianuarii in censuram assumpti sunt proventus et erogationes ecclesiae Sancti Iacobi anni 1750 et 51. Oeconomum ecclesiae per id tempus agente reationesque super eadem reddente Georgio Barath.		
Proventus.		
1o Ex censura priore paratae pecuniae mansit in cassa ecclesiae	44	62 ½
2. Marsupiale intulit universim	36	66
3. Oeconomia quasi industrialis	40	16
4. Census inquilinorum	22	65
5. Pia legata	3	
6. Poenalitates	3	
7. Ex debitis percepti sunt	4	28 ½
Summa	154	38 ½
Erogatio.		
1. Pro cereis candelis	30	10
2. Pro festis diebus patrocini	9	4 ½
3. Pro reparatione tecti ecclesiae	27	49 ½
4. Pro variis necessariis minutioribus per id tempus	30	54 ½
Summa	91	18 ½
Qua detracta ex summa superiori manet	57	20
His accedunt 52 metretae avenae.		
Censurata sunt haec anno et die ut supra coram me Mathia Mavics p. o. S. Mariae insulano vicearchidiacono Coram me Michaele Rigo provisore Fiskovskyano mp.		

\*\*\*

1752 január 3-án számba lettek véve a Szent Jakab-templom 1750-51. évi jövedelmei és kiadásai. Ez időben az egyház gazdálkodását és ennek számadását Barath György végezte.		
Bevételek		
1. Az előző számvételből készpénzben maradt az egyház pénztárában	44	62 ½
2. A perselypénzből befolyt mindösszesen	36	66
3. 5. Az iparkodó gazdaságból befolyt	40	16
4. A zsellérek földbérei	22	65
5. Kegyes hagyatékok	3	
6. Bírágópénzek	3	
7. Adósságokból bevételezve	4	28 ½
Összesen	154	38 ½
Kiadások.		
1. Viaszgyertyákért	30	10
2. A védőszent ünnepének napjain	9	4 ½
3. A templom tetejének javításáért	27	49 ½
4. Az időszak különböző kisebb szükségleteire	30	54 ½
Összesen	91	18 ½
Ezt a fenti összegből levonva marad	57	20
Ehhez járul még 52 mérő zab.		
Számba vettük ezeket a fenti évben és napon előttem, Mavics Mátyás marienthali atya és alesperes. Előttem, Rigo Mihály Fiskovsky-intéző sk.		

\*\*\*

Anno 1753 die 15 Maii in censuram assumptus est Csötörtökiensis ecclesiae Sancti Iacobi apostoli proventus et erogatio facta ab anno 1752 die 3 Ianuarii modo sequenti.	fl	d
Perceptio.		
1. Ex praecedenti censura in cassa ecclesiae remanserint	57	20
2. Ex avena 48 metretarum divendita percepti sunt	15	36 ½
3. Ex tritico 55 metretarum et ½ seu duorum quadrantum vendito	38	35
4. Ex censu inquilinorum duorum	21	
5. Pro stramine	3	
6. Pro frusto metalli, linteaminibus superfluis et cera	6	12 ½
7. Ex piis legatis	58	
8. Ex poenalitibus	4	52 ½
9. Ex proventu marsupiali	21	41
Summa	224	97 ½
Errogatio.		
1. Pro una Paschali et 42 ponderis cereis minoribus	32	10
2. Pro nova ara maiori quae actu paratur	100	
3. Pro casula et antipendio	46	10 ½
4. Pro reformatione calicis et patenulae	25	
5. Pro indumento ministrorum	4	75

\*\*\*

1753 május 15-én számba lettek véve a csötörtöki Szent Jakab apostol-templom 1752 január 3-a utáni jövedelmei és kiadásai.	ft	d
Bevételek.		
1. Az előző számbavételről az egyház pénztárában megmaradt	57	20
2. 48 mérő eladott zabért bevételezve	15	36 ½
3. 55 mérő és ½ avagy két fertály eladott búzából	38	35
4. A két zsellér földbéréből	21	
5. Szénáért	3	
6. Egy darab fémért, fölösleges lepedőkért és viaszért	6	12 ½
7. Kegyes hagyatékokból	58	
8. Bírágpénzekből	4	52 ½
9. Perselypénzből	21	41
Összesen	224	97 ½
Kiadások.		
1. Egy húsvéti gyertyáért és 42 font súlyú kisebb gyertyáért	32	10
2. Az új főoltárért, amely jelenleg készülõben van	100	
3. Egy karingért és oltárelõért	46	10 ½
4. A kehely és paténula átalakításáért	25	
5. A ministránsok ruhájáért	4	75

\*\*\*

Latus translatum	207	95 ½
Errogatio.		
6. Pro tabellis canonis et earum listulis	2	25 ½
7. Pro variis minutoribus necessitatibus expensi sunt	14	46 ½
Summa	224	57 ½
Quibus detractis ex summa perceptionis manent		30
Quibus accedunt debita ecclesiae activa.		
Pro anno 1752 et 1753 die 24 Aprilis tenebatur inquilinus Ioannes Vonya deponere	8	50
Pro anno 1753 die 24 Aprilis tenetur Amadaeus Varga	3	
Ex pio legato tenetur relicta Stephani Schill	6	
Franciscus Biro	5	58 ½
Georgius Valocsaj	6	
Matthias Kollát	4	70
Paulus Schill solvit totum		25
Summa	34	03
Coram me Mathia Mavics P. O. S. M. insulano vice-archidiacono Coram me Michaele Rigo provitore Firkovskiana mp. Coram me Georgio Lippusy parcho Csötörtökiensis mp.		

\*\*\*

Áthozat	207	95 ½
Kiadások.		
6. A Tízparancsolat tábláiért és a hozzájuk való kis keretekért	2	25 ½
7. Különböző kisebb szükségletekre kiadva	14	46 ½
Összesen	224	57 ½
Amit levonva a bevétel összegéből marad		30
Ezekhez jönnek még az egyház aktív kintlevőségei.		
Vonya János zsellérnek az 1752-53. évekre április 24-én kellett volna letennie	8	50
Az 1753. évre Varga Amádé április 24-ére tartozik	3	
Egy kegyes hagyatékból tartozik Schill István özvegye	6	
Biro Ferenc	5	58 ½
Valocsaj György	6	
Kollát Mátyás	4	70
Schill Pál kifizette egész tartozását		25
Összesen	34	03
Előttem: Mavics Mátyás marienthali atya és alesperes. Előttem: Rigo Mihály Firkovsky-intéző sk. Előttem: Lippusy György Csötörtöki plébános sk.		

\*\*\*

Anno 1754 die 18 Maii in censura assumptus est proventus et erogatio ecclesiae Sancti Iacobi apostoli ut sequitur.	fl	d
1mo Ex praecedenti censu in cassa ecclesiae paratae pecuniae manserunt		30
2do Ex proventu agrorum	11	30
3tio Ex oblationibus pro nova ara piis legatis et multis	33	45
4to Ex proventu marsupiali	9	2 ½
Summa	54	7 ½
Erogatio		
1mo Pro nova ara sculptori	17	12 ½
2do Pro candelis	21	
3tio Pro variis minutis	10	16
Summa	48	28 ½
Quibus detractis ex summa perceptionis manent in cassa ecclesiae	5	79
His accedunt debita ecclesiae activa:		
1mo Ioannes Vonyo inquilinus ecclesiae pro anno 1754 die 24 Aprilis tenetur	13	50
2do Godafridus Metzler alter inquilinus pro eodem tempore tenetur	8	
3tio Ex pio legato vidua Stephani Sill	6	
4to Franciscus Biro	5	
5to Georgius Valocsaj convictus est	6	
6to Mathias Kollát	4	70
	49	59 ½
Coram me Mathia Mávics P. O. S. Mariae insulano vice archidiacono mp. Coram me Michaele Rigo provizore Forkovszkiano mp.		

\*\*\*

1754 május 18-én számba lettek véve a Szent Jakab apostol-templom jövedelmei és kiadásai a következőképpen.	ft	d
1. Az előző számbavételről az egyház pénztárában készpénzben megmaradt		30
2. A földek jövedelméből	11	30
3. Az új oltár javára tett felajánlásokból, kegyes hagyatékokból és bírságokból	33	45
4. Perselypénzből	9	2 ½
Összesen	54	7 ½
Kiadások		
1. Az új oltárért a szobrásznak	17	12 ½
2. Gyertyákért	21	
3. Különböző apróságokért	10	16
Összesen	48	28 ½
Amiket levonva a bevétel összegéből, az egyház pénztárában marad	5	79
Ezekhez jönnek még az egyház aktív kintlevőségei:		
1. Az 1754. évre Vonyo János, az egyház zsellérje április 24-ére tartozik	13	50
2. Metzler Godafrid, a másik zsellér ugyanakkorra tartozik	8	
3. Sill István özvegye adós egy kegyes hagyatékból:	6	
4. Biro Ferenc	5	
5. Valocsaj György adós maradt	6	
6. Kollát Mátyás	4	70
	49	59 ½
Előttem: Mavics Mátyás marienthali atya, alesperes sk. Előttem: Rigo Mihály Forkovszky-intéző sk.		

\*\*\*



Anno 1755 die 20 Maii censuratus est proventus et erogatio ecclesiae Sancti Iacobi hoc modo.	fl	d
Perceptio.		
1mo Ex praecedenti censura in cassa mansere	5	79
2do Ab inquilinis ecclesiae et debitoribus percepti	16	20
3tio Ex piis legatis et mul[c]tis	29	32 ½
4to Ex marsupiali	8	69 ½
5to Ex cassa ecclesiae Gombensis accepti sunt	5	
Summa	58	95
Erogatio		
1mo Pro nova ara sculptori	40	45 ½
2do Pro candelis	16	52 ½
3tio Pro variis minuciis	9	69
Summa	66	63
Quibus computatis in cassa manet nihil sed debet ecclesia Sancti Iacobi ecclesiae Gombensi	5	
Inspectori ecclesiae condonavit	2	70
Debita ecclesiae activa		
1mo Inquilinus Ioannes Vonyo anno 1755 die 24 Aprilis debebat deponere	9	
2do Godefridus Metzler pro eodem tempore	7	50
3tio Ex pio legato vidua Stephani Sill	6	
4to Franciscus Biro ex piis legatis	15	58 ½
5to Georgius Valocsaj	4	
6to Mathias Kollath	4	70
Summa	46	78 ½
Coram me Mathia Marics P. O. S. Mariae insulano vice archidiacono mp. Coram me Michaele Rigo provitore Fitkovszkiano mp.		

\*\*\*

1755 május 20-án számba lettek véve a Szent Jakab-templom jövedelmei és kiadásai a következőképpen.	ft	d
Bevételek.		
1. Az előző számbavételről a pénztárban maradt	5	79
2. Az egyház zselléireitől és adósaitól bevételezve	16	20
3. Kegyes hagyatékokból és bírságokból	29	32 ½
4. Perselypénzből	8	69 ½
5. A gombai egyház pénztárából bevételezve	5	
Összesen	58	95
Kiadások		
1. Az új oltárért a szobrásznak	40	45 ½
2. Gyertyákért	16	52 ½
3. Különböző apróságokért	9	69
Összesen	66	63
Ezeket összesítve a pénztárban nem marad semmi, sőt, a Szent Jakab-templom adója a gombai templomnak	5	
Az egyház inspektorának megajánlott	2	70
Az egyház aktív kintlevőségei		
1. Az 1755. évre Vonyo János zsellér április 24-én le kellett volna hogy tegyen	9	
2. Metzler Godafrid ugyanakkorra	7	50
3. Sill István özvegye adós egy kegyes hagyatékból:	6	
4. Biro Ferenc kegyes hagyatékokból	15	58 ½
5. Valocsaj György	4	
6. Kollath Mátyás	4	70
Összesen	46	78 ½
Előttem: Mavics Mátyás marienthali atya, alesperes sk. Előttem: Rigo Mihály Fitkovszky-intéző sk.		

\*\*\*

Anno 1756 die 11a Maii censuratus est Georgius Kalmány inspector ecclesiae oppidi Csütörtök	fl	d
Percepit:	99	99
Erogavit:	99	64
Ergo manserunt		35
Qui absolutis et quietatus de perceptis et erogatis coram nobis infrascriptis anno et die ut supra.		
Matthia Marics parrocho oppidi Sancta Mariae Insulano vice-archidiacono mp. Nicolao Kondé capellano curato eiusdem oppidi mp. <i>Posvancs Janos és az egész bőcsületes Tanacs.</i>		
Anno 1757 die 9a Maii censuratus est idem supra nominatus inspector ecclesiae Sancti Iacobi oppidi Csütörtök.		
Percepit:	71	43 ½
Erogavit:	73	37
Ecclesia teneretur compensare supra erogata, sed benevole cessit dominus inspector ecclesiae. Qui ab omnibus impetitionibus absolutus est. Coram nobis infrascriptis anno die ut supra.		
Matthia Marics parrocho oppidi Sancta Mariae Insulano vice-archidiacono mp. Nicolao Kondé capellano curato eiusdem oppidi Föll Báánensi mp. Iudice et senatoribus oppidi Csütörtök mp.		

\*\*\*

1756 május 11-én számadást vettek Kalmány Györgytől, Csütörtök mezőváros egyházának inspektorától	ft	d
Bevételezett:	99	99
Kiadott:	99	64
Megmaradt tehát		35
Mi alulírottak pedig felmentettük és nyugtát adtunk neki a bevételekről és kiadásokról a fenti évben és napon.		
Marics Mátyás, Marienthali mezőváros plébánosa, alesperes sk. Kondé Mihály, ugyane mezőváros káplánja sk. <i>Posvancs Janos és az egész bőcsületes Tanacs.</i>		
1757 május 9-én számadást vettek Csütörtök mezőváros Szent Jakab-egyházának fent nevezett inspektorától.		
Bevételezett:	71	43 ½
Kiadott:	73	37
Az egyház adós lett a túlfizetésekkel, amelyeket viszont nagyvonalúan elengedett az egyház inspektora. Így ő minden igény támasztása alól fel lett mentve. Előttünk, alulírottak előtt a fenti évben és napon.		
Marics Mátyás, Marienthali mezőváros plébánosa, alesperes sk. Kondé Miklós, ugyane Föll Báán mezőváros káplánja sk. Csütörtök mezőváros bírása és szenátorai sk.		

\*\*\*

Anno 1758 die 14a Maii de perceptis et erogatis dedit rationes dominus Ioannes Szabó ecclesiae Gombensis inspector ut sequitur:	fl	d
Percepit	78	6
Erogavit:	35	
Consequenter in cassa manent	43	65
Super quibus absolvitur et quietatus coram nobis infrascriptis anno et die ut supra.		
Matthia Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulano vice-archidiacono mp.		
Nicolao Kondé parochus Föll Báánensi mp.		
Antonio Bacsák parochus oppidi Csötörtökiensis mp.		
Anno 1759 die 27ma Novembris censuratus est inspector ecclesiae oppidi Csötörtök Georgius Kálmány coram personis infrascriptis, ut sequitur.		
Perceptio ex diversis facit	260	63 ½
Erogatio ex his facit	268	6
Dominus parochus quidem haberet aliquorum florenorum praetensionem ex his, sed propter necessitatem ecclesiae praesentem parciat. Hinc absolvitur idem inspector ecclesiae, qui servivit honeste, ultro quoque in servitio permanet.		
Signatum in oppido Csötörtök anno et die ut supra.		
Coram me Matthia Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulano vice-archidiacono mp.		

\*\*\*

1758 május 14-én Szabó János úr, a gombai egyház inspektora számot adott a bevételekről és kiadásokról a következőképpen:	ft	d
Bevételezett	78	6
Kiadott:	35	
Következésképpen a pénztárban maradt	43	65
Mi alulírottak pedig a fentiekkel kapcsolatban felmentettük őt és nyugtát adtunk neki a fenti évben és napon.		
Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		
Kondé Miklós, ugyane Föll Báán káplánja sk.		
Bacsák Antal, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
1759 november 27-én Kálmány György, Csötörtök mezőváros egyházának inspektora az alulírott személyek előtt számadást tartott a következőképpen.		
A különböző bevételek összesen kitesznek	260	63 ½
Kiadások ebből az összegből	268	6
A plébános úr ugyan igényt formálhatna ebből néhány forintra, de az egyház jelen szűkös állapota miatt nem teszi. Így felmentjük az egyház inspektorát, aki becsülettel szolgált, és továbbra is megmarad szolgálatában.		
Ezeket Csötörtök mezővárosban végeztük el a fenti évben és napon.		
Előttem: Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		

\*\*\*

Coram me Antonio Bacsák oppidi ecclesiae Csötörtök pro tempore parochus mp. Coram me Georgio Burkhart O. P. Mariae capellano mp.		
<i>Mi előttünk. Barath Andras Város Birája X Valocsaj Mihály öreg eskütt X X Posvancz István Város Eskütye es a többi Varos Tanacsy X</i>		
Anno 1760 die 15 Decembris inspector ecclesiae seu parens Georgius Kálmány de perceptis et erogatis ecclesiae Csötörtökiensis censuratus est coram infra scriptis		
Percepit	40	29
Erogatio	40	29
Igitur in cassa manent nihil. Hinc praefatus dominus inspector absolvitur ab omni ultronea impetitione et confirmatur in suo officio. Signatum ut supra.		
Matthias Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulanus vice-archidiaconus mp.		
Antonius Bacsák parochus oppidi Csötörtök mp.		
<i>mi előttünk Csötörtök varos bíraio Coram me Posvancz Paly mp- Posvancz Istvan</i>		

\*\*\*

Előttem: Bacsák Antal, Csötörtök mezőváros jelenlegi plébánosa sk. Előttem: Burkhart György, Marienthal káplánja sk.		
<i>Mi előttünk. Barath Andras Város Birája X Valocsaj Mihály öreg eskütt X X Posvancz István Város Eskütye es a többi Varos Tanacsy X</i>		
1760 december 15-én Kálmány György, Csötörtök mezőváros egyházának inspektora az alulírott személyek előtt számadást tartott a csötörtöki egyház bevételeiről és kiadásairól a következőképpen.		
Bevételezett	40	29
Kiadások	40	29
Tehát a pénztárban nem maradt semmi. Így az említett inspektor úr mentesül minden további igény támasztása alól, és megerősítjük hivatalában. Kelt mint fent.		
Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		
Bacsák Antal, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
<i>mi előttünk Csötörtök varos bíraio Előttem Posvancz Paly mp- Posvancz Istvan</i>		

\*\*\*

Anno 1760 die 15a Decembris nobilis dominus Ioannes Szabo inspector ecclesiolae Gombensis ad ecclesiam Csötörtökiensem spectantes rationes dedit de perceptis et erogatis.		
Percepit	46	
Erogavit	36	76
Igitur in cassa manent	10	19
Hinc absolvitur ab ultronea impetitione et simul confirmatur in suo officio. Signatum ut supra.		
Matthias Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulanus vice-archidiaconus mp.		
Coram iisdem ut supra.		
Anno et die ut supra censuratus est Andreas Martonyoki inspector Rudensium Bekiensium, qui praeter debita apud varios homines Bekienses, actu in paratis in cista ecclesiae habet	138	42
Hinc absolvitur et confirmatur in officio suo.		
COram iisdem ut supra.		
Anno 1761mi die 13ia Decembris ecclesiae Gombensis inspector nobilis Ioannes Szabó rationem dedit de erogatis et perceptis coram infrascriptis personis.		
Percepit	1	50
In cassa priori anno remanserunt	10	19
Faciunt simul	11	69
Erogavit in reparatione ecclesiae	11	30
Igitur in cassa manent		
Vidua eius contentavit totum		
Matthias Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulanus vice-archidiaconus mp.		

\*\*\*

1760 december 15-én nemes Szabo János úr, a gombai kistemplom inspektora számot adott a csötörtöki egyházat érintő bevételekről és kiadásokról.		
Bevételezett	46	
Kiadott	36	76
Tehát a pénztárban maradt	10	19
Így mentesül a további igények támasztása alól, egyszersmind megerősítjük hivatalában. Kelt mint fent.		
Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		
Ugyanazok előtt, mint fentebb.		
A fenti évben és napon elszámolt Martonyoki András rudai <sup>147</sup> és békei inspektor, akinél a különböző békei embereknél levő adósságokon kívül a ládában jelenleg készpénzben van:	138	42
Így mentesül ésmegerősített hivatalában.		
Ugyanazok előtt, mint fentebb.		
1761 december 13-án nemes Szabo János úr, a gombai kistemplom inspektora számot adott a bevételekről és kiadásokról az alulírott személyek előtt.		
Bevételezett	1	50
A pénztárban maradt az előző évből	10	19
Ez összesen kitesz	11	69
Kiadott a templom javításaira	11	30
Tehát a pénztárban maradt		
Özvegye kifizette az egészét.		
Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		

\*\*\*

<sup>147</sup> ?, Rudensis

Antonius Bacsák parochus oppidi Csötörtök mp.		
<i>Gorgyus Kálmány egyhasz attya mp.</i> <i>Posvancz Istvan Csötörtöki biro mp.</i>		
Anno 1761 et 2do die 23ia Decembris ecclesiae Csötörtökiensis inspector Georgius Kálmány coram infrascriptis censuratus de perceptis et erogatis modo consueto.		
Percepit	63	70
Erogavit	67	76
Igitur ex supra erogatis tenetur ecclesia eidem inspectori	4	
Matthias Mavics parochus oppidi Sancta Mariae Insulanus vice-archidiaconus mp.		
Antonius Bacsák parochus loci mp.		
<i>Posvancz Istvany Csotörtöki biro mp.</i>		
Inspector ecclesiae Bekensis Andreas Mocsonoki annis his currentibus, quia nihil expendit sed potius actu est in percipiendis hinc inde debitis, eam obrem censurari nequivit defacto, reservando ulterius.		
Coram iis, ut supra.		
Pro anno 1763io hoc anno 1764 arendam pro terris ecclesiae sine pecunia <sup>148</sup> Beke	5	25
Pro hoc anno 1764 pariter a Beke praeter duos hospites	6	75
Ab utroque anno remanent in debitis apud hospites fl	3	

\*\*\*

Bacsák Antal, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
<i>Gorgyus Kálmány egyhasz attya mp.</i> <i>Posvancz Istvan Csötörtöki biro mp.</i>		
1760 december 15-én Kálmány György, Csötörtök mezőváros egyházának inspektora az alulírott személyek előtt számadást tartott a csötörtöki egyház bevételeiről és kiadásairól a szokott módon.		
Bevételezett	63	70
Kiadott	67	76
A túlköltekezés miatt tehát az egyház adós az inspektornak	4	
Mavics Mátyás, Marienthal mezőváros plébánosa, alesperes sk.		
Bacsák Antal helyi plébános sk.		
<i>Posvancz Istvany Csotörtöki biro mp.</i>		
A békei templom utóbbi években hivatalban levő inspektora, Mocsonoki András, mivel semmi kiadása nem volt, hanem inkább éppen most szedi be innen-onnan az adósságokat, emiatt ténylegesen nem tudott számot adni, ezt későbbre fenntartva.		
Ugyanazok előtt, mint fent.		
1763-64-re földbér az egyház földjei után a békei pénz nélkül	5	25
Erre az 1764-es évre két gazdát leszámítva Békéről is	6	75
Mindkét évről maradt még a gazdáknál adósságként	3	

\*\*\*

<sup>148</sup> ?

Anno 1765 die 21 Ianuarii data sunt rationes per Georgium Kálmán curatorem ecclesiae Csötörtökiensis in praesentia dominorum officialium, et oppidi iudicum super proventibus intra duos annos, utpote 1763 et 1764 incassatis et erogatis (erat autem introitus fl 205 d 1, exitus autem 208 52 quod ipsum hisce recognosco, die et anno ut supra.		
Stephanus Barko plebanus Nagymagyariensis vicearchidiaconus insulanus mp.		
Coram nobis Antonio Bacsák parochi loci mp.		
Michaele Maszny bonorum excellentissimi domini comitis Georgii Apponyi inspector mp.		
Paulo Szalay ex parte excellentiae domini comitis Pauli Balassa <i>puta fore</i> <sup>149</sup> mp.		
Ioanne Késmárky inlyti comitatus Posoniensis iurassore mp.		
<i>Baráth András varos bíraja</i>		
Revisis rationibus etiam ecclesiae Gombensis dictis 2bus annis eiusdem curator Ioannes Dékan incassavit --- flo. Quibus tamen nihil expedit ergo manet in cassa. Ita testamur die et anno ut supra. Iidem qui supra mp.		

\*\*\*

1765 január 21-én Kálmán György, Csötörtök mezőváros egyházának inspektora a tisztartó urak és a mezőváros bírái előtt számadást tartott a csötörtöki egyház kétévi, úgymint 1763-64-es bevételeiről és kiadásairól (a bevétel pedig 205 ft 1 d, a kiadás 208 ft 52 d volt, amit jelen sorokkal tanúsítok a fenti évben és napon).		
Barko István nagymagyari plébános, marienthali alesperes sk.		
Előttünk: Bacsák Antal helyi plébános sk.		
Maszny Mihály, az excellenciás Apponyi György gróf úr jószágainak számadója sk		
Őxcellenciája Balassa Pál gróf úr részéről intézője, Szalay Pál sk.		
Késmárky János úr, híres Pozsony vármegye esküdtje sk.		
<i>Baráth András varos bíraja</i>		
Átnézve a gombai egyház számadásait is, az említett 2 évben Dékan János bevételezett --- ft-ot. Mivel ebből semmit sem költött, a pénztárban marad tehát Tanúsítjuk, hogy így volt, a fenti napon és évben. Ugyanazok, mint fent sk.		

\*\*\*

<sup>149</sup> ?

Anno 1766 die 4ta Februarii revisae sunt rationes ecclesiae Csötörtökiensis, compertumque est percepisse a prioribus datis rationibus, uti superius seriatim patet:		
Perceptio	37	2 ½
Erogasse ... Erogatio	37	29 ½
Hinc in cassa hic et nunc nihil remanet.		
Super quibus taliter redditis rationibus testamur. Die et anno ut supra.		
Stephanus Barko plebanus Nagymagyariensis vicearchidiaconus insulanus mp.		
Non absimiliter dicta die revisae etiam rationes ecclesiae Gombensis, quae a dato tempore rationi nihil percepit praeter tunc temporis remanentem sumam	24	80
Erogavit autem ut supra patet	8	66 ½
Consequenter manet in cassa	16	13 ½
Demum Bekensis quoque revisae cuius proventibus nihil anno priori accessit, consequenter habet paratae pecuniae in cassa <sup>150</sup>	155	
In debitis vide supra	87	52
Idem qui supra. Coram me Iosepho Cserháti parochi ... mp.		
Coram Paulo Szalay ex parte excellentissimi ac illustrissimi domini comitis Pauli Balassa provisore mp.		
Antonius Bacsák parochus loci mp.		
<i>Mi előttünk Ponvancz Györg város biraja eskütye Baráth András mp.</i>		

\*\*\*

<sup>150</sup> Három elmosódott szó

1766 február 4-én átnéztük a csötörtöki egyház számadásait, és úgy találtuk, hogy az előző dátumú számadáshoz képest bevételként mutatkozik, amint fentebb soronként látható:		
Bevételek	37	2 ½
Kiadott ... Kiadások	37	29 ½
Így a pénztárban itt és most semmi sem marad.		
Tanúsítjuk az ily módon elvégzett számadás hitelességét. A fenti napon és évben.		
Barko István nagymagyari plébános, marienthali alesperes sk.		
Ugyanígy a mondott napon átnéztük a gombai egyház számadásait; ez a megadott időponttól fogva semmit nem vételezett be az akkor megmaradó összeg felül.	24	80
Kiadásai pedig mint fent látható.	8	66 ½
Következésképpen a pénztárban marad	16	13 ½
Végül átnéztük a békei egyházét is, melyek jövedelmeihez az előző évben semmi nem adódott hozzá, következésképp a pénztárban készpénzben marad <sup>151</sup>	155	
Kintlevőségekben: lásd fent	87	52
Ugyanazok, mint fent. Előttem: Cserháti József [...] plébános sk.		
Excellenciás és méltóságos Balassa Pál gróf úr részéről intézője, Szalay Pál sk.		
Bacsák Antal helyi plébános sk.		
<i>Mi előttünk Ponvancz Györg város biraja eskütye Baráth András mp.</i>		

\*\*\*

<sup>151</sup> Három elmosódott szó



Anno 1767 die 3a Februarii revisae sunt rationes per nos infrascriptos ecclesiae oppidi Csötörtök, ductae per emeritum inspectorem Georgium Kálmán, compertumque a tempore ultimae censurae anno priori perceptionem erogationemque fuisse sequentem.		
Percepit videlicet	64	90
Erogavit in toto ut supra patet	58	35
Hinc itaque defalcata erogatione manet pro futuro in cassa	6	55
Anno et die iisdem revisis prioris anni rationibus ecclesiae desertae Bekensis per emeritum inspectorem Andream Mocsonaki datis, inventumque est.		
Percepisse ex debitis restitutis	60	
in censu ab agris	8	
Erogasseque nihil. Hinc si haec addantur summae remansae anni prioris, manet in cassa summa	223	2 ½
Restantia apud viduam Valocsianam	17	52
Anno et die memoratis datae sunt rationes ecclesiae Gombensis per curatorem Ioannem Dékan modo sequenti.		
Incassavit a datis rationibus ut supra	7	13
Erogavit ut aequae supra patet	3	13
Hinc si priori anno remansae adiciantur, manent pro futuro in cassa	20	
Quae omnia rite discussa sic se habere recognoscimus die et anno ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
<i>Mielőttünk Posvancz János város biraja Baráth András mp. öreg eskütt</i>		
Antonius Bacskák parochus Csötörtökiensis mp.		
<i>Posvancz Mihál mp. új egyház atya.</i>		

\*\*\*

1767 február 3-án alulírottak átnéztük Csötörtök mezőváros egyházának számadásait, melyeket Kálmán György emeritus inspektor tartott az előző év bevételeiről és kiadásairól a legutóbbi számbavétel idejétől fogva, s amely a következő volt.		
Bevételezett tudniillik	64	90
Kiadásai összesen mint fent látható	58	35
Ezért hát a kiadások levonásával a pénztárban marad a jövőre	6	55
Ugyanezen évben és napon átnézve az elhagyatott békei templom előző évi számadásait, melyeket az emeritus inspektor, Mocsonaki András készített, a következőt találtuk.		
A megadott tartozásokból bevételezett	60	
Földbérből a földek után	8	
Költetni pedig nem költött semmit. Így ha ezeket hozzáadjuk az előző év maradványösszegéhez, a pénztárban a következő összeg marad:	223	2 ½
Az özvegy Valocsainénál levő tartozás	17	52
Az említett évben és napon Dékan János egyházigazgató elkészítette a gombai egyház számadását a következőképpen.		
Bevételezett a fent keltezett számadás óta	7	13
Elköltött, amint szintén fent látható	3	13
Így ha hozzávesszük az előző év maradványösszegét, a pénztárban marad a jövőre	20	
Mindezeket szabályosan megtárgyalva tanúsítjuk, hogy ezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
<i>Mielőttünk Posvancz János város biraja Baráth András mp. öreg eskütt</i>		
Bacskák Antal, csötörtöki plébános sk.		
<i>Posvancz Mihál mp. új egyház atya.</i>		

\*\*\*

Anno 1768 die 29 Ianuarii datae sunt rationes ecclesiae Csötörtökiensis sub inspectoratu patri domino Ioannis Késmárky per curatorem eiusdem Andream Baráth, prout supra seriatim patet, de proventibus anni prioris 1767 modo sequenti. Notandum anno priori remansit in cassa ecclesiae summa	6	55
Percepit autem universim ab eo tempore	69	70
Erogavit autem ecclesia	59	14 ½
Hinc igitur dempta summa erogationis manet in cassa ecclesiae summa	17	10 ½
Anno eodem et die eadem revisis rationibus ecclesiae desertae Bekensis per Michaelem Posvancz datis compertum est modo sequenti		
NB. Priori anno habuit in cassa	223	2 ½
Incassavit a terris censum	8	25
Cum nihil erogasset, manet pro futuro ratiocinio summa	231	27 ½
Ecclesia Gombensis habuit anno priori	20	
Incassavit ab eo tempore	4	
Ergo pro futuro habet	24	
Quod haec omnia taliter se habeant, hisce in praesentia iudicis oppidi recognoscimus anno et die ut supra.		
Stephanus Bajko parochus Nagymagyariensis vicearchidiaconus mp.		
Antonius Bacsák parochus loci mp.		
Coram me Andrea Hollocsy iudice oppidi		

\*\*\*

1768 január 29-én, nemes Késmárky János úr inspektorátusa alatt elkészítette a csötörtöki egyház számadásait ugyanezen egyház gondnoka, Baráth András, amint ez fentebb soronként látható, az előző, 1767-ik év jövedelmeiről a következőképpen. Megjegyzendő, hogy az előző évben az egyház pénztárában megmaradt összeg:	6	55
Ettől az időponttól kezdve tehát összesen bevételezett	69	70
Az egyház kiadásai pedig	59	14 ½
Így hát, levonva a kiadások összegét, az egyház pénztárában maradó összeg	17	10 ½
Ugyanebben az évben és napon átnézve az elhagyott békei egyház számadásait, melyeket Posvancz Mihály készített, a következőt találtuk.		
NB. Az előző évben a pénztárban volt	223	2 ½
Bevételezett a földekről bérleti díjként	8	25
Mivel semmit sem költött, a jövőbeni számadásra megmaradó összeg	231	27 ½
A gombai egyháznak az előző évről volt	20	
Ettől az időponttól kezdve bevételezett	4	
A jövőre nézve tehát marad	24	
A város bírójának jelenlétében tanúsítjuk, hogy mindezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Bacsák Antal helyi plébános sk.		
Előttem: Hollocsy András, a város bírója.		

\*\*\*

Rationes pro anno 1768vo ecclesiae Csötörtökiensis datae sunt anno 1769 per Andream Barath curatorem ecclesiae sub inspectoratu domini Ioannis Késmárky tenore sequenti:	fl	d
Tempore ultimae rationis mansit in cassa	17	11
Perceptio.		
A tribus fundis inquilinorum census	15	
Ab uno agro census	20	
Ex marsupiali pecunia	30	25
Ex mulcta	3	40
Summa	85	76
Erogatio.		
Pro candelis universim	14	8 ½
Pro farina hostiarum		48
Pro liquoribus sacris una cum portitore		78 ½
Pro oleo ad lampadem	1	10
Pro thure	2	5
Pro lotione albarum vestium	1	74
Pro reparatione fenestrarum ecclesiae	2	60
Pro seris in portis templi	3	
Pro reparatione candelabrorum	1	35
Pro loris campanarum	1	30
Organifici dati sunt	33	
Tempore processionum et patrocinii ecclesiae	9	60
Summa	71	29
Qua erogatione a summa perceptionis subtracta, manent in cassa	14	47

\*\*\*

A csötörtöki egyház 1768-adik évről szóló számadása, melyet Baráth György templomgazda készített el 1769-ben, Késmárky János úr inspektorátusa alatt a következő tartalommal:	ft	d
A legutóbbi számadás idején a pénztárban maradt	17	11
Bevételek.		
A zsellérek három telke utáni földbér	15	
Földbér egy föld után	20	
Perselypénzből	30	25
Bírságokból	3	40
Összesen	85	76
Kiadások.		
Gyertyára mindösszesen	14	8 ½
Az ostyához való lisztért		48
A szent folyadékokért a küldönccel együtt		78 ½
Olajért a lámpához	1	10
Tömjénért	2	5
Az albák mosatásáért	1	74
A templom ablakainak javításáért	2	60
A templomkapuk zárjaiért	3	
A kandeláberek javításáért	1	35
A harangokhoz való szíjakért	1	30
Az orgonaeépítőnek kiadva	33	
A körmenetek és a templom védőszentjének ünnepe idején	9	60
Összesen	71	29
Amely kiadásokat a bevételek összegéből levonva a pénztárban marad	14	47

\*\*\*

Quod rationes praemissae, uti praemissum est discussae et ruminatae sic se habeant, quemadmodum praescriptum est, hisce recognoscimus. Signatum Csötörtök 5a Maii 1769.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus insulanus mp.		
Antonius Bacsák parochus Csötörtökiensis mp.		
Coram me Ioanne Késmárky incliti comitatus Poseniensis iurassore mp.		
Ecclesia Békensis habuit anno superiori	230	27 ½
Percepit autem nihil.		
Erogavit occasione datarum rationum	1	
Consequenter manent in summa	229	27 ½
Ecclesia Gombensis habuit anno priori in remanso	24	
Percepit ab inquilino census	4	50
Constituit summa	28	50
Erogavit		
Pro candelis	1	50
Occalione datarum rationum	1	
Facit	2	50
Erogatione a summa substracta manent pro futuro	26	
Haec omnia ita, quemadmodum prarmisimus, ita se habere praesentibus testamur anno die locove suprascriptis.		
lidem qui supra.		

\*\*\*

Jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy az előbbiek szerinti számadások, melyeket megvitattunk és átrágtunk, a leírtak szerint vannak. Kelt: Csötörtök 1769 május 5.		
Banko István nagymagyari plébános és marienthali alesperes sk.		
Bacsák Antal, csötörtöki plébános sk.		
Előttem: Késmárky János, híres Pozsony vármegye esküdtje sk.		
A békei egyháznak az előző évről volt:	230	27 ½
Bevétele pedig nem volt semmi.		
Elköltött a számadás alkalmával	1	
Következésképpen a fennmaradó összeg	229	27 ½
A gombai egyháznak az előző évről megmaradva volt	24	
A zsellértől földbérként befolyt	4	50
Ez összesen kitesz	28	50
Kiadott		
Gyertyákért	1	50
A számadás alkalmával elköltve	1	
Ami kitesz	2	50
Az összegből levonva a kiadásokat, a jövőre marad	26	
Tanúsítjuk, hogy mindezek úgy vannak, amint előbb leírtuk; a fent írt évben és napon.		
Ugyanazok, mint fent.		

\*\*\*

Anno 1770 die 20 Februarii providus Andreas Baráth curator ecclesiae oppidi Csötörtök de eiusdem proventibus anni prioris in praesentia oppidi iudicis et iuratorum rationes dedit tenore sequenti.	fl	d
Notandum tempore ultimo datarum rationum remanserat in cassa ecclesiae summa	14	4 ½
Perceptio nova		
Ex arenda agrorum duplicis seminaturae	50	
Ex censu inquilinorum ecclesiae	13	35
Accepit eclaesia mutuo ab eclaesia Bekensium facultate vicariali in scriptis remonstrata	150	
Ex marsupiali universim	39	16
Ex mulcta	1	85
Summa perceptionis	268	83
Erogatio		
Organifici pro labore novi organi soluti sunt	229	
Pro eiusdem intertentione et suorum adiunctorum	28	82 ½
Pro rebus ad organum necessariis uti asseribus, funibus et vectibus sevis	2	50
Pro cereis in toto	1	85
Pro oleo ad lampadem	1	43 ½
Pro turibulo novo et navicula, aspersione	4	20
Pro novo chrismate et portitorio farina hostiarum, et ture super lotionem lectilium altarorum lotionem	5	45
Summa erogationis	289	25
Quae summa erogationis si pendatur nulla remanentia pro futuro habetur, qui omnino eclaesia manet debitoris.		

\*\*\*

1770 február 20-án előrelátó Baráth György, a csötörtöki egyház gondnoka a mezőváros bírójának jelenlétében számot adott ugyanezen egyház bevételeiről és kiadásairól.	ft	d
Megjegyzendő, hogy a legutóbbi számadás idején az egyház pénztárában megmaradó összeg:	14	4 ½
Új bevételek		
A kétszer bevetett földek bérleti díjából	50	
Az egyház zsellérjeinek földbéréből	13	35
Az egyház a békeiek egyházától vikáriusi engedéllyel (melyet ide is beírtunk) kölcsönbe kapott	150	
A perselypénzből összesen	39	16
Bírságokból	1	85
A bevételek összege	268	83
Kiadások		
Az orgonaépítőnek az új orgonával való munkájáért kifizetve	229	
Az ő és segítőinek ellátásáért	28	82 ½
Az orgonához szükséges dolgokért, úgymint deszkák, kötelek és ... <sup>152</sup>	2	50
Viaszgyertyáért összesen	1	85
Olajért a lámpáshoz	1	43 ½
Új tömjénezőért, tömjéntartóért és szenteltvízhintóért	4	20
Új krizmáért és az ostyához való liszt hozójának; tömjénért; az oltárabroszok mosásáért	5	45
A kiadások összege	289	25
Ha e kiadások összegét levonjuk, semmi nem marad a jövőre, sőt, az egyház marad adós.		

\*\*\*

<sup>152</sup> ?, *vectibus sevis*

Quod hae rationes revisae et accurate discussa sic se habeant prout patet, praesentibus recognoscimus die et anno ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Antonius Bacsak parochus oppidi Csötörtök mp.		
Coram me <i>Hollocsy Andrias biro es az többiek előtt ugy mint Taizler Janos Valacsai Mihaly.</i>		
Ecclesia Bekensis.		
Anno 1770 die 20 Februarii datae sunt rationes de proventibus anno 1769 per curatorem eiusdem Michaelis Poscóvancz modo sequenti.	fl	d
NB. Anno priori tempore datarum rationum habuit ecclesia paratae pecuniae in cassa sumam	229	27 ½
Percepit autem ex censu agrorum	8	25
Summa percip. cum rem.	237	52 ½
Erogavit vero in cincturam caemeterii	1	25
Item mutuo dedit matri ecclesiae	150	
Summa erogationis	152	25
Quae erogatio una cum mutuo dato summa detracta remanet pro futuro ratiocinis incluso debito domini Kesmarky fl 30 et Posvanczii fl 18 remanet in quam summa	85	20 ½
Hic adnecto facultatem vicarialem de verbo ad verbum. Reverendissime domine in Christo frater! Contrarius non sum ut ex cassa filialis Bekensis ecclesiae pro reparatione Csötörtökiensis ecclesiae, ut ubi Bekensis ecclesiae ingruit has eidem [...] refundere teneatur. His [...] as aras [...] dominatio vestra. Tyrnaviae 8va Iulii 1769. Reverendus in Christo frater Ladislaus Bányai vicarius [...]		

\*\*\*

Mindezeket átnézve és gondosan megtárgyalva jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy ezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Bacsák Antal, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
Előttem: <i>Hollocsy Andrias biro es az többiek előtt ugy mint Taizler Janos Valacsai Mihaly.</i>		
A békei egyház.		
1770 február 20-án az egyházigazgató, Posvancz Mihály számadást készített az 1769-es évről a következőképpen.	ft	d
NB. A tavalyi évben, a számadás idején az egyház pénztárában készpénzben volt:	229	27 ½
Bevétel a földek bérleti díjából	8	25
A bevétel összege a maradványösszeggel együtt	237	52 ½
Kifizetés a temető kerítésére	1	25
Az anyaegyháznak kölcsönbe kiadva	150	
A kiadások összege	152	25
Amely kiadásokat a kölcsönbe adott összeggel együtt levonva a jövőbeni számadásra (beleértve Kesmarky úr 30 ft-os és Posvancz 18 ft-os tartozását) megmarad	85	20 ½
Itt csatolom szóról szóra a vikáriusi engedélyt. Krisztusban főtisztelendő testvérem! Nem vagyok ellene annak, hogy a békei filialegyház pénztárából a csötörtöki templom felújítására ideiglenesen kaphasson az utóbbi, de csak azzal a feltétellel, hogy amint erre a békai egyháznak szüksége lenne, a csötörtöki köteles neki [ <i>rögtön</i> ] visszatéríteni azt. Egyebekben [...] maradok uraságtok tisztelője. Nagyszombat, 1769 július 8. Krisztusban tisztelendő Bányai László fráter, vikárius [...]		

\*\*\*

Anno 1770 die 20ma Februarii datae sunt rationes ecclesiae Gombensis pro anno 1769 per curatorem eiusdem ecclesiae Ioannem Dekán modo sequenti.		
1mo anno priori in cassa remanserunt	26	
Percepit nil		
Erogavit pro duobus nigris casulis	10	
Ergo modo in cassa manent	16	
Inquilinus ecclesiae restabit	4	50
Praesentibus recognoscimus et testamur iidem qui supra		
Anno 1770 die 7 Lunii facta est inter comites patronos ecclesiae Csötörtökiensis excellentissimus Paulus Balassa excellentissimum Apponyi Georgium illustrissimum Ioannem Illésházy ac illustrissimum Daniel-Eszterháziánam resolutio pro reparando dictae ecclesiae sedis instante deinde iterum me parochio oppidi Csötörtök Caroli Clement illico missum est Szeredinum pro lignis, ac debitibus aliis dispositionibus sine mora factis inchoatus est labor intra hortos extra oppidum, qui cum omnibus necessariis ad novum tectum ascendit ad 1100 florenos id est unum mille centum, quae summa [...]ter provisiva difficulter me resolvi ad petendam ecclesiae reparationem, sed visa necessitate, et quid favore patronorum hanc parochiam accepi <sup>153</sup> , huic inmixtis primis illico mense administrationis mea tantum lapidem movere tandem tentavi.		
Carolus Clemens plebanus oppidi Csötörtök mp.		
Excellentissimus ac illustrissimus dominus comes Paulus Balassa de Gyarmath de de animae suae insigniter providere voluit aliquot ecclesiis, quarum aliquod ius habet testamentaliter legavit florenos 50. Ita etiam meae in Csötörtök; sed me semel apud ipsum existente meliori adhuc spiritu affectus dictis 50 adiecit alios; unde centum florenos dedit ecclesiae Csötörtökiensi anno 1771, et ne inanis pecunia in cassa ecclesiae esset, aut tandem male elocaretur existentibus apud ipsum pro tunc Paulo Szalaj dicti comitis provisore in Eberhárd et Ioanne Nagy inlyti comitatus Gömöriensis tabulae iudicariae assessore et Ladislao Tengerdi, excelsi Consilii Locumtenentialis Regii iurato notario urgente alioquin causae necessitate dedi petitam summam dicto domino Szalai cum 5 fl ita, ut chartam biancam porrexerit suo nomine et aliorum supra praefatorum dominorum subscriptis cum sigillis propriis appressis ita legaliter dein instructam chartam posui praesentibus Ioanne Posvantz ecclesiae parente et Valocsai Ioanne pro tempore iudice oppidi Michaele Valocsai <i>oreg esküttone</i> ad cassam ecclesiae die 12 Ianuarii anno 1771.		
Carolus Clemente plebanus oppidi Csötörtök mp.		

\*\*\*

<sup>153</sup> A szó vége megtoldva valamivel

1770 február 20-án a gombai egyház gondnoka, Dekán János számadást készített az 1769-es évről a következőképpen.		
1. Megmaradt előző évben a pénztárban	26	
Bevételezett: semmit		
Elköltött két fekete miseruhára	10	
Most tehát a pénztárban maradt	16	
Az egyház zsellérje visszatért	4	50
Jelen sorainkkal nyilatkozunk és tanúskodunk: ugyanazok, mint fent.		
1770 június 7-én a csötörtöki egyház patrónus gróf urai, excellenciás Balassa Pál, excellenciás Apponyi György, méltóságos Illésházy János és méltóságos Eszterházy Dánielné között megszületett az elhatározás, hogy megjavíttatják az említett templom tetőzetét. Miután én, Csötörtök mezőváros plébánosa, Clement Károly ismét sürgettem őket, tüstént elküldtettem Szeredre faanyagért, és késelem nélkül kiadva az egyéb szükséges rendelkezéseket, megkezdődött a munka a városon kívüli kertekben. Az új tetőhöz szükséges minden költség eléri az 1100 azaz ezeregyszáz forintot, amely összeget [...] nehezen teremtettem elő a templom felújítása számára, de látva a szükségét, és mivel a patrónusok kegyéből kaptam meg <sup>154</sup> ezt a plébániát, ezek miatt igazgatásom legelső hónapjában megpróbáltam minden követ megmozgatni.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
Az excellenciás és nagyméltóságú Gyarmathi Balassa Pál gróf úr, gondoskodni akarva lelki üdvéről, az egyházakra, melyekben bármi kegyúri joga volt, végrendeletileg 50 forintot hagyott. Így tett az enyémmel is, Csötörtökön; ám amikor egyszer nála voltam, még jóindulatúbban megtoldotta az említett 50 forintot másik ötvennek. Így hát 1771-ben száz forintot adományozott a csötörtöki egyháznak; és nehogy ez a pénz az egyház pénztárában kihasználatlanul heverjen, vagy végül rossz feltételek mellett legyen kamatra kihelyezve: mivel ezt sürgették az akkor nála levők, Szalaj Pál, a gróf eberhárdi intézője, Nagy János, híres Gömör vármegye táblabírói esküdtje és Tengerdi László, a magas Királyi Helytartótanács jegyzője, és egyébként is sürgetett a szükség, így a kért összeget kaidtam Szalai úrnak 5% kamatra úgy, hogy saját nevével és a fentiekével aláírt, rányomott pecsétükkel megerősített szabályos biankót adott, melyet letétbe helyeztem Posvantz János egyházatya, Valocsai János akkori mezővárosi bírósági és Valocsai Mihály <i>oreg eskütt</i> jelenlétében az egyház pénztárába, 1771 január 12-én.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		

<sup>154</sup> A kéziratban e szó vége megtoldva valamivel

Anno 1771 die 6a Februarii datae sunt rationes ecclesiae Csötörtökiensis per Ioannem Posvantz eius ecclesiae curatorem, de proventibus anni praeteriti tenore sequenti:		
Notandum. Tempore rationum ultimo datarum fuerat remanentia nulla.	fl	d
Perceptio.		
Iam autem perceptit ab inquilinis titulo census	15	
Arendam ab agris hoc anno nihil, nam anticipate, prout ex rationibus ultimis patet, solverunt		
Ex piis legatis perceptit	1	15
Ex marsupiali usque ad hunc diem universim	34	10 ½
Ex multis variis	5	73 ½
Summa	55	99
Erogatio:		
In candelas et oleum universim expendit	32	19 ½
Pro pixide sacrorum liquorum, ampularum et vitro lampadis, etc.	4	14 ½
Pro porta caemeterii	6	80
Tempore processionis Thallensis sumptus in varios	6	8 ½
Pro lotionibus vestium ecclesiae		43 ½
Summa	49	66
Qua erogatione ex summa perceptionis desumpta, manet pro futuro ratiocinio in cassa ecclesiae summa	6	33
Quae omnia sic habere recognoscimus die et anno ut supra.		
Coram me Andrea Gaspár provisoro Gombensi mp.		
Stephanus Banko plebanus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Coram me Paulo Szalaj provisoro Eberhatensis mp.		
Carolus Clement plebanus oppidi Csötörtök mp.		
Praesente etiam me Andrea Takács, frumentario excellentissimi comitis Apponyi mp.		
Iosepho Hrabovszky plebanus Nagy Pakensis mp.		

\*\*\*

1771 február 6-án Posvantz János, a csötörtöki egyház gondnoka elkészítette az előző év jövedelmeinek számadását a következő tartalommal:		
Megjegyzés. A legutóbbi számadások idején nem volt maradványösszeg.	ft	d
Bevételek.		
A zsellérektől pedig földbér címén beszedett	15	
Ez évben a földek után bérleti díjból semmit, ám megelőlegezve, amint ez a legutóbbi számadásból kiderül, befizettek		
Kegyes hagyatékokból bevételezett	1	15
Perselypénzből e napig összesen	34	10 ½
Különböző bírságokból	5	73 ½
Összesen	55	99
Kiadások:		
Gyertyákra és olajra mindösszesen elköltött	32	19 ½
A szent folyadékok és az ampullák tárolódobozkájára, lámpaüvegre stb.	4	14 ½
A temető kapujára	6	80
A máriatáli körmenet idején különböző kiadásokra	6	8 ½
A templomi öltözékek mosásáért		43 ½
Összesen	49	66
E kiadásokat levonva a bevételek összegéből, a jöendőbeli elszámolásra az egyház pénztárában maradó összeg	6	33
Tanúsítjuk, hogy mindezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Előttem: Gaspár András gombai intéző sk.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Előttem: Szalaj Pál eberhardi intéző sk.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
Jelen voltam én is, Takács András, az excellenciás Apponyi gróf úr kasznárja sk.		
Hrabovszky József, nagypakai plébános sk.		

\*\*\*



Anno 1771 die 6 Martii facta investigatione proventus ecclesiae Gombensis anni 1770 ex producta connotatione eiusdem ecclesiae curatoris egregii Ioannis Dekán confeci extractum variorum modo sequenti cum annis prioribus mera confusio fuit.		
NB. Tempore ultimum datarum rationum fuerat remansa prout tabella idealis demonstrat fl	20	50
Accrevit huius summae ex arendis et restitutis debitis consequenter pro perceptione positus	10	14
Summa itaque cum remansa	30	64
Errogavi 1770 pro sera portae templi		50
Quae erogatio si desumatur ex summa perceptionum manet in cassa ecclesiae summa parata	30	14
Stephanus Banko plebanus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Anno 1772 die 18 Februarii datae sunt rationes ecclesiae Csötörtökiensis de proventibus anni praeteriti per Ioannem Posvancz inspectorem eiusdem modo sequenti.		
NB. Tempore ultimo datarum rationum remanserat in cassa ecclesiae	6	33
Perceptio.		
A tribus domibus titulo arendae	15	
A capitali fl 100 a domino Salaj	5	
ex mulctis	3	5
Pro quibusdam tegulis distractis	4	20
ex marsupiali	22	62
Summa perceptionis	56	65
Errogatio.		
Tempore datarum rationum	1	78 ½
Pro sacris liquoribus et portitorio		
Latus	1	78 ½

\*\*\*

1771 március 6-án elkészült a gombai egyház 1770-es jövedelmeinek kimutatása ugyanezen egyház gondnoka, vitézlő Dekán János kimutatásai alapján; magam készítettem el különböző kivonatok segítségével, mivel az előző években nagy volt a kavardás.		
NB. A legutóbbi számadások idején megmaradt összeg, amint a táblázatos ábra mutatja	20	50
Ez az összeg gyarapodott a bérleti díjakból és megadott tartozásokból, következésképp a bevételekhez beirandó	10	14
Az összeg tehát a maradványösszeggel együtt	30	64
1770-ben kiadtam a templomkapu zárjára		50
Ha ezt a kiadást levonjuk a bevételek összegéből, készpénzben az egyház pénztárában marad	30	14
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
1772 február 18-án Posvancz János, a csötörtöki egyház gondnoka elkészítette az előző év jövedelmeinek számadását a következőképpen.		
NB. A legutóbbi számadás idején az egyház pénztárában megmaradt:	6	33
Bevételek.		
Három ház után bérleti díj címén	15	
100 ft tőkeösszeg után Salaj úrtól	5	
bírságokból	3	5
Némely eladott tégláért	4	20
perselypénzből	22	62
A bevételek összege	56	65
Kiadások.		
A számadás alkalmával elköltve	1	78 ½
Szent folyadékokért és a küldöncnek		
Átvitel	1	78 ½

\*\*\*

Latus translatum	1	78 ½
Pro oleo ad lampadem	2	50
lotione albae supellectilis		41 ½
rituali	1	50
matricula nova	5	41 ½
quadrato	2	
murariis ad reparationem pavimenti		75
calce ad id necessaria		93 ½
reparatione fenestrarum ecclesiae	2	
2 urceolis et una amphora		25
thure		90
farina ad hostias		60
18 pondo cerearum	15	30
occasione processionis thallensis	3	60
lista exemplaris ad aram privilegiam		35
Summa erogationis	38	30
Qua erogatione ex summa totalis perceptionis subtracta manet in cassa ecclesiae parata pecunia	18	35
Quod praesentes rationes per nos accuratae revisae sic se habeant uti seriatim patet hisce recognoscimus anno et die ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement plebanus oppidi Csötörtök mp.		
Anno 1772 18a Februarii dedit rationes de proventibus ecclesiae anno priori administratis eiusdem oeconomus Ioannes Dékán tenore praesenti:		
Notandum tempore ultimo datarum rationum remanserant in cassa ecclesiae	30	414 <sup>155</sup>
Perceptio		
Ab agris ecclesiae titulo census	6	50
Latus	36	64

\*\*\*

<sup>155</sup> Így!

Áthozat	1	78 ½
Olajért a lámpához	2	50
a fehér ruhák mosásáért		41 ½
egy szertartáskönyvéért	1	50
új anyakönyvéért	5	41 ½
egy birétumért	2	
a kőműveseknek a kövezet javításáért		75
az ehhez szükséges mészéért		93 ½
a templom ablakainak javításáért	2	
2 kancsócskáért és egy ampulláért		25
tömjénéért		90
ostyához való lisztért		60
18 font viaszgyertyáért	15	30
a máriatáli körmenet alkalmával	3	60
képkeret a kiváltságos oltár tanúsítványához		35
A kiadások összege	38	30
Amely kiadásokat a bevételek összegéből levonva a pénztárban marad	18	35
Mindezeket átnézve és gondosan megtárgyalva jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy ezek a fenti sorokban leírt módon vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
1772 február 18-án az egyház gondnoka, Dékán János számadást készített az előző évről a következőképpen.		
A legutóbbi számadás idején az egyház pénztárában megmaradt:	30	414 <sup>156</sup>
Bevételek		
Az egyház földjei után földbér címén	6	50
Átvitel	36	64

\*\*\*

<sup>156</sup> Így!

Latus translatum	36	64
ex mulctis	1	
ex restitutis debitis	2	21
interusurium a florenis 12 pro cento tempore		50
Summa perceptionis cum remansa	40	35
erogatio nulla est, quo manet summa.		
Praesentes rationes accurate revisas esse recognoscimus die et anno ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement qui supra.		
Coram me Andrea Takács frumentario ex parte excellentissimi comitis Apponyi mp.		
Anno 1772 die ut supra datae sunt rationes ecclesiae desertae Békensis per eiusdem aconomum Michaellem Posvantz.		
Notandum anno priori remansi cum restantiis florenorum quadraginta septem et denariorum 57, effecerat insimul	94	27
Percepit anno elapso debitum a Michaelle Posvantz	9	
item accessit aliquod pium oblatum		18
Qua summa cum nihil erogaverit ecclesia manet pro futuro ratiocinio.		
Ita testamur die et anno ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement plebanus		
Coram me Andrea Takács frumentario excellentissimi comitis Apponyi mp.		

\*\*\*

Áthozat	36	64
bírságokból	1	
megadott adósságokból	2	21
12 forint kamatai		50
A bevételek összege a maradványösszeggel együtt	40	35
kiadások nincsenek, az összeg tehát ugyanaz marad.		
A fenti számadásokat gondosan átnézve tanúsítjuk, hogy ezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clement Károly mint fent.		
Jelen voltam az excellenciás Apponyi gróf úr úr részéről: Takács András kasznár sk.		
1772-ben a fenti napon az elhagyott békei egyház számadásait elkészítette ugyanezen egyház számvivője, Posvancz Mihály.		
Megjegyzendő, hogy az előző évről a kintlevőségekkel együtt negyvenhét forint és 57 dénár maradt meg, ami összesen kitesz	94	27
Befolyt az elmúlt évben Posvantz Mihály adóssága	9	
továbbá ehhez hozzájött egy kegyes felajánlás		18
Mivel semmit sem költött, a jövőbeni számadásra megmaradó összeg		
Tanúsítjuk, hogy így volt, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clemens Károly plébános		
Jelen voltam: Takács András, az excellenciás Apponyi gróf úr kasznárja sk.		

\*\*\*

Anno 1773o die 11 Februarii datae sunt rationes ecclesiae Csötörtökienis per Ioannem Posvantz eiusdem ecclesiae curatorem de proventibus anni praeteriti tenore sequentis.	fl	d
Perceptio.		
De bonis immobilibus habet ecclesia 12 iugera praeterea 3 domos		
habet apud dominum Szalaj provisorem in Eberhárd capitale florenorum	100	
iam vero percepit ex bonis immobilibus seu a iugeribus	30	
et a domibus	15	
per capitale ceu interesse	5	
ex piis legatis nihil		
medio marsupii in ecclesia soliti	37	33
a pulsu campanarum nihil		
crypta aequae nihil		
multis similiter		
denique remansa anni prioris fuit	18	35
et est summa perceptionis cum remansa	105	68
Erogatio.		
Erogavit in culturam bonorum immobilium nihil.		
Candelas et oleum et quidem		
23 librae candelarum	19	55
oleum	3	80
thus	1	35
farinam pro hostiis		30
gossypium		15
sacris liquoribus		25 <sup>157</sup>
Lotionem supellectilis		58
reparationem et procuracionem supellectilis		
pro ministris ad aram vestes procurando		70
refectione missalis unius		40
procuracione unius novae casulae	55	75 1x
novi protocolli	1	70
asserem supra gradus ante aram maiorem	3	

\*\*\*

<sup>157</sup> Mintha „25.25” látszana a dénár-rovatban.

1773 február 11-én Posvantz János, a csötörtöki egyház gondnoka elkészítette az előző év jövedelmeinek számadását a következő tartalommal:	ft	d
Bevételek.		
Ingatlanokból: az egyháznak van 12 holdja azonkívül 3 háza		
Szalaj éberhardi intéző úrnál kintlevő tőkepénz	100	
az ingatlanokból avagy a holdakból pedig befolyt	30	
a házak után pedig	15	
a tőkepénzből mint kamat	5	
kegyes hagyatékokból semmi		
a templomban bedobott perselypénzből	37	33
harangozásért semmi		
kriptáért szintén semmi		
bírságokból hasonlóképp		
végül pedig az előző év maradványösszege	18	35
a bevételek összege a maradványösszeggel együtt így	105	68
Kiadások.		
Az ingatlan javak megművelésére nem költött semmit.		
Gyertyákra és olajra, és pedig		
23 font gyertyáért	19	55
olajra	3	80
tömjénre	1	35
ostyához való lisztre		30
gyapotra		15
szent folyadékokra		25 <sup>158</sup>
A ruhák mosásáért		58
Ruhák javítása és beszerzése		
az oltárnál szolgálók öltözetével ellátására		70
egy misakönyv javítására		40
egy új miseruha beszerzésére	55	75 1x
egy új iktatókönyvre	1	70
deszkára a főoltár előtti lépcsőhöz	3	

\*\*\*

<sup>158</sup> Mintha „25.25” látszana a dénár-rovatban.

	fl	d
In structuram et reparationem fabricae v <sup>159</sup> turris ideo		
fabris lignariis pro <sup>160</sup> gradibus ante aram	2	85
ferrario	2	35
vitario uti et reparationem sedium in ecclesia fenestrarumque	3	80
fune ad campanam		50
conventionem servitorum		
et quidem domino vicearchidiacono tempore datarum rationum	1	
domino parochio occasione Tallensis processionis	1	50
eiusdem occasione ludimagistro		70
aedituo		25
in festo Sancti Iacobi ad domum iudicis pro potu	3	
ferenti sacros liquores Tyrnavia		50
Summa erogationis factae per annum	105	68
remansa pro anno sequenti est nulla.		
Quae omnia sic se habere recognoscimus die et anno ut supra.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement plebanus oppidi Csötörtök mp.		
Coram me Andrea Takács frumentario ex parte excellentissimi comitis Apponyi mp.		
Város bírása Valotsaj János mp.		

\*\*\*

<sup>159</sup> ?

<sup>160</sup> A dőlttel szedett rész más kéz írása

	ft	d
A torony ...-ének és javítására és ácsolására		
az ácsoknak <sup>161</sup> az oltár előtti lépcsőért	2	85
a dízműkovácsnak	2	35
az üvegesnek a templomban a székek és az ablakok javításáért	3	80
kötélért a haranghoz		50
a segédek szerződéses bére,		
illetve az alesperes úrnak a számadás alkalmával	1	
A máriatáli plébános úrnak a körmenet idején	1	50
ugyanez alkalommal a tanítónak		70
a sekrestyésnek		25
Szent Jakab ünnepén a bíró házában italra	3	
a szent folyadékokat Nagyszombatból meghozónak		50
Az éves kiadások összege	105	68
a következő évre nincs maradványösszeg.		
Tanúsítjuk, hogy mindezek így vannak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
Jelen voltam az excellenciás Apponyi gróf úr úr részéről: Takács András kasznár sk.		
Város bírása Valotsaj János sk.		

\*\*\*

<sup>161</sup> A dőlttel szedett rész más kéz írása

	fl	d
Anno supradicto nempe 1773o revisis rationibus et approbatis ecclesiae in Csötörtök existentis transitum est ad ratiocinium quod sequenti ratione de proventibus ecclesiae Gombensis factum est et quidem curatore Ioanne Dékán.		
Perceptio		
Bona immobilia		
habet iugera 9 capacia 33 metretarum Posoniensium		
capitale non habet		
percepit ex bonis immobilibus	18	25
alia perceptio erant pia legata, seu	6	95
iam vero ultra nihil percepit.		
remansa anni prioris fuit	40	35
erogatio fuit nulla et summa tota manet in cassa pro anno sequenti.		
Quae aequae ita se habere ut superiora recognoscimus die et anno ut supra.		
In cista Békensi manet pro ano 1774 floreni 103 cum denariis 45; quia nihil percepit et nihil expendit ut videre potest anno 1772.		
Stephanus Banko plebanus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement plebanus loci mp.		

\*\*\*

	ft	d
A fenti, tudniillik 1773-ik évben, átnézve és jóváhagyva a csötörtöki templom számadásait, áttérünk a következőre, amelyet a gombai egyházzól készített az egyházigazgató, Dékán János.		
Bevételek		
Ingatlan javak		
9 holdja van, melynek hozama 33 pozsonyi mérő		
tőkéje nincsen		
az ingatlanokból befolyt	18	25
további bevétel kegyes hagyatékából, úgymint	6	95
Ezekon kívül pedig semmi bevétele nem volt.		
az előző év maradványösszege	40	35
kiadása nem volt, így a pénztárban marad a következő évre a teljes összeg.		
Tanúsítjuk, hogy mindezek szintén így vannak, a fenti napon és évben.		
A békei egyház pénzesládájában 1774-re maradt: 103 ft és 45 dénár, mivel semmi bevétele és semmi kiadása nem volt, amint ez látható az 1772-ik évnél.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clemens Károly, helyi plébános sk.		

\*\*\*

Anno 1774o die 24a Februarii datae sunt rationes de proventibus ecclesiae Csötörtökensis de anno 1773 per Ioannem Posvancz ecclesiae curatorem prout sequitur.	fl	d
NB. A praecedenti ratiocinio nihil remansit in cassa.		
Perceptio nova		
Ex censu domorum 3	15	
Ex capitalis florenorum 100 censu	5	
Ex marsupiali	28	42
Ex mulctis	6	
Summa perceptionis	54	42
Erogatio		
Pro cereis	23	41
Pro oleo ad lampadem	1	20
Pro sacris liquoribus		28
Farina hostiarum		60
Lotione albae supellectilis		47
Portitori sacrorum liquorum dati sunt		50
Occasione processiois Tallensis domino parochi	1	50
Eadem occasione ludirectori		75
aedituis		50
vexilliferis	1	
Occasione datarum rationum admodum reverendo domino vice archidiacono	1	
Pro charta scedularum Paschalium		1
In reparationem duarum fenestrarum	2	
Debitum quo cordigeris tenebatur, depuratum est	7	90
Summa erogationis	41	16
Qua erogatione a summa totalis perceptionis subtracta manent in cassa	13	26
Rationes has a nobis accurate revisas rite datas esse recognoscimus die et anno ut supra.		
Stephanus Banko plebanus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement oppidi Csötörtök parochus mp.		
Coram me Andrea Takács mp.		
Iosephus Csaplár parochus Illésházyensis mp.		

\*\*\*

1774 február 24-én Posvantz János, a csötörtöki egyház gondnoka elkészítette az 1773-as év jövedelmeinek számadását, amint következik.	ft	d
NB. Az előző számadásból nincs maradványösszeg a pénztárban.		
Új bevételek		
Földbérből 3 ház után	15	
100 ft tőkeösszeg után	5	
Perselypénzből	28	42
Bírságokból	6	
A bevételek összege	54	42
Kiadások		
Viaszgyertyáért	23	41
Olajért a lámpához	1	20
Szent folyadékokért		28
Az ostyához való lisztért		60
A fehér ruhák mosásáért		47
A szent folyadékokat meghozó küldöncnek adtunk		50
A máriatáli körmenet alkalmával a plébános úrnak	1	50
Ez alkalommal a tanítónak		75
a sekrestyéseknek		50
a zászlóvivőknek	1	
A számadás alkalmával az igen tisztelendő alesperes úrnak	1	
A húsvéti cédulák papírjáért		1
Két ablak javításáért	2	
Kifizettük a tartozást, mellyel a Jézus Szíve társaságnak tartoztunk	7	90
A kiadások összege	41	16
Amely kiadásokat a bevételek teljes összegéből levonva a pénztárban marad	13	26
A fenti számadásokat gondosan átnézve tanúsítjuk, hogy ezek szabályosak, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clement Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk		
Jelen voltam: Takács András sk.		
Csaplár József illésházi plébános sk.		

\*\*\*

Rationes ecclesiae Gombensis datae sunt de anno 1773o per Ioannem Dékány curatorem eiusdem ecclesiae prout sequitur anno 1774o 24a Februarii.	fl	d
NB. Anno priori remanserant in cassa	65	55
Percepit autem unice ab agris census	13	50
Summa perceptionis cum remansa	79	5
Erogatio nulla est proinde manet tota summa.		
Ecclesiae desertae Békensis datae sunt per Michaelem Posvancz ve <sup>162</sup> anno 1773o die et anno ut prius prout sequitur.		
NB. Anno priori remanserant in cassa	103	45
Percepit autem denuo ab agris titulo census	9	
Summa perceptionis C. R. <sup>163</sup>	112	45
Erogatio		
Empta est quercus pro campanili	8	60
Pro custode sylvae et advectione		53 ½
Qua erogatione deducta manent in cassa	103	31 ½
Rationes has utriusque ecclesiae accurate a nobis revisas rite datas esse recognoscimus die et anno ut altius.		
Stephanus Banko plebanus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus Insulanus mp.		
Iosephus Csaplár parochus Illésházyensis mp.		

\*\*\*

<sup>162</sup> ?

<sup>163</sup> ?

1774 február 24-én a gombai egyház gondnoka, Dékán János számadást készített az 1773-as évről a következőképpen.	ft	d
NB. A pénztárban maradt az előző évben	65	55
Bevétele pedig csak a földek utáni adó volt	13	50
A bevételek összege a maradványösszeggel együtt	79	5
Kiadása nem volt, így megmarad a teljes összeg.		
Az üresen álló békei egyház számadásait Posvancz Mihály készítette el az 1773-ik évre a fenti napon és évben, a következőképpen.		
NB. A pénztárban maradt az előző évben	103	45
Bevétele pedig ismét a földek után, földbér címén:	9	
A bevételek összege <sup>164</sup>	112	45
Kiadások		
Tölgyfaanyagért a harangtoronyhoz	8	60
A szállításért és az erdőőrnek		53 ½
E kiadást levonva pénztárban marad	103	31 ½
Mindkét egyház fenti számadásait gondosan átnézve tanúsítjuk, hogy ezek szabályosak, a fentebbi napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és marienthali alesperes sk.		
Csaplár József illésházi plébános sk.		

\*\*\*

<sup>164</sup> Utána feloldatlan rövidítés: C. R.



Anno 1775 die 2a Martii providus Ioannes Posvancz curator ecclesiae opidi Csötörtökiensis dedit rationes de proventibus eiusdem ecclesiae anno evoluto proxima 1774 perceptis et erogatis tenore sequenti	fl	d
Notandum anno priori occasione datarum rationum remansit in cassa summa	13	26
Perceptio nova,		
ab inquilinis 3 titulo census percepti	15	
ab agris ecclesiae universim	36	
a capitali florenorum 100 apud perillustrem dominum Paulum Szalai provisorem comitis Balassa in Eberhard haerente	5	
ex mulctis	2	
ex marsupiali usque ad hanc diem (NB in futurum a 1a Ianuarii usque ad ultimam Decembris notetur) percepit in toto	40	
Summa perceptionis	111	26
Erogatio		
Pro cereis universim pondus 27 ½ a d 90 facit	25	20
oleo olivarum ad lampadem	2	65
sacris liquoribus una cum portitorio		78
farina hostiarum		39
thure d 50 item lotione supellectilis 61 ½ d	1	17 ½
reparatione fenestrarum ecclesiae		85
occasione datarum rationum	1	
dealbatione ecclesiae	25	27
tempore patrocinii 3 fl 21 ½ et processiois Thallensis	6	96
gossipio		52
Summa erogationis	64	76

\*\*\*

1775 március 2-án providus Posvantz János, a csötörtöki egyház gondnoka elkészítette a most eltelt 1774-es év jövedelmeinek és kiadásainak számadását, amint következik.	ft	d
Megjegyzendő, hogy az előző évben az egyház pénztárában megmaradt összeg:	13	26
Új bevételek,		
a 3 zsellértől beszedve földbér címén	15	
az egyház földjei után mindösszesen	36	
A Balassa gróf úr eberhardi intézőjénél, nemes Szalai Pál úrnál kint levő 100 forint után	5	
bírságokból	2	
perselypénzből a mai napig (megjegyzendő, hogy ezt a jövőben január 1-jétől december utolsó napjáig fogjuk feljegyezni) összesen befolyt	40	
A bevételek összege	111	26
Kiadások		
27 ½ font viaszgyertyáért à 90 dénár, ami kitesz	25	20
olívaolajért a lámpába	2	65
szent folyadékokra a küldönccel együtt		78
az ostyához való lisztért		39
50 font tömjénért, továbbá 61 ½ dénár a ruhák mosásáért	1	17 ½
a templom ablakainak javításáért		85
a számadás alkalmával elköltve	1	
a templom kimeszeléséért	25	27
a védőszent ünnepének idején 3 ft 21 ½ és a máriatáli körmeneten	6	96
pamutért		52
A kiadások összege	64	76

\*\*\*

qua erogatione ex summa perceptionis subtracta manet pro futuris rationibus in cassa ecclesiae parati aeris	46	56
Quod hae rationes per praefatum ecclesiae curatorem rite datae sint praesentibus recognoscimus.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement parochus mp.		
Coram me Andrea Takács frumentario ex parte excellentissimi comitis Apponyi mp.		
<i>Iro Jakab Város birai mp. öregy esküt Valocsa János mp.</i>		
Similiter anno et die ad supra data sunt rationes Michaellem Posvanzt de proventibus desertae ecclesiae Békensis anni 1774 modo sequenti.		
NB. Anno priori remanserat in cassa	103	31 ½
Perceptio nulla.		
Erogatio sequens.		
In perfectionem campanilis (pro quo empti erant quercus iam priori anno soluti qui sunt uti patet cum vectura et bibali 9 fl 13 ½) erogati hoc anno	4	34 ½
Qua erogatione subtracta manet in cassa	98	97
Has rationes rite datas esse hisce recognoscimus die 2a Martii anno 1775.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement mp.		
Coram me Andrea Takács mp.		
In cista sunt aeris parati 62 fl 90 d anno et die ut supra.		

\*\*\*

amely kiadásokat a bevételek összegéből levonva az egyház pénztárában marad készpénzben a következő elszámolásra	46	56
Jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy jelen, az egyház gondnoka által elkészített számadás rendben van.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clement Károly plébános sk.		
Jelen voltam az excellenciás Apponyi gróf úr úr részéről: Takács András kasznár sk.		
<i>Iro Jakab Város birai mp. öregy esküt Valocsa János mp.</i>		
Szintén a fenti évben és napon Posvanzt Mihály elkészítette az elhagyatott békei egyház 1774-es jövedelmeinek számadását a következőképpen.		
NB. A pénztárban maradt az előző évben	103	31 ½
Bevétel nem volt.		
A kiadások a következők.		
A harangtorony befejezésére (amelyhez az előző évben már kifizetett tölgyfát vettük, amint látható, szállítással és borralvalóval együtt 9 ft 13½) ez évben kiadtunk	4	34 ½
E kiadást levonva a pénztárban marad	98	97
Jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy e számadások rendben vannak. 1775 március 2.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clement Károly sk.		
Jelen voltam: Takács András sk.		
A pénzesdobozban készpénzben található: 62 ft 90 dénár a fenti évben és napon.		

\*\*\*

NB. Post rationes a Michaele Posvantz acceptas et ut videt connotatas subsignatasque aperta est cista ecclesiae Békensis in eaque parati aeris reperti sunt 62 fl 90 seu sexaginta duo floreni et nonaginta denarii. Ut [...] quae vere est Békensis pecunia, ea partim in cista est partim apud alios extra cistam sed ad hanc spectant quoque intus esset nepme: qui in cista sunt	62	90
apud Carolum Clement parochum	17	51
Ioannis Késmárki relictam viduam in Kis-Magyar ecclesiam Csötörtökiensem	30	
quare pecunia ecclesia Békensis reipsa constat ex	150	
Ecclesiae Gombensis	260	41
Anno ut supra 1775 acceptae sunt rationes de ecclesiae Gombensis pecuniis sequenti modo.		
Proventus.		
Ab inquilino parochi pro agris ecclesiae accepti sunt alii non erant.	5	50
Erogatio.		
Nulla fuit.		
Igitur sunt in cista cum prioris anni remansa	84	55
Carolus Clement parochus in Csötörtök mp.		

\*\*\*

NB. Miután Posvantz Mihály számadását elfogadtuk és mint látható, ellenjegyeztük és aláírtuk, kinyitottuk az egyház pénzesdobozát, amelyben készpénzben 62 ft 90 dénárt avagy hatvankét forintot és kilencven dénárt találtunk. Hogy [...] ez valóban a békei egyház pénze; és részben a pénzesdobozban, részben azon kívül, de a benne levőhöz tartozik; tudniillik a ládában van	62	90
Clement Károly plébánosnál van	17	51
Késmárk János özvegyénél Kis-Magyarban a csötörtöki egyháznál	30	
Ezért a békei egyház pénze ténylegesen mindösszesen	150	
A gombai egyház	260	41
1775-ben a fenti napon elfogadtuk a gombai egyház pénzéről készült számadást a következőképpen.		
Bevételek		
A plébános zsellérjétől az egyház földjeiért befizetve	5	50
Egyéb nem volt.		
Kiadások.		
Nem volt semmi.		
A pénzesládában tehát az előző év maradványösszegével együtt most van	84	55
Clement Károly csötörtöki plébános sk.		

\*\*\*

Anno 1776 datae sunt de proventibus et expensis ecclesiae in Csötörtök oppido per Ioannem Posvantz parentem ecclesiae dictae et hospitem dicti oppidi sequenti ratione.	fl	d
Proventus per annum 1775tum.		
a domibus tribus ecclesiae	15	
ab 8 iugeribus agrorum ecclesiae	36	
tanquam interusurium capitalis 100 fl existentis apud dominum Paulum Szalaj provisorem in Eberhard	5	
Mulcta	1	75
Marsupiale	33	84 ½
Summa perceptionis	91	59 ½
remansa prioris anni	46	56
Summa remansae et perceptionis	138	15 ½
Erogatio per annum 1775tum.		
Pro candelis	27	34 ½
oleo	6	67 ½
sacris liquoribus		78 ½
thure	5	
farina hostiarum	1	43 ½
lotione et reparatione suppellectilis	2	
fabrica		75
servitoribus	4	
gossipio	1	20
concordantiis Sacrae Scripturae	6	
Ungarica Sacra Scriptura	4	60
Summa erogationis	59	79
Quae summa subtracta a summa erogationis manet in cista	78	36 ½

\*\*\*

1776-ban Posvantz János, a csötörtöki egyház atyja és csötörtöki gazda elkészítette a most a mondott egyház jövedelmeinek és kiadásainak számadását, amint következik.	ft	d
Bevételek az 1775-ik évben.		
Az egyház három háza után	15	
az egyház 8 hold földje után	36	
Az eberhardi intézőnél, Szalai Pál úrnál kint levő 100 forint után járó kamat	5	
Bírságok	1	75
Perselypénz	33	84 ½
A bevételek összege	91	59 ½
az előző év maradványösszege	46	56
A maradványösszeg és bevételek összege	138	15 ½
Kiadások az 1775-ik évben.		
Gyertyákért	27	34 ½
olajért	6	67 ½
szent folyadékokra		78 ½
tömjénért	5	
az ostyához való lisztért	1	43 ½
a ruhák javításáért és mosásáért	2	
a műhelynek		75
a szolgálóknak	4	
pamutért	1	20
a Szentíráshoz való Konkordanciáért	6	
Magyar nyelvű Szentírás	4	60
A kiadások összege	59	79
E kiadási összeget levonva a pénztárban marad	78	36 ½

\*\*\*

NB. facto ratiocinio anni 1775 die 16 Aprilis 1776 mutatus est parens ecclesiae Csötörtökensis et in eius locum [ <i>praesen</i> ]te perillustri domino Andrea Takáts frumentario comitis Georgii Apponyi et aliquot iudicum oppidi denominatus est Stephanus Nagy iudex oppidi Csötörtök pro parente ecclesiae a parrocho loci Carolo Clement. Similiter eo die mutatus est Ioannes Dekan parens ecclesiae Gombensis et factus Iosephus Szabo possessionatus nobilis in Gomba. Interim		
Anno 1776 sunt rationes redditae a Ioanne De[kán] de proventibus et expensis ecclesiae Gombensis tali ratione proventus per annum 1775.	fl	d
ex agris percepit anno 1775	8	30
Summa perceptionis	8	30
Remansa prioris anni	84	58
Summa duarum	92	87
Erogatio per annum 1775.		
Pro ecclesiae fundo post exundationem reparando		50
reparatione fenestrarum	1	50
loro campanilis		50
Summa erogationis	2	50
Subtracta a priori manet in cassa	90	30

\*\*\*

Megjegyzendő, hogy az 1775-ik év számadásának készültkor, 1776 április 16-án felmentették a csötörtöki egyházatyát, és helyére nemes Takács András úr, Apponyi György gróf kasznárjának és néhány városi bírának jelenlétében Clement Károly plébános Nagy Istvánt, Csötörtök mezőváros bíróját nevezte ki egyházatyának. Szintén ezen a napon váltották le Dekan János gombai egyházatyát, és nevezték ki Szabó József gombai birtokos nemest. Eközben		
1776-ban Dekán János ilyen számadást készített a gombai egyház 1775-ik évi bevételeiről és kiadásairól.	ft	d
a földek után 1775-ben bevételezett	8	30
A bevételek összege	8	30
Az előző év maradványösszege	84	58
E kettő összege	92	87
Kiadások az 1775-ik évben.		
Az egyház telkére az árvíz utáni helyreállítás során		50
ablakok javításáért	1	50
a haranghoz való szíjért		50
A kiadások összege	2	50
Az előző évből levonva a pénztárban marad	90	30

\*\*\*

Rationes ecclesiae desertae Békensis anni 1775 datae per eiusdem oeconomum Michaellem Posvantz tenore sequenti.		
Notandum tempore rationum ultimo datarum remanserat in cassa ecclesia[e] cum in cluis debitis florenorum 47 d 51 summa	98	97
Nova perceptio		
ab agris ecclesiae percepti sunt	9	25
Summa perceptionis cum remansa	108	22
Erogatio		
Pro faretro	2	27 ½
nova cista ecclesiae	2	60
Summa erogationis	4	87 ½
Qua erogatione e summa totali perceptionis subtracta manent pro futuris rationibus	103	34 ½
NB. Proxime futuris rationibus in casum quo plus reperiretur excessui novus titulus formatur et in novam perceptionem assumatur.		
Quod hae rationes per nos revisae sic se habeant praesentibus recognoscimus die ut supra et anno.		
Stephanus Banko parochus Nagymagyariensis et vicearchidiaconus mp.		
Carolus Clement parochus oppidi Csötörtök mp.		
Coram me Andrea Takács frumentario ex parte excellentissimi comitis de Appony mp.		

\*\*\*

Az elhagyott békei egyház 1775-ös számadásait elkészítette ugyanezen egyház számvivője, Posvancz Mihály.		
Megjegyzendő, hogy a legutóbbi számadás idején az egyház pénztárában megmaradó összeg a 47 ft 51 dénáros adóssággal együtt:	98	97
Új bevételek		
az egyház földjei után bevételezve	9	25
A bevételek összege a maradványösszeggel együtt	108	22
Kiadások		
Egy ereklyetartóért	2	27 ½
az egyház új pénzesdobozáért	2	60
A kiadások összege	4	87 ½
Amely kiadásokat a bevételek teljes összegéből levonva a pénztárban marad a következő számadásra	103	34 ½
NB. A következő számadásra, abban az esetben, ha ennél többet találnának, a többletet új cím alá jegyezzék be, és az új bevételhez számítsák hozzá.		
Jelen sorainkkal tanúsítjuk, hogy e számadást átnéztük és rendben van, a fenti napon és évben.		
Banko István nagymagyari plébános és alesperes sk.		
Clemens Károly, Csötörtök mezőváros plébánosa sk.		
Jelen voltam az excellenciás Apponyi gróf úr részéről: Takács András kasznár sk.		

\*\*\*

Anni 1776ti rationes ecclesiae Csötörtökiensis datae sunt tenore sequenti	fl	d
Perceptio.		
Anno priori remanserat in cassa	78	36 ½
Hoc anno percepit ex capitali fl 100 interusurium a domino Szalay	5	
Dominus admodum reverendus parochus a fl 77 (septuaginta septem) interesse	3	85
Ex marsupiali	21	87
Catharina Csatkár persolvit census	3	
Ioannes Posvancz fl 20 interesse	1	
Parochiani pro candelis adventus	1	30
Summa perceptionis	114	38
Item percepit a 3bus domibus seu fundo ecclesiae	15	
	129	38 ½
Erogatio		
Pro caereiis libr no 16 a fl 1	16	
pro thure d 20 farina hostiarum d 30 oleo olivarum		50
lini et candelis saevitias insimul facit	1	54 ½
pro smigmate ad lotionem d 16 ½ item tempore theophoricae processionis sumptus pro frondibus etc.		50
Expensae tempore patrocinii	2	93
Summa erogationis	21	59
Qua erogatione subtracta manet in cassa pro futuro ratiocinio	107	79

1776 elkészült a csötörtöki egyház számadása a következő tartalommal	ft	d
Bevételek.		
A pénztárban maradt az előző évben	78	36 ½
Az ez évben a Szalay Pál úrnál kint levő 100 forint után járó kamat	5	
AZ igen tisztelendő plébános úrtól 77 (hetvenhét) ft után járó kamat	3	85
Perselypénzből	21	87
Csatkár Katalin befizette a földbért	3	
Posvancz János 20 ft kamatját	1	
A plébániai hívek gyertyáért advent idején	1	30
A bevételek összege	114	38
Továbbá az egyház 3 háza avagy telke után bevételezve	15	
	129	38 ½
Kiadások		
16 font gyertyáért, fontját 1 ft-ért	16	
tömjénért 20 dénár, az ostyához való lisztért, olívaolajért 30 dénár		50
lenolajért és faggyúgyertyáért összesen	1	54 ½
szappanért a mosáshoz 16½ dénár; az úrnapi körmenet idején elköltve lomokra stb.		50
Kiadások a védőszent ünnepének idején	2	93
A kiadások összege	21	59
E kiadást levonva a pénztárban marad a következő számadásra	107	79

## CRONICA

sive brevis historica adnotatio

eorum,

quae singularia in hac parochia et huic districtu quovis anno contigerunt.

Anno 1676 in festo Inventionis Sanctae Crucis dum hic celebrarentur indulgentiae plenariae circa meridiem exortus est ventus nunquam a memoria hominum in his terris tam terribilis et impetuusus auditus qui ubique per totum regnum maxima damna intulit cum evolutione arborum et tectorum destructione atque evertione.

Anno eodem in hyeme procedente fuit etiam terrae motus qui in Austria usque Posonium sensibilis cum aliquo damno in domibus minus firmis.

Anno 1677 exundavit Danubius ultra solitum in hyeme; factis innumeris in Austria damnis<sup>165</sup> cum pecorum et hortum non paucorum interitu a centum annis talis inundatio non fuit audita.

Anno eodem quaedam mulier Jaurino profuga Posonio huc venit in hyeme, quae ob iniquam sortem daemonibus se dire devovit et statim obsessa fuit, atque hic in puteum ab iisdem daemonibus praecipitata fuit, quam extractam inde et a frigore refocilatam ego generaliter confitentem in ecclesia exaudivi et *evinca*<sup>166</sup> et post aliquos exorcismos ubi melius habere videbatur, comite ipsi adhibito ad parochum Nagy Magyarensem Michalelem Erős in similibus peritorem direxi, ubi postquam nocte e lecto sursum versus a daemonibus jactata fuisset saepius, uti et hic primitus, in maximo sui cruciatu via sua scelera et facinora, adulteria et qualiter

---

<sup>165</sup> Eredetileg kimaradt, sor fölé utólag beszúrva.

<sup>166</sup> Bizonytalan olvasat

## KRÓNIKA

avagy rövid történeti feljegyzés

mindazokról a dolgokról, melyek e plébánián és e környéken az egyes években megtörténtek.

1676-ban a Szent Kereszt Megtalálásának ünnepén, mikor teljes búcsút lehetett nyerni nálunk, dél körül e tájon emberemlékezet óta soha nem tapasztalt szélvihar támadt, olyan szörnyű és heves, hogy (mint hallottuk) az egész Királyságban fákat csavarva ki és tetőket rombolva óriási károkat okozott.

Ugyanebben az évben a tél előrehaladtával földrengés is volt, melyet Ausztriában egészen Pozsonyig éreztek, és a kevésbé szilárd házakban némi kárt is tett.

1677 telén a Duna a szokottnál jobban megáradt, Ausztriában mérhetetlen károkat okozva nem kevés jószágot és kertet pusztított el; száz éve nem hallottunk ekkora árvízről.

Ugyanebben az évben a télen egy Győrből menekült asszony érkezett ide Pozsonyból, aki balsorsában szörnyű módon démonoknak ajánlotta magát fel és tüstént meg is szállták azok; itt pedig ugyanezek a démonok kútba vetették, ahonnan kihúzza és az átfagyásból felélesztve őt, miután a templomban általános gyónást végzett<sup>167</sup>, kikérdeztem és .....-em<sup>168</sup>, majd néhány exorcizmus után, mihelyt úgy látszott, hogy jobban van, egy

---

<sup>167</sup> *generaliter confitens*

<sup>168</sup> Bizonytalan olvasat, talán *evi(n)cavi* mint „kioldoztam”.



quodam puero usa fuerit ad suffurandas res ecclesiae publice proclamavit<sup>169</sup> contra se, et postmodum non posita custodia se ipsam suffocavit linteo seu capitis velamine, et de nocte clam in loco profano humata est uti pluries retulit idem dominus Parochus Michael Erős in cuius parochiali familiae domo extincta est.

Anno Domini 1678 in nundinis solennibus hic fieri soliti in festo Sanctae Ursulae virginis et martyris, quaedam mulier pauperioris conditionis ~~repentin~~ ex Csekleyz hic repentina morte noctu obiit; item unus ex armatis custodibus nundinarum Prukensi, per milites contentiosos et temulensos occisus est, quas post elapsas nundinas, ubi sepelivissemus in caemeterio, post pulsum vespertinum consequenter bis canis quidam auditus est in caemeterio maioris portae, qua sepeliendi inferuntur valvas rodire relictis actualibus signis rosionis ...<sup>170</sup> requisitus tamen diligenter per meos de familia idem canis nunquam videri poterat, celebrata autem missa pro iisdem defunctis, nunquam amplius quid simile factum est.

Circa idem tempus quodam vespere circa horam nonam, dum candela arsisset in mensa et ego cogitabundus me in manus mense acinasset, duobus famulis stantibus ad fornacem repente quaedam umbra in cubiculo comparuit non alte a terra quasi avis volitantis ad pedes famulorum, qui ambo territi vehementer dum inclamassent, egoque respexissem et etiam aliqualiter modice praedictam umbram quasi iam<sup>171</sup> evanescentem conspexissem, evanuit statim penitus, rem tantam stupentibus et mirantibus diu ego conicebam intra me, aut fuisse omen aliquod et monitionem alicuius e nobis morituri, aut animae alicuius signum, pii suffragii desideriosae, aut mali genii turbatoris invidiam, interim quidnam, et quem in finem fuerit, DEUS scit.

---

<sup>169</sup> Utána két betű áthúzva.

<sup>170</sup> Talán csak paca, talán egy-két karakteres, elfoly rövidítés.

<sup>171</sup> Eredetileg kimaradt, sor fölé utólag beszúrva.

egy kísérőt<sup>172</sup> adva mellé a nagymagyar plébánoshoz, Erős Mihályhoz irányítottam, aki járatosabb az ehhez hasonló dolgokban. Ott, miután az éjjel ágyában sokszor föl-földobálták a démonok, amint korábban itt is, rettentő gyötrelmében nyilvánosan megvallotta maga ellen bűneit és gazteteit, házasságtöréseit<sup>173</sup> és hogy mi módon használt fel egy fiút<sup>174</sup>, hogy egyházi javakat lopjon el. Utána pedig, mivel nem őrizték, megfojtotta magát egy kendővel avagy fejfedővel, és éjjel, titokban, megszeneteletlen földbe temették el, amint ezt ugyanez az Erős Mihály plébános, akinek házanépe körében elhalálozott, többször is elmondta nekem.

1678-ban az itt szokásosan megtartott ünnepi vásáron, mely Szent Orsolya szűz és vértanú napján van, egy szegényebb sorú asszony Cseklésről az éjjel hirtelen elhunyt. A vásár dunahidasi<sup>175</sup> fegyveres őrei közül egyet szintén megöltek kötekedő és részeg katonák; a vásár elteltével, mikor eltemettük őket a temetőben, az esti harangszó után kétszer egymás után valamiféle kutyát hallottak, amint a temető nagy kapujánál, melyen át beviszik az elhantolandókat, rágja a kapuszárnyakat, és tényleges rágásnyomok is maradtak utána; ám, ...<sup>176</sup> noha háznépemből többen is tüzetesen kutattak utána, egyáltalán semmilyen kutyát nem láttak. Ezen<sup>177</sup> elhunytakért misét bemutatva viszont többé nem történt semmi hasonló.

Ugyanez idő tájt egy este, kilenc óra körül, míg gyertya égett az asztalomon és elgondolkodva az asztalra könyököltem - két szolgáló<sup>178</sup> is

---

<sup>172</sup> (Mint az igenévből kiderül, férfi kísérőt.)

<sup>173</sup> *adulteria*

<sup>174</sup> esetleg „gyereket”, *puer*.

<sup>175</sup> Pruk

<sup>176</sup> Egy vagy két karakternyi pacás rész; talán csak áthúzott javítás, talán elfolyt rövidítés.

<sup>177</sup> A két fent említett, vásárban elhunyt utal.

<sup>178</sup> *famulus*

Hoc anno et praecedenti a Graecia seu Turcia Hungariaque inferiori sensim ascendit et serpebat pestis animalium et ingens strages bovum et eiusdem speciei pecorum usque in Germaniam superiorem quam lueum pariter ab inde subsecuta est etiam pestis hominum.

Praesagire videbantur hanc hominum pestem continui garrus circa templa nocturnorum bubonum, quamvis tempore pestilentiae omnino conticuissent, sicut pecorum lueum praesagiebant gregatim praevolantibus corvi et eorum multitudo in viam se se *parantium*<sup>179</sup> et non die<sup>180</sup> ~~medici~~ a terra volantium.

Anno item superiori 1678 post messim circa festum assumptionis Beatae Mariae Virginis contigit hic videri vesperi ignem quasi quem antiqui fatuum et errantem hinc inde vocabant, hic autem in districtu isto triarum quatuor milliariorum circiter visus est praedictus ignis iam ab annis seu circiter saepe de nocte oberrare diversis in locis; quando vero simul et semel in duobus tribus locis motu diverso in uno campo a spectantibus visus est, et multos diversis vicibus noctu aliquo in negotiis peragentes proxime secutus ad mortem prope conterruit aliqui vero ex terrore illo etiam absolute non convaluerunt amplius uti cuidam in Köpchin contigit et aliis alibi ad eo lingua vulgari iam communiter ab omnibus eum ignem *tüzes ember* id est ignitum hominem vocabant. Anno 1677 in adventu nec ausos fuisse Csakanienses huc ad Rorate adventare ob comparitiones frequentes eiusdem vulgo igniti hominis. Hic ergo ignis anno et tempore ut praemissum est comparens et visus praesertim a domestica familia dominae Magnificae Ladislai Forgach relictae viduae vesperi in campo Somoriam versus alio vesperi vidente etiam ipsa dominae Magnifica et ex atrio spectante me parochum advocari curat dumque diutissime una cum pluribus de familia spectassemus praedictum ignem admirantes ego praecipue coniiicibam, an esset naturalis vel prodigiosus ignis, quia vero quandoque in momento evanuit, quandoque in momento iterum super

<sup>179</sup> Kétes olvasat.

<sup>180</sup> E két szó kifejejtve, két vesszővel jelölve a margón pótolva.

állt a tűzhelynél - hirtelen valamiféle árnyék jelent meg a szobában, nem messze a földtől, repkedő madárként a szolgálók lábánál; ahogy ők mindketten megrettenve hangosan felkiáltottak, én is odanéztam és az említett árnyat valamilyen kis mértékben, mintegy már elenyészőben még megpillantottam. Rögtön teljesen el is tűnt, s miközben ámultunk és csodálkoztunk ezen a dolgon, sokáig latolgattam magamban, vajon valamiféle jel volt-e ez és figyelmeztetés, hogy valaki közülünk meg fog halni, vagy valami lélek jelzése, amely kegyes fogadalom beváltásáért sóvárgott<sup>181</sup>, vagy gonosz, zaklató szellem irigységének megnyilvánulása; hogy végül mi volt ez és mi végre, Isten tudja.

Ez évben és az előzőben Görögországból vagy Törökországból és a Délvidékről<sup>182</sup> lassan közeledett és belopakodott a dögvész, és hatalmas pusztítást végzett a marhák és ilyesféle jószágok között egészen Felső-Németországig; ezt egyszerre követte a ragály<sup>183</sup> és az emberpestis.

Úgy tűnt, ezt a pestist előre jelezte a templomok környékén az éjjeli baglyok folyamatos huhogása, amik pedig a járvány idején teljesen elhallgattak; amint az állatok dögvészét is előre jelezték a rajokban előtte repülő hollók és hogy sokaságuk az útra *készülődve*<sup>184</sup> nappal nem szállt fel a földről.

Szintén az előző, 1678. évben aratás után, a Boldogságos Szűz mennybevételének ünnepe körül esett itt meg, hogy este afféle tüzet láttak, melyet a régiek lidércfénynek és ide-oda bolygó tűznek neveztek<sup>185</sup>; nálunk a harmadik–negyedik mérföldkő környékén figyelték

<sup>181</sup> Vsz. elhunytért való szentmiseáldozatra utalhat.

<sup>182</sup> *Hungaria inferiori*

<sup>183</sup> *lues*, nem valószínű, hogy konkrét betegséget jelöl itt; néhány sorral később az állatok dögvészére is ezt a szót használja.

<sup>184</sup> Bizonytalan olvasat.

<sup>185</sup> *ignis fatuus*, szó szerint „bolondtűz”, nálunk „bolygótűz” vagy „lidércfény”, mocsaras-lápos vidéken előford. jelenség.

staturam unius hominis nitide excrescens lucebat, aliquando vero sensim decrescebat et sensim crescebat vel sensim decrescens in momento altius erectus est, quandoque lucidior, quandoque obscurior visus; itaque deliberavi ex tot sui mutationibus non posse esse ignem naturalem, caepique intra me recitari psalmum de profundis, quo absoluto et ignis sensim evanuit, et nunquam postmodum comparuit, licet diu ad huc expectassemus, sed neque ab eo tempore ad huc alibi quoque hucusque visum fuisse auditum est; quare tunc statim maxime proposui capellam hic in caemeterio sitam reparandam ut in ea crebrior memoria mortuorum fieret, et quandoque etiam aliqua forsitan congregatio institui poterit ut quovis mense saltem semel die veneris solennior conventus fieret ad celebrationem missae pro defunctis impetratis in eam Roma summo pontifice indulgentiis.

Anno item 1678 murium ubique fere et praesertim circa et supra lacum Soproniensem immensa copia fuit ita ut in quibusdam locis plures uvae mures consumpserint quam homines collegerint procul dubio iterum alicuius miseriae praesagium aut belli aut famis vel utriusque simul.

Anno 1679 bachanalia passim ubique in oppidis et villis in solita laetitia acta sunt communiter omnibus rem mirantibus et aliquid sinistri innuere praesagentibus, maxime quod tempore pestilentiae et ruinum<sup>186</sup> minitante patria evanescente ex cordibus hominum timore DEI talia praesumpta sunt.

Hucusque parochus Nyáray.<sup>187</sup>

Anno 1680 Joannis Fabri filius nomine Stephanus misso imprimis famulo in fossam frumentariam ad excipiendum frumentum *p..nostr.. factorum*<sup>188</sup> exanimis factus repente corruit quod ubi animadversit filius Joannis Kovacs, et ipse se ad iuvandum eum in fossa demisit; qui pariter mansit ut

<sup>186</sup> Kétes olvasatú szó, *ruinu(m)*.

<sup>187</sup> Utólagos feljegyzés a jobb margón.

<sup>188</sup> Bizonytalan olvasat

meg az említett tüzet már évek óta avagy körülbelül<sup>189</sup> éjszaka felbukkanva bolyongani különböző helyeken; olykor pedig egyazon alkalommal két-három helyen, eltérő mozgással figyelték meg egyetlen mezőn, és különböző alkalmak során sokakat, akik valami ügyben éjszaka is foglalatostkodtak, közlőről követve szinte halálra rémített; egyesek pedig többé egyáltalán nem épültek fel ebből a rettenetből, mint például akivel Köpcsényben esett ez meg, illetve másutt másokkal, ami miatt a köznyelv már általánosan, mindenki körében „homo ignitus”-ként, azaz *tüzes emberként*<sup>190</sup> emlegette a dolgot. 1677 adventjén a csákányiak az említett, közönségesen csak tüzes emberként emlegetett gyakori megjelenései miatt már nem is mertek rorátéra idejárni. Ez a tűz tehát az említett évben és időben jelent meg és kiváltképp nagyságos Forgách László özvegyének házanépe látta este a mezőn Somorja felé; egy másik este maga a nagyságos úrnő látta, és a tornácról figyelve hívatott engem, a plébánost; s míg házanépe több tagjával együtt igen hosszan figyeltük az említett tüzet, én főleg azon tűnődtem, vajon természetes tűz vagy csodajel-e. Mivel pedig néha egy pillanatra eltűnt, néha pedig újra, egy pillanat alatt embernagyságnál nagyobbra növe ragyogóan fénylett, máskor pedig lassanként zsugorodott és lassan növekedett, vagy lassan zsugorodva egy pillanat alatt magasabbra nőtt, és időnként fényesebben, időnként homályosabban látszott: emiatt úgy döntöttem, hogy ily sok átváltozása alapján nem lehet természetes tűz, és elkezdtem mondani magamban a *De profundis*-zsoltt<sup>191</sup>, melynek végére a tűz lassan elenyészett, és többet nem jelent meg utána, noha sokáig vártunk még; ám attól fogva mindmáig máshol sem hallottuk, hogy megjelent volna. Emiatt azon nyomban erősen megfogadtam, hogy az itteni temetőben levő kápolnát felújítatom, hogy gyakrabban megemlékezhessünk a halottakról, és időnként esetleg valami összejövetelt is rendezhessünk, hogy minden hónapban legalább egy pénteken ünnepélyesebben összegyűlhessünk szentmisét bemutatni az elhunytakért, engedélyt

<sup>189</sup> Tükörfordítás; talán „körülbelül pár éve” a jelentése.

<sup>190</sup> A kéziratban ugyanígy, magyarul leírva is szerepel.

<sup>191</sup> Zsolt 130

alter semivivus. Qui postmodum velut cadavera extracti post longos cruciatus secunda pene vice in vitam redierunt.

Anno 1690. In festo Sancti Georgii inter Csukar Paku, et Bacsfalva quaedam puella duodecim vel 13 annorum e curru repente casu satis lugubri et synistro e curru decidit et rota confracta consequenter quinque vel sex currus hominibus onerati ad eam conterendam concurrerunt. Ex post modicum intervallum temporis in latera maxima inflictia vulnera, et caput vulneratum exstinxerunt.

Anno 1689<sup>192</sup> In nocte nativitatis Christi Domini, tempore elevationis, et finita concione, cum maxima populi conturbatione, et tremore, juvenes huius loci in choro bombardas, et pistoletas derepente exploserunt, consequenter aut ternis vicibus, quae explosio cum tanto sonitu et strepitu fuit in templo sub tali fornice, ut multi astantium corruerint, et omnes summe territi ipsemet vix in manibus venerabile asservavi, cum etiam calix fere subverteretur, pueros vero quosdam pene semianimes ex templo domum lamentantes parentes reportarunt. Sequenti die cum iudiciis de hoc excessu contuli et conclusi sicut etiam ex cathedra promulgavi, ut nemo unquam imposterum in templo explosionum sclopetarum, aut ullius machinae attentare audiat sub omissione instrumenti illius, et praeterea sub poena arbitraria parochi, et iudicis, et hoc quidem prohibetum illis, tam in festo corporis Christi<sup>193</sup> in processione, ubi etiam inter puerulos ante venerabile incompetentes, et periculis plenissimas explosiones ante haec faciebant, tam in paschale, ne ullus, ulla occasione, ulli tempore excepta manifesta parochi ordinatione, si fors specialis causa hoc facere coigeret, explosionem ullam in<sup>194</sup> templo facere audeat, quia, ut ego cum tota communitate expertus sum, non pro triumpho Christi Domini, sed diaboli illae explosiones fuerunt, cum

---

<sup>192</sup> Az évszám még az előző kéz írása, a javított utolsó számjegytől már más írja a bejegyzéseket.

<sup>193</sup> Utána két áthúzott karakter.

<sup>194</sup> Utólag sor fölé besúrva.

szerezve erre Rómából, a Szentatyától.

Szintén 1678-ban szinte mindenhol és különösen a Soproni-tó körül és fölött roppant mennyiségű egér volt, olyannyira, hogy egyes helyeken több szőlő leszüretelt termését is felették; kétségkívül megint valamilyen nyomorúság előjele ez, vagy háborúé, vagy éhínségé, vagy akár egyszerre mindkettőé.

1679-ben a farsangot<sup>195</sup> szerte a városokban és falvakban a szokott vidámsággal tartották meg, bár mindenki csodálkozott a dolgon és valami balszerencse jelét vélte megsejteni, különösen hogy pestis idején és mikor végromlás fenyegeti a hazát, s ha kivész az emberek szívéből az istenfélelem, ilyeneket szoktak feltételezni.

Eddig (volt) Nyáray plébános<sup>196</sup>.

1680-ban Faber<sup>197</sup> János István nevű fia, miután kiküldött egy inast<sup>198</sup>, hogy vegyen gabonát a *felénk használatos*<sup>199</sup> gabonaveremből, az eszméletét veszve hirtelen összeesett; mihelyt észrevette ezt Kovács János fia, maga is leereszkedett, hogy segítsen neki, ám ő is hasonlóképp félholtan maradt ott. Miután mintegy halottként kihúzták őket, hosszas szenvedés után szinte második életükbe tértek vissza.

1690-ben Szent György ünnepén Csukarpáka és Bacsfalva között egy tizenkettő vagy tizenhárom éves lány a szekérről hirtelen igen gyászos és szerencsétlen eséssel lezuhant, és miután a kerék összetörte, ezt

---

<sup>195</sup> *bacchanalia*

<sup>196</sup> Utólagos feljegyzés a jobb margón.

<sup>197</sup> A *faber* („mesterember”) többféle mesterséget is jelenthet, így a *Joannis Fabri* lehet, hogy pl. „János, az ács/kovács” jelentésű, és nem egy teljes kéttagú név; illetve még valószínűbb, hogy az illető foglalkozása és neve is kovács volt, amit elsőre latinul, másodjára magyarul írtak.

<sup>198</sup> *famulus*

<sup>199</sup> E két szó olvasata bizonytalan.

turbatione in orationibus tempore elevationis venerabilis, et magna populi consternatione factae sunt. Notandum optime et observandum hoc a dominis parochis et siquis fortasse secus facere praesumeret serio animadvertendum.

Anno 1688. Intellexi a non paucis, quod in hoc oppido elapsis non ita diu temporibus tempore nundinarum huius loci quidam sacerdos catholicus, puellis iam nubilibus aliquod infortunium imprecatum sit propter aliquam offensionem, aut lepidum factum, ideo non parum contra illum virgines huius loci conqueruntur, siquidem satis ornatae, honestae, et multae illarum his temporibus hic sint, sed ita infortunatae ut nulla in ipsis iam a tempore satis notabili nubere queat. Discent posthac sacerdotes honorare, hic et ego earum infortunium aliunde provenire agnoscam.

Anno praeterito tritici Saponum duobus florenis emere debebamus. Hoc vero anno 1688 divina benignitas adeo patriae huic benedixit, ut etiam medio floreno eandem metretam tritici emere valeamus vel etiam levius. Sicut etiam omnia alia ad usum humanum necessaria in magna abundantia sunt, licet comitia Posoniensia non parum absumpserint.

Anno 1723 die 5 Februarii occasione nundinarum, eo quod textoris in fundo ecclesiae residentis filius ex clavi per modum sclopi facta fuerit jaculatus, oppidani concurrentes, domum violarunt, et inquilinum ecclesiae cum consorte ac prolibus cruciarunt<sup>200</sup>, insuper et filium ad arcem duxerunt in mei absentia. Ob quod factum licet graviorem fuissent praemeriti poenam, intuitu inclyti dominii, erga sequentes literas negotium fuit complanatum.

copia literarum domini provisoris ad iudicem datarum.

*I(ste)n áldgya k(e)g(yelmete)ket csötörtöki bíró.*

---

<sup>200</sup> Bizonytalan olvasat

követően öt vagy hat, emberekkel terhelt szekér *gázolta el, összetörve őt*<sup>201</sup>, és nem sokkal később (hatalmas sebeket ütve oldalán és egy fejsebet is) halálát is okozva.

1689<sup>202</sup>-ben, Krisztus Urunk születésének éjszakáján, az úrfelmutatás idején és a contio<sup>203</sup> után a népet igen felkavarva és megijesztve, helyi fiatalok a kóruson hirtelen puskákat és pisztolyokat sütöttek el, s utána még vagy háromszor; a robbanás a templomban és épp a boltív alatt oly nagy hanggal és robajjal járt, hogy az ott állók közül sokan kirohantak<sup>204</sup> és mindenki halálra rémült; én magam épp csak megtartottam kezemben az Szent Testet, miközben a kehely is majdnem felborult. Néhány gyereket pedig szinte félholtan vittek haza a méltatlankodó szülők. Másnap tanácskoztam a bírókkal erről a kihágásról, és arra jutottam (amint ezt a szószékről is kihirdettem), hogy ezentúl a templomba senki ne merészeljen robbanó puskákkal vagy bármilyen szerkezettel próbálkozni annak elvesztése, illetve a plébános és a bíró által kiszabandó büntetés terhe mellett; megtiltva nekik úgy az úrnapi körmeneten (ahol az Oltáriszentség jelenlétében rendetlenkedő kölykök már ezelőtt is nagy veszélyt okozva robbantgattak), mint a húsvétin azt, hogy bárki, bármilyen alkalommal, bármikor – kivéve (ha esetleg valami különleges ok erre kényszerítené) a plébános kifejezett utasítását – bármiféle robbanást merészeljen előidézni, mivel, amint az egész egyházközséggel együtt megtapasztaltam, nem Krisztus Urunk győzelmére, hanem az ördögére

---

<sup>201</sup> *consequenter quinque vel sex currus hominibus onerati ad eam conterendam concurrerunt* – Szó szerinti fordítása: „öt vagy hat szekér futott össze, az összetörendőre”; a mondat érthetetlen. Nyilvánvaló, hogy a szekerek nem „futottak össze” szándékolatlanul, hogy elüssék, az is képtelenségnek hat, hogy egy baleset után még öt szekér ne tudott volna lefékezni. A mondat mégis valószínűleg ezt jelenti.

<sup>202</sup> Az évszám még az előző kéz írása, a javított utolsó számjegytől már más írja a bejegyzéseket.

<sup>203</sup> *concio*, „beszéd”; nem tudtam beazonosítani, a liturgia mely részét jelölheti itt.

<sup>204</sup> vagy: „összeestek”, *corruerunt*.

*Szám tartó uramtul meg tudván az k(e)g(ye)l(me)tek dolgát egy ház fundusát lakozó takáccsal hogy miben légyen, itt én senkit ne(m) tartok vitkesnek hane(m) csak magát. Keg(ye)l(me)d az városnak feje ugy mint biró, meg köllet volna mindeneket gondolni, de meg iszák magokat, az után ne(m) tudgyák mit csinálnak. Egy ház fundusára hatalmasul köldené ne(m) szép állapot; ezért meg érdemelné Keg(ye)l(me)d, hogy az mélt(óságos) uraság ugy bännék vele mint Pusch Mihallal: mert Keg(ye)l(me)tek szabadsága nem mögy továbbra vásáros údőben, hane(m) ha idegen ember vereköszik, vagdalkoszik, lódőz, az ollyat igen-is az város fundusán szabad meg fogni, és az uraság kezéhez hozni, de más fundusán ne(m) szabad. Sőt ha egy ház fundusára a féle kár tévő ember oda venné magát már ahoz ne(m) szabad nyulni~~gk~~. Az othon való szabadsága-is ne(m) egyéb, hane(m) a' ki mitt vétt, tartozik azt az uraságnak, vagy plebanus ur(na)k be jelenteni, ez a birónak hivatalya. Azért parancsolom bőcsüllete jószága el vesztése alatt, mind Keg(ye)l(mete)k, mind utánna való léendő birakk, hogy az illyes állapotoktul őjják magokat. Keg(ye)l(me)d pedighlen biró, az haragnak el távoztatásáért és a' hatalmaságért a' kitt tött, másod magával plebanus uramot szépen meg kövesse, az után a' takács ablakjait maga költségével meg csináltassa minden hallasztás nélkül. Mind ezeket el se mulasa ha tovább kárát s' gyalázattját nem akarja vallani. Ezzel maradok Keg(ye)l(mete)k*

*Jó akarója*

*Némethy Adám tisztartó*

*Ebrhard die 9. Febr(uarii) 1723.*

Anno 1738 die 29 Iulii celsissimus ac reverendissimus Sacrae Romani Imperii princeps, primas Regni Hungariae archiepiscopus Strigoniensis frater Emericus Eszterhazy e hominibus de Galantha ordinis Sancti Pauli primi eremitae in concursu ex toto ferme Regni dominorum praelatorum

szolgáltak azok a robbanások: megzavarták az Szent Test felmutatása alatti imát és nagy felzúdulást keltettek a nép közt. Jegyezzék ezt meg jól a plébános urak és ügyeljenek rá, és ha valaki ettől el szándékozna térni, komolyan figyelmeztessék.

1688. Többektől értesültem, hogy e városban, nem sok idővel ezelőtt a helyi vásáron egy bizonyos katolikus pap eladósorban levő lányokra átkozódott, hogy valami szerencsétlenség érje őket; tette ezt valami sérelem vagy semmiség miatt, így bizony kellő alappal tettek panaszt ellene a helyi leányok, akik elég derék és becsületes teremtések, és ezekben az időkb<sup>205</sup> sokan vannak itt, de olyan szerencsétlen sorsúak, hogy már elég jelentős idő óta egyikük sem tudott férjhez menni. A papok ezután legyenek tisztelettudók; én azonban úgy gondolom, hogy ez esetben a leányok szerencsétlen állapota máshonnan ered.

Az előző évben két forintért kényszerültünk gabonát<sup>206</sup> venni, ám ebben az 1688. évben az isteni kegyelem annyira megáldotta ezt a hazát, hogy fél forintért vagy még kevesebért is meg tudtuk venni ugyanazt a mennyiséget; amint minden más, emberi szükségletekre való dolognak is nagy bőségében vagyunk, noha a pozsonyi országgyűlés nem keveset felemésztett.

1723 február 5-én, a vásár alkalmával, mivel az egyház telkén lakó takács fia egy puskamódra átalakított kulccsal<sup>207</sup> lövöldözött, a helybeliek összecsendülve – miközben én távol voltam – betörték a házba, és az egyház zsellérjét<sup>208</sup> feleségével és gyerekeivel megverték<sup>209</sup>, sőt a fiút a várba vitték. Noha eset miatt nagyobb büntetést is érdemeltek volna,

---

<sup>205</sup> Talán a vásárra utal.

<sup>206</sup> itt áll még egy szó (*Saponum*), ami egy (0,625 pozsonyi mérőnek megfelelő) mértékegységet jelent, de szám nem tartozik hozzá. Ha csak egy ilyen egységről lenne szó, az kb. 39 litert jelentene, ami gyanúsán kevés.

<sup>207</sup> Azaz csúzlival.

<sup>208</sup> *inquilinus*, itt esetleg csak „ott lakó” értelemben.

ac statuum regiae praesentiae penes specialem ad id sibi factam commissionem tenenti honorem excellentissimo domino domino Ioanne Galffy iudice curiae secundas primitias cum applausu omnium felicissimi solemni pompa et ceremoniis absolvit in ecclesia collegiata Posonii Sancti Martini.

Idem autem anno 1745 die 6 Decembris plenus meritis supremum diem obiit ac demum solemni pompa funebri 18 Ianuarii ac sequenti in ecclesiam collegiatam Sancti Martini delatus comitantibus quinque episcopis ex parochis quam plurimis durantibusque caeremoniis tribus diebus die 21 Ianuarii cui sacello Sancti Johannis Eleemosinarii sepultus est.

Nota Bene. Contigere quam plurima tum circa hanc parochiam cum in regno ab anno supra relato utpote 1738 quae quod annotata non sint frequentissimae mutationi parochorum attribuenda videntur.

Anno 1745 vicarium Christi agente Benedicto 14 sceptrum Regni Ungarici tenente augustissima regina Maria Theresia, Regni primatum huiusque amplissimae diecaesis curam gerente Emerico Eszterhazy, eiusdem in spiritualibus vicario generali episcopo Germanopolitano Michaele Trivaisz meque indigno Georgio Lippusy curam animarum in hoc oppido Csötörtokiensi Septembris die 16 inchoatam gerente.

in auditum contigit illud, arborem nempe salicem fructum sed fatalem retulisse, suum utpote plantatorem nobilem huiusmodi cuius nomini parcutur, qui ab aliquo tempore hyppocondria laborans in salicem propriis manibus situatam laqueo se suspendit die 18 Octobris, qui etiam sub eadem arbore reverendissimo vicario generali occultam tantum sepulturam permittente inhumatus est.

---

<sup>209</sup> Vagy „meggyötörték”; a kéziratban a szó nem olvasható teljesen.

a tekintetes uradalomra való tekintettel a következő levélnek megfelelően lett rendezve az ügy.

Az intéző úr által a bírónak címzett levél<sup>210</sup>.

*I(ste)n áldgya k(e)g(yelmete)ket csötörtöki bíró.*

*Szám tartó uramtul meg tudván az k(e)g(ye)l(me)tek dolgát egy ház<sup>211</sup> fundusát<sup>212</sup> lakozó takáccsal hogy miben légyen, itt én senkit ne(m) tartok vitkesnek hane(m) csak magát. Keg(ye)l(me)d az várasnak feje ugy mint bíró, meg köllet volna mindeneket gondolni, de meg iszák magokat<sup>213</sup>, az után ne(m) tudgyák mit csinálnak. Egy ház fundusára hatalmasul<sup>214</sup> kölden ne(m) szép állapot; ezért meg érdemelné Keg(ye)l(me)d, hogy az mélt(óságos) uraság ugy bännék vele mint Pusch Mihallal: mert Keg(ye)l(me)tek szabadsága nem mögy továbbra vásáros údóban, hane(m) ha idegen ember vereköszik, vagdalkoszik, lödöz, az ollyat igen-is az város fundusán szabad meg fogni, és az uraság kezéhez hozni, de más fundusán ne(m) szabad. Sőt ha egy ház fundusára a féle kár tévő ember oda venné magát már ahoz ne(m) szabad nyulni<sup>215</sup>. Az othon való szabadsága-is ne(m) egyéb, hane(m) a' ki mitt vétt, tartozik azt az uraságnak, vagy plebanus ur(na)k be jelenteni, ez a bírónak hivatalya. Azért parancsolom bőcsüllete jószága el vesztése alatt, mind Keg(ye)l(mete)k, mind utánna való léendő birakk, hogy az illyes állapotoktul ójják magokat. Keg(ye)l(me)d pediglen bíró, az haragnak el távoztatasáért és a' hatalmaságért a' kitt tött<sup>216</sup>, másod magával plebanus uramot szépen*

---

<sup>210</sup> A dőlttel szedett rész a kéziratban is magyar nyelvű; mivel elég jól érthető, betűhív átiratban közlöm, a rövidítéseket zárójelben feloldva.

<sup>211</sup> „az egyház”

<sup>212</sup> telkét

<sup>213</sup> Ti. lerészegednek

<sup>214</sup> Ti. hatalmaskodással, az erőszakos cselekmények régi jogi gyűjtőfogalma.

<sup>215</sup> „kegyelmeteknek”; áthúzza a kéziratban is.

<sup>216</sup> „amit tett”

Anno eodem in autumno admiranda copia murium exuperabat in agris cum damno seminis plurimo. Dicitur etiam tanta multitudo eorum per Danubium natasse ut totus quodammodo eorum copia velatus visus sit.

Anno 1746 augustissimae reginae nostrae Mariae Theresiae coniunx et conregens dux Lotharingiae Franciscus renitentibus primum electoribus at postmodum cum omnium ex maxime summi pontificis iubilo in imperatorem Romanum creatus est.

Anno 1746 die 21 Iulii mortuus est quidam pater Hilarius sancti ordinis cisterciensium munitus per sui ordinis patrem Mathaeum expetita a me ad id facultate sepultus autem est in ecclesia Csokaniensi ante aram maiorem, in eadem sepultura ex pertinacia quadam patris administratoris post habito, proiectato licet iure parochiali, offitiantem patre guardiano Franciscanorum; in decontatione tamen offitii defunctorum ego offitiantem egi; pro quo munere uti ex sepultura contentatus sum. Ne tamen in simili casu deinceps iuri parochiali derogetur de sumpta exemplo ab ipsis religiosis in suis privilegiis conservandis dominus p. t. parochus cautus sit in concedenda facultate eiusmodi.

Anno eodem die 4<sup>ta</sup> 8bris finita est cum interpositione iudicis nobilium Iis diu agitata cum domino Paulo Győry ratione agrorum a quodam Ioanne Mallér ecclesiae Gombensi testamentaliter legatorum, quos iuxta tenorem testamenti redemit praememoratus dominus P. Győry florenis 90 de quorum depositione cum multum disceptaretur, tandem aegre admodum super florenis 65 demonstravit instrumenta seu quietantias legitimas; super florenis autem 13 denariis 80 apparenter solum veras; super florenis item 11 solum propriam fassionem cum resolutione deponendi iuramentum allegavit. Cum autem persoluto interea debito interesse quoque in verbis vacillare videret, neque pro uberiore strepitu iuris excitando suppeteret cassa ecclesiae in eo conventum est ut praememoratus dominus P. Győry casulam cum reliquis appertinentiis *procal.met* ecclesia fieri curaret. Cui etiam ipse acquievit ut testantur litterae ad me datae.

*meg kövesse, az után a' takács ablakjait maga költségével meg csináltassa minden hallasztás nélkül. Mind ezeket el se mulassa ha tovább kárát s' gyalázattját nem akarja vallani. Ezzel maradok Keg(ye)l(mete)k*

*Jó akarója*

*Némethy Adám tisztartó*

*Ebrhard die<sup>217</sup> 9. Febr(uarii) 1723.*

1738 július 29-én a főméltóságú és főtisztelendő fráter galántai Eszterházy Imre, birodalmi herceg és Magyarország primása, esztergomi érsek, a pálos rend tagja szinte az egész Királyságból összegyűlt főpapok és rendek részvételével a királyi jelenlét külön megbízása alapján megtartotta az elnöklő uraság, nagyméltóságú<sup>218</sup> Gálffy József országbíró úr második primíciáját mindenki tapsa közepette és pompás ünnepi szertartás keretében Pozsonyban, Szent Márton társasegyházában.

Ugyanő<sup>219</sup> 1745 december 6-án érdemekben gazdagon végső napját érte meg, s végül január 18-án és másnap ünnepélyes gyászpompával, öt püspök és számos plébános kíséretével a Szent Márton-társasegyházba vitték le. A szertartások három napig tartottak; január 21-én saját kápolnájában<sup>220</sup>, az Alamizsnás Szent János-kápolnában temették el.

Megjegyzés: a fentebbi (vagyis 1738-as) év óta sok minden történt mind e plébánia körül, mind pedig a Királyságban; azt, hogy ezek feljegyezve nem lettek, úgy tűnik, hogy a plébánosok igen gyakori váltakozásának kell tulajdonítani.

---

<sup>217</sup> „napján”

<sup>218</sup> Vagy „kegyelmes”, *excellentissimus*. Nem sikerült beazonosítanom.

<sup>219</sup> Innentől másik kéz írása.

<sup>220</sup> Ezt 1732-ben ő építtette a székesegyházhoz.



Anno 1747 die 16 Aprilis puella quaedam Catharina Iurik Trencinio oriunda in dogmatibus fidei orthodoxae a reverendissimo domino vice-archidiacono erudienda mihi comissa sectam evangelicorum ejuravit facta publica professione sub sacrificio dono.

Anno 1748 illud memorandum venit, quod ex inferioribus partibus die 19 Augusti ad nos appulerit locustae, quae in exteros regiones dispersae circa Tyrnaviam tamen in magna copia remanentes ingentem copiam foetificarunt anno in sequente 1749 ad quod genus flagelli divini avertendum qualibet die 21<sup>221</sup> hora per signum campanis omnibus dabatur pro oratione.

Locustas eiusdem anni autumnus subsequente sunt bufones in magna copia quin et serpentes in partibus transdanubianis in hyeme autem subsequente iuxta vulgi praesagia advenere lupi plurimi pluribus vicibus visi quorum unus rabidus magnam stragem fecit in insula hac ita ut unica nocte per 12 homines vario modo ...*crit* qui iam vulnere sanato serie omnes obierunt in eandem rabiem recidentes.

Anno 1749 hyems caeteroquin lenis et *apotiori*<sup>222</sup> humida quandoque tamen diebus 4. 5. adeo aspera ut a memoria hominum tot homines non sint auditi congelati ut eadem hyeme et quidem die quadam in vicinis huic inde locis supra 30 numerati sunt congelati. bini quidem in Csakon unus in Béke post dies 8 resolutis nivibus in agro inventus est. Illud interim maiori admiratione dignum quod anno hoc die 26 Iunii laurinum versus 4 parvi pueri prae frigora mortui sint.

Anno 1750 fuit celebratum iubilaeum cathedrae Sancti Petri tenente Benedicto 14, cum tanta solemnitate et affluentia populi in urbe Roma, qualis numquam antehac (ut bulla pontificia testatur) visa et experta fuit.

---

<sup>221</sup> Az első számjegy alig látszik, bizonytalan olvasat.

<sup>222</sup> Részben átjavított, bizonytalan két szó.

Az 1745. esztendőben Krisztus helytartója XIV. Benedek volt, a Magyar Királyság jogarát a fenséges Mária Terézia királynő tartotta, az ország primása és e nagy egyházmegye gondviselője Eszterházy Imre, az ő általános helynöke, Trivaisz Mihály germanopoliszi püspök, és én, a méltatlan Lippusy György viseltem a lelkek gondját e Csütörtök mezővárosban, szeptember 16-ik napjától kezdődően.

Fülembe jutott a dolog, hogy egy fűzfa gyümölcsöt hozott, de halálosat, úgymint saját ültetőjét, egy itteni nemesembert, kinek nevét kíméletből elhallgatjuk; október 18-án egy ideje már hipochondriában szenvedve hurokkal felakasztotta magát a saját kezével ültetett fűzfára. Ez alá a fa alá is temették, zárt körben<sup>223</sup>, mert a főtisztelendő helynök úr csak így engedélyezte.

Ugyanebben az évben, ősszel, bámulatos tömegű egér lepte el a földeket a vetés nagy kárára. Azt is beszélnek, hogy akkora sokaságuk úszta át a Dunát, hogy az egész folyót eltakarta a tömeg.

1746<sup>224</sup>-ban fenséges királynőnk, Mária Terézia férje és uralkodótársa, Ferenc lotharingiai herceget, bár először a választófejedelmek vonakodtak, azután mindenki (és elsősorban a Szentatya) nagy öröme római császárrá választottak.

1746 július 21-én, miután szentségekkel megerősítette Máté nevű rendtársa, meghalt egy bizonyos Hilarius atya a ciszterciek közül; miután erre engedélyt kértem, a csákányi<sup>225</sup> templomban temették el, a főoltár előtt. A temetés közben azonban le kellett szerelni az adminisztrátor atya akadémikuskodását, érvényesítve a plébánosi jogot, melyet a ferencesek

---

<sup>223</sup> Vagy „titokban”, *occulta seputura*.

<sup>224</sup> Az általam talált források szerint a választás 1745 szeptemberében, a koronázás októberében zajlott, és a kilencből hét választófejedelem szavazott rá.

<sup>225</sup> *in ecclesia Csokaniensi*, vsz. Pozsonycsákány.

Anno 1751 gratia et paterno favore sacratissimi papae Benedicti 14 celebratum est iubiliaeum in nostris quoque ecclesiis parochialibus per menses sex cum obligatione confessionis et communionis necnon ecclesiarum<sup>226</sup> aut ararum visitationis decies et quinquies peragenda; quos visitationes in hac parochia cum laudabili devotione populi per publicas supplicationes quindenos diebus festivis ac dominicis institutas peregrimus, decantato nimirum missae sacrificio in ecclesia Sancti Iacobi fuscisque precibus ad Dominum ante aras tres huius ecclesiae pergendo ad ecclesiam Sancti Michaelis ibique ante aram eiusdem sancti archangeli persolutis praecibus celebratum est sacrum lectum, tum audita exhortatione temporis iubiliae accomodata reversi sumus cantantes et laudantes Deum.

Anno hoc eodem per Maium, Iunium, Iulium ad mandatum suae maiestatis regiae Mariae Theresiae servata est diaeta Posonii nomine et omine pulla. Tum quod propter luctum suae maiestatis (quem habuit propter obitum suae genitricis imperatricis Elisabethae coniugis Caroli Sexti imperatoris) omnes ablegati in veste pulla comparere debuerint, tum quod Regnum quoad quantum contributionale septingentis pro hoc dumtaxat anno parto futuris autem quingentis millibus aggravatum fuerit. Itaque effecit mulier quod non poterat viri, quod nequivit rex, effectuavit regina, ut illustre Hungariae Regnum annuatim aulae duos penderet milliones. Quod onus grande grandem in ablegatis causavit desolationem Regno autem immanem consternationem, utinam non etiam finem exitialem, qualis sub hoc eodem diaetae tempore pululare coeperat in Croatia, dum nimirum Croatiae hac eadem de causa rebelles tumultuari coeperant aegre sopiti.

Porro hoc tempore in Croatia mirabile portentum visum fuit in aere; duae nimirum praegrandes convenire nubes quae antequam convenissent duae visebantur in sudo coelo lineae albae, superiori insidebat mulier infantem brachio tenens, in altera visebatur species urbis cuiusdam supra urbem

---

<sup>226</sup> Előtte egy áthúzott szó.

gvárdiánja gyakorolt<sup>227</sup>. A szertartás során végül én celebráltam a gyászmisét, mely feladattal beértem a temetés során. Azonban, hogy ezután hasonló esetben ne sérüljön a plébános joga, e példából (melyben az egyházi férfiak ragaszkodtak előjogaikhoz) okulva a plébánosnak óvatosságnak kell lennie az efféle engedélyek megadásában.

Ugyanebben az évben, október 4-én a szolgabíró közreműködésével véget ért egy régóta húzódó per Győry Pál úrral azokról a földekről, melyeket bizonyos Mellér János hagyott végrendeletileg a gombai egyházra. Ezeket a végrendelet szövegének megfelelően az említett Győry P. úr váltotta meg 90 forintért, melynek kifizetéséről, noha sokat huzakodtak, nagy nehezen is csak 65 forintig mutatott be szabályos igazolást, azaz nyugtát, ám ebből nyilvánvalóan csak 13 forint 80 dénáré volt valódi; további 11 forintról pusztán saját, eskü alatt teendő nyilatkozatára tudott hivatkozni. Mikor azonban szóban a közben esedékes kamat kifizetése kapcsán is bizonytalankodni látszott, s hogy ne adjon tápot a törvényszék további felzúdulásának, az egyház pénztára abban állapotott meg, hogy az említett Győry P. úr átruházza egy kis<sup>228</sup> házat többi tartozékával együtt az egyházra. Ebbe ő maga is belenyugodott, amint ezt tanúsítja nekem címzett levele.

1746 április 16-án egy bizonyos Jurik Katalin nevű, trencsényi származású leány, akit a főtitisztelendő alesperes úr rám bízott, hogy tanítsam meg az igaz hit tételeire, szentmise keretében<sup>229</sup> nyilvános hitvallást téve megtagadta az evangélikus szektát.

1748-ban arról kell megemlékezni, hogy az alsóbb részekről augusztus 19-én sáskák vetődtek hozzánk, melyek külsőbb tájakon szétszóródva

---

<sup>227</sup> Nem egyértelmű nyelvtanilag, hogy a gvárdián a plébánosi jogot gyakorolta (ez az egyház nem a csütörökői plébániához tartozott?) vagy az adminisztrátori feladatot látta el, és éppen vele történt az összeütközés.

<sup>228</sup> A háznak van még egy jelzője, melyet sajnos nem sikerült kiolvasnom.

<sup>229</sup> *sub sacrificio dono*, nem egyértelmű, lehet, hogy szentáldozást jelent.

gladius et flagellum infra urbem tria capita turcica. Post haec coeuntibus utrinque nubibus exortoque ingenti tonitruorum fragore cecidit globus ingens in terram, qui globus num lapis sit aut cuius metalli species nemo novit.

Sed et in Moscovia dicitur apparuisse signum mulieris quadrupedantis in aere cuius caput ambiebant stellae quinque, de ore prominebat gladius, in capite regia corona in occipite infixi cernebantur mucrones tres in dorso tormentum in ventre calvaria de postica prominebant sagittae tres.

Anno eodem imperator Franciscus Posonio ivit ad visitandas auri fodinas Schemniczienses, redivitque post dies aliquot in habitu habanico. 25 Iulii descendit Regina cum imperatore pomposo navigio per Danubium usque Budam, ad explorandum in campo Rákos sed non sine periculo vitae, dum enim actuale exercitium militiae spectaret dicitur quidam explosisse inter reliquos bombardam globo oneratam ita ut globus vestem regiam traiecerit.

Tandem in fine diaetae resolvit suae maiestatis regia in Regni primatem, ac produdum optata per annos 5, et menses octo, viduatae archidieacis nostrae consolatione, in archi-praesulem, modernum celsissimum principem, Nicolaum e comitibus Csaky, cui Deus suam concedat gratiam, et vitam longaevam, suorumque sanctorum compotem fieri votorum et propositorum.

Anno 1759 initio pontificatus sacratissimi nostri domini domini Clementis 13<sup>ii</sup> iubileum universale per totum Regnum nostrum Marianum pro felici regimine eiusdem Sanctae Romanae Ecclesiae publicatum est. Quo anno etiam simul mandatum ab eodem sacratissimo domino nostro pontifice emanatum est, ut diebus Dominicis iuxta antiquum inventarium, et alioquin Sanctissimae et Individuae Trinitati consecratis, ubi etiam ad primum symbolum *Quicumque etc* recitatur; hoc anno idem 1759<sup>no</sup> a Dominica Sanctissimae Trinitatis incipiendo sacerdotes omnes utriusque cleri saecularis, atque regularis praefationem de Sanctissima Trinitate in

Nagyszombat környékén nagy tömegben megtelepedve roppantul megsaporodtak. A következő évben, 1749-ben Isten effajta ostorának elhárítására minden nap 21<sup>230</sup> órakor harangszó adott jelt mindenkinek az imádságra.

Ugyanez év őszén a sáskákat varangyok követték nagy tömegben, sőt, a Dunán túli részeken kígyók is. A következő télen pedig, ahogy a nép előre sejtette is, sok farkas érkezett, melyeket sokszor láttak, és közülük az egyik veszett példány nagy pusztítást végzett ezen a szigeten, olyannyira, hogy egyetlen éjszaka tizenkét embert ...<sup>231</sup> különböző módokon; akik sebükből már felgyógyulva sorban meghaltak, ugyanabba a veszettségbe visszaesve.

1749 egyébként enyhe és inkább<sup>232</sup> nedves tele időnként 4-5 napon át oly kemény volt, hogy emberemlékezet óta nem fagyott meg annyi ember, mint ezen a télen; éspedig az egyik napon a körben szomszédos helyeken több, mint 30 megfagyottat számoltak össze; Csákányon pedig ketten, Békén<sup>233</sup> pedig egy embert találtak meg a földeken nyolc nappal később, a hó elolvadtával. Még döbbenetesebb az, hogy ez évben június 26-án Győr irányában négy kisgyerek fagyott halálra.

1750-ben ünnepelték XIV. Benedek pápa Szent Péter trónján való uralkodásának jubileumát<sup>234</sup> olyan ünnepélyességgel és a nép akkora Rómába tódulásával, amelyet azelőtt (mint a pápai bulla tanúsítja) nem láttak és tapasztaltak.

---

<sup>230</sup> Az első számjegy alig látszik, bizonytalan.

<sup>231</sup> Egy szó nem olvasható

<sup>232</sup> Két szó részben átjavított, bizonytalan olvasatú

<sup>233</sup> *Béke*, nem tudtam beazonosítani.

<sup>234</sup> Ti. 10 éves jubileumát

missa singuli dominicis diebus totius anni recitare teneantur. Emanata die 3<sup>tia</sup> Ianuarii 1759 et huc inscriptum die 10<sup>ta</sup> Aprilis eodem anno.

1751-ben őszentsége XIV. Benedek pápa kegyéből és atyai jóindulata révén hat hónapon át a mi plébániatemplomunkban is megünnepeltük a jubileumot a következő kötelezettségekkel: gyónás, áldozás és a templomok vagy oltárok tizenöt alkalommal való látogatása. E látogatásokat e plébánián a nép dicséretes áhítatával tizenöt ünnepnapon és vasárnap megtartott imádsággal<sup>235</sup> teljesítettük, mégpedig énekelt szentmiséken a Szent Jakab-templomban, és kéréseinket e templom három oltára előtt az Úr elé tárva, majd továbbmenve a Szent Mihály-templomba és ott a szent arkangyal oltára előtt könyörögve csendes misét tartottunk; majd a jubileumi időhöz illő buzdítást meghallgatva hazatértünk, énekelve és dicsérve az Istent.

Ugyanebben az évben május, június és július folyamán őfelsége, Mária Terézia királynő rendeletére megtartották Pozsonyban a nevében és előjelében is gyászos országgyűlést; egyrészt mert Őfelsége (szülőanyja, Erzsébet császárné, VI. Károly hitvese halála fölötti) gyásza miatt minden követnek gyászruhában kellett megjelennie, másrészt, mert a Királyság pusztán ez évre hétszázezer, a következőkre ötszázezer adóval lett megterhelve. Így hát egy asszony érte el azt, amire férfiak nem voltak képesek; amit nem tudott a király, megvalósította a királynő: hogy a híres Magyar Királyság évente kétmilliót fizessen az Udvarnak. Ez a teher nagy elszigeteltséget<sup>236</sup> okozott a küldötteknek, a Királyságban pedig hatalmas felzúdulást, mely bárcsak végzetessé ne válna; ilyesmi kezdett Horvátországban, szintén az országgyűlés idején elharapózni, amikor tudniillik Horvátországban ugyanez okból a rebellisek forrongani kezdtek, és csak nagy nehezen nyugodtak le.

Továbbá ez időben Horvátországban csodálatos jelenést láttak az égen: két hatalmas felhő találkozott, melyek, mielőtt találkoztak volna, a derült égen két fehér vonalnak látszottak. A felsőn egy asszony ült, karján gyermeket tartva, a másikon pedig valamely város képe látszott; a város

---

<sup>235</sup> *supplicatio*

<sup>236</sup> *desolatio*, másképp nem tudom értelmezni.

fölött kard és ostor, a város alatt három török fej. Ezután mindenfelől felhők gyülekeztek és hatalmas mennydörgéssel hatalmas gömb zuhant a földre, mely gömbről senki sem tudta, hogy vajon kőből vagy valamifajta fémből van-e.

Ám azt mondják, hogy Moszkvában is vágató asszony alakja jelent meg az égen, fejét öt csillag vette körül, szájából kard állt ki, fején királyi korona, tarkójába három szablya látszik belesúrvva, hátán számszeríj, hasán koponyák, s hátulról három nyílvevő állt ki belőle.

Ugyanebben az évben Ferenc császár Pozsonyba ment, hogy meglátogassa a selmecbányai aranybányákat, majd néhány nappal később habán<sup>237</sup> öltözetben tért vissza. Július 25-én a királynő a császárral a Dunán pompás hajón egészen Budáig utazott le, hogy Rákos mezején megtekintse a gyülekezést – ám nem életveszély nélkül; míg ugyanis a hadsereg éles gyakorlatozását szemléltek, azt mondják, hogy valaki a többiek között golyóval töltött puskát sütött el, úgy, hogy a golyó átütötte a királyi öltözetet.

Végül az országgyűlés végén Ő királyi felsége a Királyság prímásává nevezte ki (és ezzel elárvult egyházmegyénk régóta, 5 év 8 hónapja várt vigaszát is elnyerte), valamint legfőbb főpappá és ezzel főméltóságú herceggé<sup>238</sup> gróf Csáky Miklóst, akinek Isten adja meg kegyelmét és ajándékozzon hosszú életet, hogy szent fogadalmait és elhatározásait végbe vihesse.

---

<sup>237</sup> *habitu habanico*

<sup>238</sup> *celsissimus*, a birodalmi hercegek megszólítása; 1715 óta lett egyben birodalmi herceg is a mindenkori prímás (aki azóta „hercegprímás” is).

1759-ben szentséges urunk, XIII. Kelemen pápaságának kezdetén Mária ezen egész Országában<sup>239</sup> általános jubileumot hirdettek ki a Szent Római Egyház szerencsés kormányzásáért. Ebben az évben egy másik rendeletet is kibocsátott ugyancsak Szentatyánk, hogy a vasárnapokon a régi inventárium szerint, és egyébként pedig a Legszentebb és Oszthatatlan Háromságnak szentelt napokon, amikor a kezdő hitvalláskor a *Quicumque*-t<sup>240</sup> mondják, ebben az 1759. évben a Szentháromság Vasárnapjától kezdődően minden pap (akár világi, akár reguláris) egész évben minden vasárnapi szentmisén köteles lesz a Szentháromságról szóló praefatiót<sup>241</sup> mondani. A rendeletet 1759 január 3-án bocsátották ki és ugyanez év április 10-én küldték ki ide.

---

<sup>239</sup> Ti. a Magyar Királyságban, *Regnum Marianum*.

<sup>240</sup> Ti. a *Quicumque vult...* kezdetű Athanázi Hitvallást.

<sup>241</sup> Azaz az „Emeljük föl szívünket!” felszólítást követő könyörgést



**Baptismata annuatim quot possint esse? Ab anno 1753io usque ad modernum annum.**

1753	42
54	57
55	49
56	54
57	46
58	55
59	50
60	52
61	46
1762	41 <sup>264</sup>
63	60
64	48
65	56

**Specificantur sepulturae ordine iuxta visitationem prout currit stola sequenti modo ab anno 1760 usque modernum.**

		Viri	Faeminae	Iuvenes	Puellae
	d 25 in....	pro 1 fl	pro d 80	pro d 60	pro d 40
1760	26	4	4	5	3
61	18	4	6	1	2
62	19	4	5	1	2
63io	15	2	3	4	2
64to	19	3	6	2	3
65to	28	4	2	0	2

<sup>264</sup> A margón vsz. ugyanannak a kéznek későbbi kiegészítése: *in Csüt. 16 in Csak. 9 Gom. 5 Bek. 9 non m.. 2*

**Évente hány keresztelő lehet? 1753-tól a mostani évig.**

1753	42
54	57
55	49
56	54
57	46
58	55
59	50
60	52
61	46
1762	41 <sup>265</sup>
63	60
64	48
65	56

**Következnek sorban a temetések a vizitációban meghatározott stóladíj szerint, 1760-tól a mostani évig a következőképp.**

		Férfiak	Nők	Fiúk	Lányok
	25 dénár [...]	1 ft-ért	80 d-ért	60 d-ért	40 d-ért
1760	26	4	4	5	3
61	18	4	6	1	2
62	19	4	5	1	2
63	15	2	3	4	2
64	19	3	6	2	3
65	28	4	2	0	2

<sup>265</sup> A margón vsz. ugyanannak a kéznek későbbi kiegészítése: *in Csüt. 16 in Csak. 9 Gom. 5 Bek. 9 non m.. 2*

**Copulationes ab anno 1760 quot?**

		Csüt.	Csakány	Gomba	Beke	[...]
1760	8	v. 1	-	-	1	-
61	8	f. 2	-	-	1	-
62	4	luv. 2	2	-	-	-
63	12	R..: -	2	-	-	-
64	10	inf.: 3	2	1	7	2
65	10					
66	1					

**1760-tól kezdve: hány esketés volt?**

		Csüt.	Csakány	Gomba	Beke	[...] <sup>266</sup>
1760	8	v. <sup>267</sup> 1	-	-	1	-
61	8	f. 2	-	-	1	-
62	4	luv. 2	2	-	-	-
63	12	R..: -	2	-	-	-
64	10	inf.: 3	2	1	7	2
65	10					
66	1					

---

<sup>266</sup> Nem olvasható ki

<sup>267</sup> Ez és az alatta levő rövidítések latinul maradtak itt is, nem tudni, mire vonatkozhatnak. A *luv.* esetleg lehetne *iuvenes* (ifjak/fiúk), de itt ez nem értelmezhető.



Paragraphus intimati ex caesareo-regia die 15ta Ianuarii anno 1767mo ad officium vicariale emanati.

Siquidem observatum haberetur complures peregrinos ad visitanda sacra loca Romam proficisci, ibidemque assumpta religiosa veste privilegiis patrum Capucinatorum vel Franciscanorum munitos in patriam reverti, ideo Sua Maiestas sacratissima benigne decrevit, ut tales et his similes ad impedienda essent, quae non raro evenire solent, publica scandala per diaecesanos et comitatus apud quos eatenus opportuna sub hodierno disponuntur non tolerentur, sed e vestigio desumpta per iurisdictionem ecclesiasticam veste religiosa, quam sub colore pietatis arbitrarie assumpserunt ad locum originis suae ablegantur.

Et quia praeter praeattactos caeteros et vagabundos peregrinos etiam alii complures in Regno comperirentur, qui seu cum, seu sine [consensu] ordinariorum assumpta veste talari penes diversas ecclesias et capellas coll[...] non tam spiritu devotionis, quam motivo subterfugiendi laboris inducti vitam eremiticam profiterentur, horumque numerus ad arbitrium ordinariorum, aut dominorum terrestrium aequae cum enervatione contribuentis plebis, de cuius sudore contriti potissimum vivunt in dies multiplicarentur, publici autem intersit, ea ad maiestatem sacratissimam pertinent, in his quoque congruum modum et certos limites ponere.

Ideo altefata sua Maiestas disponendum benigne comisit, ut omnes per Regnum Hungariae utriusque sexus eremita per diaecesanos conscribantur cum specifica expressione nominis et cognominis: unde oriundus, quando et cuius auctoritate veste talari indutus? num fundatio? et a quo? et ad hunc locum vel illum inductus num item ex solis ex solis eleemosynis vivat? an aliquos vivendi regulas et a quo praescriptas habeat? an denique necessitas, vel summa utilitas exposcat eremitam in

Ő császári-királyi Felsége 1767 január 15-én a vikáriusi Hivatal számára kiadott rendeleti pontjai.

Tekintetbe véve azt, hogy igen sok zarándok kel útra Rómába, hogy meglátogassa a szent helyeket, s ott szerzetesi ruhát öltve, a kapucinusok vagy ferencesek kiváltságait élvezve tér vissza hazájába, ez okból Ő legszentebb Felsége kegyesen úgy határozott, hogy az ilyeneket és hasonlókat megakadályozva a (nem ritkán megeső) közbotránkyeltésben, az egyházmegyei és vármegyei illetékesek, akik jelenleg illetékesek ebben és ráhatásuk van, semmi toleranciát ne gyakoroljanak, hanem az egyházi törvényhozás útján nyomban vetessék le velük a színlelt jámborságból, önkényesen felvett szerzetesi öltözetet, és küldjék vissza őket lakóhelyükre.

S mivel a fent említetteken kívül is igen sok kóborló zarándok található a Királyság területén, akik vagy az ordinárius engedélyével, vagy anélkül különböző templomoknál vagy kápolnáknál nem annyira lelkük áhítatótól, mint inkább a munkakerülés szándékától vezetve remeteéletet folytatnak, és számuk az ordináriusok vagy földesurak szándéka szerint (noha ezek az adózó nép, melynek verejtékéből élnek, erőit apasztják) napról napra növekszik: közérdek lenne, hogy ez az ügy Őfelségéhez tartozzék, és Ő legyen az, aki ebben megfelelő eljárást és biztos határokat szab meg.

Ezért az említett Felség kegyesen elrendeltette, hogy a Magyar Királyságban az összes, mindkét nembeli remetét írják össze az egyházmegyei hivatalnokok, vezeték- és keresztnévük kifejezett feltüntetésével; hogy hova valósiak; mikor és mely tekintély alatt öltöttek szerzetesi ruhát; milyen alapítású, ki helyezte oda vagy máshova;

hoc, vel illo loco ultronee tolerandi? peractumque modo praevisio eremitarum conscriptionem iidem praelibati diaecesani Consilio huic Locumtenentiali Regio ocius submittent, ut horum quoque certus numerus, ultra quam eremitas multiplicere nulli sit licitum, statui et definiri valeat. Illis autem eremitis, qui certo numero stabiliti fuerint, certae regulae vivendi per episcopos diaecesanos praescribi debeant.

továbbá hogy kizárólag alamizsnából él-e; van-e valamely, az életét szabályozó regulája, s ha igen, ki írta elő neki; s végül hogy szükség avagy nagy haszon követeli meg, hogy továbbra is itt vagy ott megtűrjék azt a remetét?

A fenti módon elvégezve tehát a remeték összeírását, ugyane korábban említett egyházmegyei illetékesek mihamarabb küldjék meg azt e Helytartótanácsnak, hogy ezek megszabott számát, melyen túl a remetéket senkinek se lehessen szaporítani, megállapíthassa és meghatározhassa. Azon remeték számára pedig, akik e bizonyos számon belül maradnak, az életvitelüket szabályozó regulákat az illetékes püspököknek kell előírnia.

Anno 1753 die 15 Maii censurati sunt Gombensis ecclesiae Beatae Mariae Virginis ecclesiae visitantis percepti proventus et erogationes factae ab anno 1752 die 25 Februarii ut sequitur.	fl	d
Perceptio.		
A praecedenti censura remanserunt in cassa ecclesiae	25	26
Ex subsidio fidelium per mendicum collecta percepti sunt	21	52
Ex censura inquilini	4	50
Ex bursali		38 ½
Summa	51	66 ½
Errogatio.		
Facta pro duorum annorum mendicandi licentia pro una campanula et urceolis duobus vitreis	3	23 ½
Quibus detractis remanent	48	43
Ex quibus paratae pecuniae sunt in cassa ecclesiae	35	24
Apud inquilinum	9	
Apud oeconomum ecclesiae Ioannem Szabo	4	19
Apud inquilinum Laurentium Lucz NB. iam in superiori summa computatos	2	
Anno 1753 die 15 Maii censuratus est proventus filialis ecclesiae Bekensis ut sequitur.		
A priori censura facta anno 1752 die 25 Februarii manserunt	225	96
Quibus ex censu agrorum et debitorum accesserunt	13	
Summa	238	96
Ex qua summa nulla facta erogatione manserunt paratae pecuniae in cassa ecclesiae	197	71
Reliquum apud debitores utpote Michaelem Vajas	10	
Apud Martinum Valko	10	
Apud Andream Thot	10	

\*\*\*

1753 május 15-én ellenőriztük a gombai Boldogságos Szűz Mária-templom 1752 február 25-e utáni bevételeit és kiadásait amint következik.	ft	d
Bevételek.		
Az előző számbavételről az egyház pénztárában megmaradt	25	26
A hívek adakozásából egy koldus révén összegyűjtve	21	52
A zsellér földbéréből	4	50
Perselypénzből		38 ½
Összesen	51	66 ½
Kiadások.		
Két év koldulási engedélyért kifizetve; egy kis harangért és két üvegkancsócskáért	3	23 ½
Ezeket levonva marad	48	43
Amiből készpénzben megvan az egyház pénztárában	35	24
A zsellérnél	9	
Az egyház templomgazdájánál, Szabo Jánosnál	4	19
Lucz Lőrinc zsellérnél; NB.: ez a fentebbi összegbe már be lett számítva!	2	
1753 május 15-én számba lettek véve a békei filiátemplom jövedelmei és kiadásai a következőképpen.		
Az előző, 1752 február 25-én elvégzett ellenőrzésből maradt	225	96
Ehhez a földbérékből és adósságokból még hozzájárult	13	
Összesen	238	96
Amely összegből kiadásra nem került sor; készpénzben maradt az egyház pénztárában	197	71
A maradék adósoknál van, úgymint Vajas Mihálynál	10	
Valko Mártonnál	10	
Thot Andrásnál	10	

\*\*\*

	fl	d
Apud Ioannem Mocsonaky		6
Apud Limonem Haim		75
Apud Andream Mocsonaky	1	50
Item apud singulos eosdem 12 hospites d 25 qui faciunt	3	
Quae debita in unam summam computata faciunt	41	25
Coram me Mathia Mavics P. O. S. M. Insulano vicearchidiacono mp.		
Coram me Michaele Rigo mp.		
Coram me Georgio Lippusy parochi Csötörtökiensi mp.		
Anno 1755 die 20 Maii censuratus est proventus ecclesiae Gombensis hoc modo.		
1mo A priori censura manserunt	48	43
2do Ex censu agrorum provenere	9	
3tio Ex mendicatione	28	60 ½
Summa	86	03
Erogatio		
Pro binis liberis mendici	2	50
Pro candelis et aliis minutiis	2	95
Expositi summa	5	45
Quibus detractis paratae pecuniae est in cassa	18	82
Reliqua apud debitores.		
Coram me Mathia Mávics P. O. S. Mariae Insulano vicearchidiacono mp.		
Coram me Michaele Rigo mp.		

	ft	d
Mocsonaky Jánosnál		6
Haim Limónál		75
Mocsonaky Andrásnál	1	50
Továbbá ugyane 12 gazda mindegyikénél 25 dénár, ami kitesz	3	
Amely adósságok egybevéve kitesznek	41	25
Előttem: Mavics Mátyás marienthali atya és alesperes sk.		
Előttem: Rigo Mihály sk.		
Előttem: Lippusy György csötörtöki plébános sk.		
1755 május 20-án számba lettek véve a gombai templom jövedelmei a következőképpen.		
1. Az előző ellenőrzésből maradt	48	43
2. A földek bérleti díjából befolyt	9	
3. Koldulásból	28	60 ½
Összesen	86	03
Kiadások		
A koldus két gyerekére	2	50
3. Gyertyákért és egyéb apróságokért	2	95
A kiadások összege	5	45
Amit levonva készpénzben marad a pénztárban	18	82
A maradék adósoknál van.		
Előttem: Mávics Mátyás marienthali atya, alesperes sk.		
Előttem: Rigo Mihály sk.		

### A csallóközcstörtöki plébánia feljegyzései

	Kép	Tartalom	Dátum	Old.	Megjegyzés
<b>I. A Szent Jakab-templom számadáskönyve</b>					
1.	5-7	A templom leltára. Túlnyomórészt magyar nyelvű, az elején pár soros bevezetővel és az akkori egyháztanácsstagok aláírásával.	1707.06.20	3	<b>Elég reprezentatív lenne az elejére, az eszközlístát lábjegyzetelni kéne.</b>
2.	9	A templom szent ruhadarabjai és kendői az adományozók nevével.	1678-tól	0.5	<b>Érdekes lehet.</b>
3.	9	Egy öt forintos végrendeleti hagyatékról szóló rendelkezés. Nem biztos, hogy teljesen kiolvasható.	1708.06.06	0.5	<b>Helyi vonatkozású, érdekes lehet.</b>
4.	10	Mária Terézia rendelete szó szerint bemásolva; fia, Károly halála almalmából megemlékezik arról, hogy az mennyire szerette a magyarokat, ill. hogy az által vezetett ezredet Ferdinád fiára bizza.	1761.01.22	1	Lefordításra nem érdemes, nincs helyi vonatkozása.
5.	12-13	A főesperes levele, melyben ismerteti XIII. Kelemen pápa rendeletét: ezentúl a szentmisében a pápa és püspökök mellett könyörögjenek Mária Teréziáért is, amíg él, illetve utána is az aktuális uralkodóért; ismertetni a formulát is. Kelt Nagyszombaton.	1761.07.18	2	Nincs helyi vonatkozása.
6.	14-18	Az Esztergomi Egyházmegye kérdőpontjai az egyházlátogatáshoz.		5	Csak a kérdések, nincs helyi vonatkozása.
7.	20-26	1763-1767 számadáskönyve, bevételek és kiadások is. Vegyes nyelvű, de többnyire latin.	1763-1767	7	<b>Érdekes és releváns.</b>

8.	27	A plébános jövedelmei a mezővárostól, „amióta a plébánia ismét katolikus kézre került”.	?	1	<b>Helyi vonatkozású.</b>
9.	28	Szintén a plébános jövedelme, III. Ferdinánd halálakor tett országos alapítványából, részletezve, hogy milyen pártfogók révén és milyen arányban oszlott meg a három, környékbeli plébánia között.	?	1	<b>Helyi és környékbeli vonatkozású.</b>
10.	29	A plébános jövedelmei a filiákból (pl. Csákány, Beke)	?	1	<b>Helyi vonatkozású.</b>
11.	30	A plébános jövedelmei stóladíjakkól, alatta bő fél oldalon, hogy a szegényeknek hogyan adakozzon és mennyire terhelje meg ezzel saját házanépét.		1	<b>Érdekes!</b>
12.	31	A plébános jövedelmei az egyházi jobbágyoktól; milyen telkei vannak és melyikkel mi lenne a teendő, hol építsenek házat. Megjegyzése: annak története, hogyan kerültek a németcsuki földek a plébánia birtokába.		1	<b>Érdekes.</b>
13.	33	A plébános jövedelmei saját szorgalma révén; előtte hosszadalmas, moralizáló fejtegetés arról, hogy az ilyen célú földművelés nagyobb háznépet kíván meg, ami több perlekedéshez vezet, és hogy Isten szolgája hogyan viszonyuljon ehhez a kérdéshez. Az oldal alja nehezen olvasható.	?	1	<b>Többnyire érdekes.</b>
14.	34	Egy békei rét használati jogának Csallóközcstörtökhöz kerülésének története.	1693-94	0.5	<b>Helytörténetileg érdekes.</b>

15.	34-35	Szelei Éva végrendelete, melyben többek közt házat és annak telkét a plébániára hagyja. Magyar nyelvű, átírása mellett szükség esetén lábjegyzetelném.	1767.11.12	1.5	<b>Korabeli személyes iratként érdekes.</b>
16.	36-37	Az iskolamester mindenféle jövedelmei, feladatai és kötelességei.		2	<b>Hely- és kortörténetileg is érdekes.</b>
17.	38-44	„E plébánia saját szokásai a különböző időkben.” Mikor és hogyan harangoznak, tudnivalók a lakodalmak rendezéséről, vasárnapok, templombúcsúk és más efféle. Virágvasárnap, úrnap körmeneteken milyen sorrendben milyen mesteremberek viszik a zászlókat. A végén magyar nyelvű megjegyzés.		5.5	<b>Feltétlen kéne.</b>
18.	45	Az egyház jövedelmei 1. a megművelt földekről; 2. az ünnepi perselypénzekből; 3. egyéb kegyes adományokból. A nagymagyar vásár betiltása (és a csütörtöki engedélyezése?) után a város felajánlásai a plébániának. A végén felsorolva a falu bírja és esküdtjei.	1679 után	1	<b>Érdekes lehet, főleg a tisztségviselők.</b>
19.	46	Bacsák Antal akkori plébános feljegyzése: bár 1679 óta nem vezeték az aktuális helyi szokásokat, most megtalálta Náray plébános feljegyzéseit, melyeket közöl.	1759	1	<b>Kéne.</b>
20.	47	Önkéntes felajánlások a templom újjáépítésére (vagy felújítására).	1678; 1680; 1692	1	<b>Kéne</b>

21.	48	Megjegyzés az oltár felújításáról; árrenda- és egyéb bevételek. Elég nehezen olvasható.	1758; 1759	1	<b>Helyi vonatkozás, érdekes.</b>
22.	49	A plébánia adószái, kintlevőségei; földbérlok listája.	1722; 1728	1	<b>Helyi vonatkozás, lakosok neve.</b>
23.	50-51	1759 számadáskönyve; 1722-es befizetések.	1759; 1722	1.5	Csak pár adat érdekes.
24.	52	Kiadások 1722-ből, elsősorban építkezések, javítások.	1722	0.5	<b>Érdekes</b>
25.	53-94	Bejegyzés a számadások zavaros vezetéséről és a gyakori plébánosváltásról, majd 1742-től 1777-ig folyamatosan vezetve a számadáskönyvek.	1742-1777	42	<b>Érdekes, még ha esetleg csak kivonatolásra is!</b>
26.	95-104	Chronica Csütörtökiensis			LEFORDÍTVÁ . közlésre feltétlen érdemes.
27.	104	Körlevél arról, hogy a plébánosok ügyeljenek a házasságkötéseknél, mert sok a bigámia a körütekintés hiánya miatt.	1761	0.2	Nincs helyi vonatkozása.
28.	105	Körlevél az új esztergomi érsek kinevezéséről és a házasságkötésnél a jogállásról kérendő igazolásról.	1761	1	Nincs helyi vonatkozása.
28.	105	Körlevél. A Kir. Helytartótanács rendelkezése az adószedéssel kapcsolatban.	1761	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
29.	106	A fent hivatkozott helytartótanácsi rendelet idemásolt szövege.	1761	1	Nincs helyi vonatkozása.
30.	106	Körlevél. A Helytartótanács 1748-as, halálbüntetés elől menekülőkről rendelkező határozatára való emlékeztető.	1761	0.5	Nincs helyi vonatkozása.

31.	107	Egyházmegyei körlevél, böjtenyhítő rendelkezéssel.	1762	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
32.	107	A főesperes levele a megküldött római katekizmus mellé.	1762	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
33.	108-111	Az esztergomi érsek körlevele a böjti fegyelem lanygulásáról, ennek okairól és következményeiről, arról, hogy prédikációikban hogyan lépjenek fel ez ellen, illetve a felmentésekkel hogyan éljenek.	1762	4	Nincs helyi vonatkozása.
34.	112	Körlevél, mely ismerteti a Helytartótanács be is másolt rendelkezését a nem-katolikus mesteremberek körmeneti részvételével kapcsolatban (?). Alig vehető ki.	1762	1	Nincs helyi vonatkozása.
35.	113-114	Körlevél az érsek levelével, amely a közelgő járvány miatt végzendő imádságokról és a hívő megtérésre való felszólításáról rendelkezik.	1762	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
36.	114-115	Az érsek körlevele, melyben egyházi bírósági feladatait szubdelegálja.	1763	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
37.	116-119	Érseki rendelkezések a földrengés kapcsán.	1763.	4	Nincs helyi vonatkozása.
38.	120	Vikáriusi körlevél arról, hogy ha törvény elől menekülő menedékjogot kér a plébánosnál, ki kell adnia a hatóságnak, de fenntartva azt, hogy az érsekség joghatósága alatt marad, és ezt milyen záradékkal írja meg.	1763.	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
39.	120-122	Érseki körlevél egyházfegyelmi rendelkezésekkel (egyes egyházi javadalmak szabályos betöltéséről illetve asszonyszemélyekkel való együttműködéséről). Nehézkesen olvasható.	1763.	2	Nincs helyi vonatkozása.

40.	122-123	Császári rendelet vikáriusi közlésben, a földrengés által sújtott Komárom város számára szólít fel adakozásra. Igen nehezen olvasható.	1763.	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
41.	123.	Kelemen pápa engedélye, hogy a templomokban egy oltár kiváltságos oltár legyen a haldoklókért.	1761.	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
42.	124-127	Érseki körlevél korábbi körlevelek alapján hitoktatási és pasztorális, esketési rendelkezésekkel, különösen a nem-katolikusok által is lakott helyekre nézve.	1764.	4	Nincs helyi vonatkozása.
43.	128	Körlevél a kétszer is támadó járvány és a földrengés miatt a plébánosokhoz, hogy imádságukkal és a nép vezeklésre intésével próbálják távol tartani a csapásokat.	1764.	1	Nincs helyi vonatkozása.
44.	129	Értesítés Barkóczy érsek haláláról, lelki és jurisdikciós hatalmának átruházásáról és a gyászszal kapcsolatos rendelkezések (gyászmise, háromnapos harangozás). Nehezen olvasható.	1765.	0.6	Nincs helyi vonatkozása. Érdekesnek jó lehet.
45.	129	Értesítés I. Ferenc cs. haláláról, rendelkezés a gyászzal.	1765.	0.4	Nincs helyi vonatkozása. Érdekesnek jó lehet.
45.	130	Körlevél. Még 1754-ben született egy rendelkezés, hogy katonai joghatóság alá tartozó személyt nem eskethetnek felettesi és táb. papi engedély nélkül a plébánosok. Ezt azóta újra és újra megsértik, ezért a rendelkezést megerősítik ill. csatolják a Helytartótanács kérdését, hogy az érsekségben pontosan hoé és hány templom van?	1765.	1	Nincs helyi vonatkozása.

46.	131	A fenti, katonák esketését tiltó rendelkezés a káptalan részére közölve.	1765.	1	Nincs helyi vonatkozása.
47.	132-133	Mária Terézia rendelete arról, hogy az állomáshely nélküli katonák kóborlóknak minősülnek és a tábori főkaplán lelki joghatósága alá tartoznak, és a botrányok elkerülése végett a közelgő húsvéti gyónás során mi legyen az eljárás velük.	1765?	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
48.	133	Stóladj-táblázat Lichtenstein herceg és kísérete számára (keresztelés, esketés, temetés).	1765?	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
49.	134	Leirat Nagyszombatból, értesítve, hogy a Helytartótanács rendelkezése szerint a nem katolikus szülővel/-kkel bírót nem szabad esketni.	1766	1	Nincs helyi vonatkozása.
50.	135	A vikárius levele korábbi, még nem köröztetett felsőbb rendelkezésekről a plébánosok számára, többek között a plébániához tartozó jobbágytelkek ügyében. Alig olvasható.	1766	1	Nincs helyi vonatkozása.
51.	136	Császári rendelet, melyet a Helytartótanács közvetített a vikáriushoz; rendelkezik a plébániák összeírásáról és az azok területén található, de még ki nem szabott jobbágytelkek kijelöléséről.	1766	1	Nincs helyi vonatkozása.
52.	137-139	A fenti rendelkezéshez tartozó kérdőív bemásolva. Kitöltve nincs!	1766	2.5	Nincs helyi vonatkozása így üresen.
53.	139	Keresztelők, esküvők és temetések száma évenként 1754-től.	1754-1766	0.5	<b>Mindenképp kéne!</b>
	140	Üresen hagyott oldal, rajta ceruzával: 136.			

54.	141	Császári rendelet egyrészt azokról a zarándokokról, akik Rómából ferences vagy kapucinus reverendában térnek vissza, másrészt azokról, akik helyi csavargóként adják ki magukat szerzetesnek, és munkakerülés céljából költöznek kolostorokba.	1767.	1	<b>Érdekességnek jó lenne ha belefér a keretbe.</b>
55.	142	Császári utasításra minden plébánia közölj, hogy a pár évvel korábbi földrengés károsultjainak gyűjtött pénzből mennyivel részesült, illetve szóba kerül még özvegyel és szegények részére szolgáló alapítvány kérdése is.	1768.	1	Nincs helyi vonatkozása.
56.	143	A Helytartótanács rendelete arról, hogy nem-katolikusok csak akkor köthetnek vegyes házasságot, ha reverzálist adnak arról, hogy mindkét nembeli gyermekeik katolikusok lesznek.	1768.	1	Nincs helyi vonatkozása.
57.	144-145	A Helytartótanács rendelete azzal a jelenséggel szemben, hogy a csecsemők gyakran kereszteleetlenül halnak meg, mert a más felekezetű lelkészek nem engedik hozzájuk a bábát.	1768	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
58.	145	Császári rendelet a református szuperintendánsok tevékenységéről.	1769	0.5	Nincs helyi vonatkozása.
	146	Üres oldal, ceruzával: „142”			



59.	147	„E plébánia lelkeinek állapota és száma, amely legalább minden egyes plébános távozása előtt újra felbecsülendő és megújítandó, amikor vagy amennyiben valami változás ezt szükségessé teszi.” – majd részletes utasítás ennek módjáról, az alkalmazandó rövidítésekről, felekezetről, elvégzett húsvéti gyónásról st.	1769	1	Érdekes lenne, de félbemaradt.
60.	148	A fenti táblázat – összesen két névvel.	1769	1	Érdekes lenne, de félbemaradt.
61.	149	Mária Terézia levele az érseknek; egy erőd elfoglalása miatt rendeli el hálaadó himnusz éneklését a nagyobb szentmiséken.	1761	1	Nincs helyi vonatkozása.
62.	150-151	Az esztergomi érsek levelének másolata, melyben az előző rendeletet közvetíti az alája tartozóknak.	1761	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
63.	152	A 148- oldaléhoz hasonló, szintén csak pár névvel kitöltött táblázat.		1	Érdekes lenne, de félbemaradt.
64.	153-154	Cirkalmas levél arról, hogy a török dúlás után ismét Esztergomba költözne a primási hivatal. Félbeszakad.		2	Nincs helyi vonatkozása.
65	155-156	A vizitáció alkalmával a gombai templom felmért bevételei és kiadásai az előző felmérés óta.	1752-1753	2	<b>Helyi információ, érdekes lenne.</b>
66	157	Bányai László főesperes levele Clement/Kelemen Károly csallóközcsetörtöki plébánoshoz arról, hogy minden év október vége előtt szolgáltatson adatot a tanítókról, módszereikről, és a tanulókról; hogy templomépítési tilalmat rendelt el a Helytartótanács egy időre; végül hogy adakozás folyik a körzeti árvaház javára.	1770	1	Nincs kifejezetten helyi vonatkozása.

67	157-158	Körlevél egyrészt egy vallásilag és politikailag veszélyes könyv betiltásáról (Damjáni János kanonok 1763-as műve, mely szerint az eretnekek erőszakkal is kat. hitre téríthetők), hogy a példányokat be kell szolgáltatni, a plébánosoknak pedig fel kell világosítani a népet erről; illetve hogy tilos csuklyás szerzetesi ruhában koldulni, az ilyenektől el kell kobozni a ruhát.	1 7 7 0		Esetleg korabeli érdekességnek.
68	158-159	Körlevél, mely arról értesít, hogy császári rendeletre adatot kell szolgáltatni a plébániai anyakönyvekből a vármegyék ez ügyben küldött megbízottjainak; illetve hogy az az 1768-as rendelet, mely értelmében a vegyes házasságból származó minden gyermek róm. kat. kell hogy legyen, a nem egyesült rítusú görögökre is vonatkozik.	1 7 7 1	1.5	Nincs helyi vonatkozása.
69	159-162	Katonai rangfokozatok, jogállások fegyvernemenként, négy oldalon keresztül felsorolva, sorszámozva, dátum nélkül. Nem derül ki, honnan és mi célból másolták ide be.	-	4	Nincs helyi vonatkozása. Nincs helyi vonatkozása.
70	163	Körlevél Nagyszombatból a nagybőjtben esedékes böjtről, mely bár fontos és üdvösségre vezető gyakorlat, mégis mivel a hívek közül sokan a létfenntartáshoz szükséges dolgokat is nélkülözik, vagy gyenge egészségűek, számukra enyhítést javasol. Császári rendelet a zsoldoskatonák esketésével kapcsolatban. Az oldal alján az egyházmegyei vizitátor láttaozása 1830-ból.	1 7 7 2	1	
71	Bevezető				
72	Tartalommutató				